

Program: EKONOMSKI TEHNIK
Modul: MATERIALNO KNJIGOVODSTVO

Vsebinski sklopi:

1. DENARNO POSLOVANJE

(Irena Naraks)

2. EVIDENTIRANJE BLAGA IN STORITEV

(Tatjana Černač Stupar)

3. RAČUNOVODENJE PROIZVODNJE

(Tatjana Černač Stupar)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

uvajanje novih izobraževalnih
programov na področju storitev

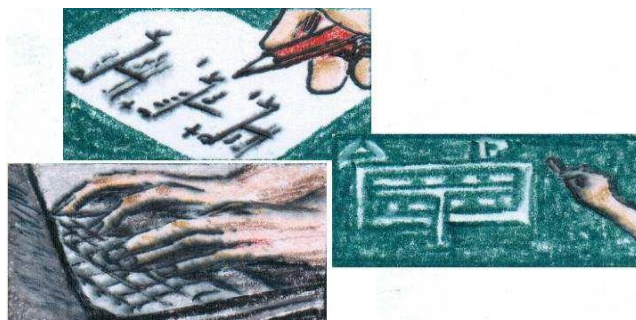

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Irena Naraks

DENARNO POSLOVANJE

Program: EKONOMSKI TEHNIK
Modul: MATERIALNO KNJIGOVODSTVO
Vsebinski sklop: DENARNO POSLOVANJE

**Gradivo posodobil in
dopolnil Tine Farkaš**
za interno uporabo

Ljubljana, maj 2010

Dopolnjeno 2024

1. DENARNO POSLOVANJE

Denar je zakonsko plačilno sredstvo.

Po računovodskem razumevanju je denar:

- gotovina v blagajni, to so bankovci, kovanci, prejeti čeki (danes skoraj ne uporabljamo več);
- knjižni denar, to so dobroimetja na računih, ki se lahko uporablja za plačevanje);
- denar na poti (denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezni račun pri banki in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje); primer: nočni trezor.
- denarni ustrezniki, kot so kratkoročni depoziti (z zapadlostjo v plačilo največ tri mesece), državne obveznice, blagajniški zapisi...

Denar omogoča, da se vrši plačilni promet. Plačilni promet zajema vsa denarna plačila med posameznimi pravnimi in fizičnimi osebami. Ločimo:

- plačilni promet pri blagajni ali gotovinski plačilni promet;
- plačilni promet s transakcijskim računom, ki je gotovinski (gotovinska vplačila, izplačila in gotovinska nakazila) in negotovinski (prenosi z dolžnikovega na upnikov transakcijski račun - v nadaljevanju TRR - brez prisotnosti gotovine).

V plačilnem prometu se uporabljajo posebni obrazci – instrumenti plačilnega prometa, kot so:

- univerzalni plačilni nalog – UPN
- trajni nalog
- poštna nakaznica
- poslovni ček,
- menica.

Plačilni nalog

je instrument v plačilnem prometu – tako v gotovinskem kot v negotovinskem. Z njim imetnik TRR naloži banki:

- vplačilo ob njegovem pologu gotovine- izplačilo ob njegovem dvigu gotovine	} GOTOVINSKI PLAČILNI PROMET
- prenos denarnih sredstev z enega na drug TRR (običajno z računa nalogodajalca – dolžnika na račun upnika)	} NEGOTOVINSKI PLAČILNI PROMET

V današnjem času zgoraj naštetu običajno opravljamo preko elektronskih bančnih storitev.

Zgled pravilno strojno izpolnjenega obrazca UPN:

UPN

Ime plačnika
Testni uporabnik
Koseze 1, Ljubljana

Namen / rok plačila
Elektrika 10/2010

Znesek
EUR ***1.500,00

IBAN prejemnika in BIC banke prejemnika
SI56
9876 9876 9876 987
ABCD SI2X

Referenca prejemnika
SI00 1234-12-123456

Ime prejemnika
Testni prejemnik
Slape 123, Ljubljana

IBAN
SI56 1234 1234 1234 123

Referenca
SI00 12345-12345678910-1234

Ime in naslov
Testni uporabnik
Koseze 1, 1000 Ljubljana

Koda namena
ELEC

Namen / rok plačila
Elektrika 10/2010

Znesek
EUR ***1.500,00

Datum plačila
15.11.2010

BIC banke prejemnika
ABCD SI2X

IBAN
SI56 9876 9876 9876 987

Referenca
SI00 1234-12-123456

Ime in naslov
Testni prejemnik
Slape 123, 1000 Ljubljana

Podpis plačnika (neobvezno žig)

Nujno

Izjava

UPN - Univerzalni plačilni nalog

Prostor za vpise posrednika plačilnih storitev

Področje plačila UPN

Prosim, ne pišite in ne žigosajte v tem prostoru

INO d.o.o., Celje, 2010

Obrazec UPN - Univerzalni plačilni nalog

Zgled pravilno ročno izpolnjenega obrazca UPN:

UPN

Ime plačnika
TESTNI UPORABNIK
KOSEZE 1, LJUBLJANA

Namen / rok plačila
ELEKTRIKA 10/2010

Znesek
EUR = 1.500,00

IBAN prejemnika in BIC banke prejemnika
SI56987698769876987
ABCD SI2X

Referenca prejemnika
SI00 1234-12-123456

Ime prejemnika
TESTNI PREJEMNIK
SLAPE 123, LJUBLJANA

IBAN
SI56 1234 1234 1234 123

Referenca
SI00 12345-12345678910-1234

Ime in naslov
TESTNI UPORABNIK
KOSEZE 1, 1000 LJUBLJANA

Koda namena
ELEC

Namen / rok plačila
ELEKTRIKA 10/2010

Znesek
EUR = 1.500,00

Datum plačila
15.11.2010

BIC banke prejemnika
ABCD SI2X

IBAN
SI56 9876 9876 9876 987

Referenca
SI00 1234-12-123456

Ime in naslov
TESTNI PREJEMNIK
SLAPE 123, 1000 LJUBLJANA

Podpis plačnika (neobvezno žig)

Nujno

Izjava

UPN - Univerzalni plačilni nalog

Prostor za vpise posrednika plačilnih storitev

Področje plačila UPN

Prosim, ne pišite in ne žigosajte v tem prostoru

INO d.o.o., Celje, 2010

Obrazec UPN - Univerzalni plačilni nalog

Vaja 1

The image shows a form for a Universal Payment Order (UPN). It is divided into two main sections: 'PLAČNIK' (Payer) and 'PREJEMNIK' (Payee). The 'PLAČNIK' section includes fields for IBAN, Reference, Name and Address, Amount (Znesek), and Date of Payment (Datum plačila). The 'PREJEMNIK' section includes fields for IBAN, Reference, Name and Address, and Amount (Znesek). There are also checkboxes for 'Nujno' (Urgent) and 'Izjava' (Statement). The form is titled 'UPN - Univerzalni plačilni nalog' and includes a footer with the text 'Prosim, ne pišite in ne žigosajte v tem prostoru.' and 'RAG d.o.o., Celje, 2010'.

Trajni nalog

Plačilna storitev, s katero banka sredstva z vašega računa v vnaprej določenem znesku prenaša na drugi račun, npr. na račun otroka, varčevanje ali kredit.

Ček¹

je vrednostni papir (vrednostnica), s katerim da izdajatelj čeka - trasant nalog banki – trasatu, naj z njegovega TRR izplača upravičencu – remitentu določen znesek denarja. Ker so čeki takoj unovčljivi, sodijo prejeti in izdani čeki med denarna sredstva: slednji seveda kot odbitna postavka. Lastnik TRR sme čeke izdajati samo na zneske, ki ustrezajo njegovim razpoložljivim sredstvom na TRR. Trasant – izdajatelj oz. zanj pooblaščen oseba, katere podpis je pri banki prijavljen, mora ček podpisati.

Menica²

je pisna izjava v predpisani obliki, s katero se izdajatelj – trasant zaveže, da bo plačal sam ali po njem pozvana oseba – trasat meničnemu upravičencu – remitentu ob določenem času in na določenem kraju na menici označeni znesek.

1.1 BLAGAJNIŠKO POSLOVANJE

Vse posle v zvezi z gotovino opravlja v organizaciji blagajna. Blagajne so lahko:

- glavna blagajna, ki opravlja celotno gotovinsko poslovanje in
- pomožne blagajne, ki jih uporabljajo za manjša tekoča izplačila (npr. transportna blagajna, blagajna poštnih stroškov, za dnevnice in potne stroške...).

Naloge glavne blagajne:

- dnevno dviguje gotovino s TRR,
- sprejema vplačila gotovine (npr. od kupcev),
- izplačuje gotovino (npr. dobaviteljem, zaposlenim...),
- hrani vrednostnice (obveznice ipd.), vrednotnice (bone, znamke..),
- nadzira delo pomožnih blagajn,
- dnevno polaga gotovino nad blagajniškim maksimumom na TRR,
- vodi razvid oz. evidenco o vplačilih in izplačilih.

Odgovorna oseba, ki vodi blagajno, je blagajnik. Gotovino, vrednotnice, vrednostnice, hrani v kovinski omari (trezorju), ki se zaklepa z vsaj dvema ključema. Enega hrani blagajnik, drugega pa izbrana odgovorna oseba (soključar). Blagajniški maksimum je najvišji znesek gotovine, ki sme ostati v blagajni čez noč. V skladu z veljavnimi predpisi ga podjetje določi v svojih internih aktih. Odvisen je tudi od velikosti podjetja in predmeta poslovanja.

¹ Podrobneje se s čekom seznani pri modulu SODOBNO GOSPODARSTVO

² Več o menici – vrstah menic, različnih poslih pri meničnem poslovanju... prav tako obravnavate pri SODOBNEM GOSPODARSTVU; pri našem vsebinskem sklopu *denarno poslovanje* modula MATERIALNO KNJIGOVODSTVO se bomo posvetili zlasti računovodskemu razvidovanju obeh vrednostnih papirjev.

KAJ SE ŠTEJE ZA GOTOVINSKO PLAČILO?

Preden začnemo govoriti o omejitvah pri gotovinskem poslovanju, je potrebno najprej razjasniti, kaj se šteje za gotovinsko plačilo. **Za gotovinsko plačilo se šteje plačilo z bankovci in kovanci.** Poenostavljeno rečeno, gre za gotovinsko plačilo v vseh primerih, ko podjetje opravi plačilo za dobavljeno blago ali storitve, brez posredovanja banke oz. mimo bančnega računa.

V nadaljevanju navajamo nekaj primerov, ko **ne gre za gotovinsko poslovanje**:

- Direktor podjetja ali zaposleni plača račun dobavitelja s službeno ali osebno plačilno kartico;
- Podjetje izvede plačilo preko UPN obrazca na banki ali pošti, banka oz. pošta pa ta znesek nakaže na bančni račun dobavitelja;
- Podjetje plača dobavljeno blago po povzetju. Podjetje plača blago z gotovino ob prevzemu pošiljke. Pošta pa, kot posrednik ta znesek nakaže na bančni račun dobavitelja.

OMEJITVE PRI GOTOVINSKEM PLAČILU

Podjetje v prvem koraku preveri ali gre za gotovinsko ali negotovinsko plačilo. Pri negotovinskem plačilu ni nikakršnih omejitev glede zneska plačila. Pri gotovinskem plačilu pa obstajajo omejitve.

- Gotovinsko plačilo za blago ali storitve dobavitelju iz Slovenije (plačilo med pravnimi osebami) ne sme presegati zneska **420,00 EUR** (36. člen ZDavP-2 in 23.a člen Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku).
- Če dobavitelj iz Slovenije prejme plačilo v gotovini od fizične osebe, plačilo ne sme presegati **5.000,00 EUR** (67. člen ZPPDFT-1).
- Pri gotovinskem plačilu dobavitelju iz tretje države (države, ki niso članice EU), pa mora podjetje preveriti omejitve pri gotovinskem poslovanju, ki jih določa lokalna zakonodaja tretje države.

VIR: <http://www.anova.si/ali-lahko-podjetje-placa-racun-dobavitelju-z-gotovino-kaksne-so-omejitve/>

RAZVIDOVANJE BLAGAJNIŠKEGA POSLOVANJA

Blagajnik dnevno sestavlja **blagajniški dnevnik (BD)**. Vanj vpisuje vsa gotovinska vplačila in izplačila enega dne. Za vsako vplačilo mora blagajnik izdati potrdilo o prejeti gotovini, to je **blagajniški prejemek (BP)** ali blagajniška vplačilnica.

Za vsako izdajo gotovine sestavi potrdilo o izplačilu gotovine - **blagajniški izdatek (BI)** ali **blagajniška izplačilnica**. Ob zaključku blagajniškega dnevnika napravi na njegovi hrbtni strani specifikacijo gotovine - opiše vse bankovce, kovance, čeke - od najvišjih vrednosti navzdol.

Blagajniška štranca je priročna blagajniška knjiga, ki jo lahko blagajnik uporablja pri prevelikem blagajniškem prometu. Vanjo ročno vpisuje prejeme in izdatke, ob zaključku dne pa jih prepiše v blagajniški dnevnik.

Primer izpolnjenih BI, BP in BD podjetja Cekinček d. o. o.

Cekinček d. o. o.
Ljubljana

**BLAGAJNIŠKA IZPLAČILNICA
BLAGAJNIŠKI IZDATEK**

Kraj	Ljubljana
Številka	156 ali 156/17
Datum	14. 3. 2017

Prejemnik	Tina Komac	Šifra prejemnika/dobavitelja	/
Naslov	Nova ulica 5, Kranj	je prejel znesek EUR	=343,13
Z besedami EUR	Tristotriinštirideset 13/100		

Za (opis)	V breme konta	Znesek EUR
Službeno potovanje	414	340,13
Pisarniški material	406	3,00
Število prilog: 2	SKUPAJ	343,13

Izplačal blagajnik Moje Ime	Prejel Tina Komac	Kontiral /	Preveril /
--------------------------------	----------------------	---------------	---------------

Cekinček d.o.o.
Ljubljana

BLAGAJNIŠKA VPLAČILNICA
BLAGAJNIŠKI PREJEMEK

Kraj	Ljubljana
Številka	240 ali 240/17
Datum	14. 3. 2017

Vplačnik	Pika Tea, s. p.	Šifra plačnika/kupca	/
Naslov	Pivka	je vplačal znesek EUR	=60,00
Z besedami EUR	Šestdeset 00/100		

Za (opis)	V dobro konta	Znesek EUR
Plačilo računa št. 5	120	60,00
Število prilog: 1	SKUPAJ	60,00

Prejel blagajnik Moje Ime	Vplačal Pika Tea	Kontiral /	Preveril /
------------------------------	---------------------	---------------	---------------

BLAGAJNIŠKI DNEVNIK št. 88 z dne 14. 3. 2017_

Zap. št.	Dokument	Besedilo	Znesek		Protikonto	
			Prejemki	Izdatki	Debet	Kredit
1	BP 239	Dvig gotovine	652,37			110 ali 109
2	BI 155	Plačilo dobavitelju		289,24	220	
3	BI 156	Služb.potov, pisar.mat		343,13	414, 406	
4	BP 240	Plačilo kupca	60,00			120
5	BI 157	Polog gotovine		30,00	110 ali 109	
	PREJEMKI SK UPAJ		712,37	662,37	SKUPAJ IZDATKI	
	PREJŠNJE STANJE		0	50,00	NOVO STANJE	
	SKUPAJ		712,37	712,37	SKUPAJ	

Podpis likvidatorja: Petra Kontrola

Podpis blagajnika: Moje Ime

Vaja 2

Blagajničarka Sara Tolar v podjetju ZMAJČEK, d. o. o., Koper, je imela zjutraj, dne **15. marca, 20..**, v blagajni 300,00 EUR, kar je za njeno podjetje tudi dovoljeni blagajniški maksimum. V nadaljevanju dne je:

1. na osnovi pričakovanih dnevnih potreb dvignila s TRR 500,00 EUR gotovine,
2. izplačala dobavitelju po prejetem računu 250,00 EUR gotovine,
3. izplačala delavki Evi Dinar iz Izole, ki se je vrnila s službene poti _____EUR.
4. prejela gotovinsko plačilo kupca LUČ Mojca, s. p. iz Kozine 50,00 EUR in
5. položila gotovino nad blagajniškim maksimumom na TRR.

Številke dokumentov te vaje: blagajniški dnevnik (BD) št. 10, blagajniški prejemek (BP) št. 56 in blagajniški izdatek (BI) št. 32

BLAGAJNIŠKI DNEVNIK podjetja ZMAJČEK d.o.o, zap. št. _____, z dne _____						
Z. št.	Temeljnica št.	Besedilo	Prejemki	Izdatki	Protikonto	
			EUR	EUR	debet	kredit
1.		Dvig gotovine				
2.		Plačilo dobavitelju				
3.		Izplačilo dnevnic Evi Dinar				
4.		Plačilo kupca LUČ M., s. p.				
5.		Polog na TRR				
		Skupaj prejemki →			Skupaj izdatki	
		Prejšnji saldo →			← Novi saldo	
		SKUPAJ →			← SKUPAJ	
Pregledal/a: Petra Kontrola			Blagajnik: Moje Ime			

Popis gotovine, ki ostaja v blagajni, bi na hrbtni strani blagajniškega dnevnika lahko izgledal takole:

1 x	100,00 EUR	=	100,00 EUR
2 x	50,00 EUR	=	100,00 EUR
5 x	10,00 EUR	=	50,00 EUR
10 x	5,00 EUR	=	50,00 EUR
	SKUPAJ	=	300,00 EUR

Blagajniški dnevnik morata podpisati blagajnik in še ena odgovorna oseba, ki ga pregleda. Blagajniški dnevnik se sestavi v dveh izvodih. Original uporabi glavno knjigovodstvo kot temeljnico za knjiženje sprememb gotovine v blagajni. Zato mu rečemo tudi blagajniško poročilo.

– Naloge

Vaja 2: Izpolnite knjigovodski listini za 3. in 4. dogodek iz prejšnjega blagajniškega dnevnika: blagajniški izdatek **BI-št.** _____ in blagajniški prejemek **BP-št.** _____

BLAGAJNIŠKA IZPLAČILNICA BLAGAJNIŠKI IZDATEK			
Pravna oseba			
Kraj			
Številka			
Datum			
Prejemnik		Šifra prejemnika/dobavitelja	
Naslov		je prejel znesek EUR	
Z besedami EUR			
Za (opis)		V breme konta	Znesek EUR
Število prilog:		SKUPAJ	
Izplačal blagajnik	Prejel	Kontiral	Preveril

BLAGAJNIŠKA VPPLAČILNICA BLAGAJNIŠKI PREJEMEK			
Pravna oseba			
Kraj			
Številka			
Datum			
Vplačnik		Šifra plačnika/kupca	
Naslov		je vplačal znesek EUR	
Z besedami EUR			
Za (opis)		V dobro konta	Znesek EUR
Število prilog:		SKUPAJ	
Prejel blagajnik	Vplačal	Kontiral	Preveril

Vaja 3:

Sestavite blagajniški dnevnik podjetja ZMAJČEK, d.d., št. ____ z dne 16. 3. 20....
in izpolnite priložene BI in BP. Številčenje le-teh nadaljujte iz prejšnje naloge.

Zjutraj je v blagajni 300,00 EUR gotovine. Poslovni dogodki tega dne so:

1. Blagajnik dvigne s transakcijskega računa 1.240,20 EUR gotovine.
2. Blagajnik ob pregledu gotovine ugotovi **primanjkljaj**³ 75,00 EUR.
3. Blagajnik izplača za poravnavo računa dobavitelju REX d.o.o. 419,00 EUR
4. Blagajnik vplača primanjkljaj 75,00 EUR.
5. Blagajnik položi gotovino na transakcijski račun; (blagajniški maksimum⁴) pusti v blagajni 40,00 EUR.

Konec delovnega dne zaključite blagajniški dnevnik.

Številke dokumentov te vaje: blagajniški dnevnik (BD) št. 11, blagajniški prejemek (BP) št. 58 in blagajniški izdatek (BI) št. 35

Pravna oseba BLAGAJNIŠKA VPLAČILNICA BLAGAJNIŠKI PREJEMEK			
Kraj			
Številka			
Datum			
Vplačnik		Šifra plačnika/kupca	
Naslov		je vplačal znesek EUR	
Z besedami EUR			
Za (opis)		V dobro konta	Znesek EUR
Število prilog:		SKUPAJ	
Prejel blagajnik	Vplačal	Kontiral	Preveril

³ Ker je za stanje gotovine v blagajni odgovoren blagajnik, se primanjkljaj knjiži kot terjatev do njega – konto 165.

⁴ S 1. januarjem 2010 je prenehal veljati Pravilnik o plačevanju z gotovino in blagajniškem maksimumu. Imetniku TRR ni več potrebno položiti na transakcijski račun gotovine, ki presega blagajniški maksimum, mora pa še vedno voditi evidenco blagajniškega poslovanja.

Pravna oseba

**BLAGAJNIŠKA IZPLAČILNICA
BLAGAJNIŠKI IZDATEK**

Kraj	
Številka	
Datum	

Prejemnik		Šifra prejemnika/dobavitelja	
Naslov		je prejel znesek EUR	
Z besedami EUR			

Za (opis)	V breme konta	Znesek EUR
Število prilog:	SKUPAJ	

Izplačal blagajnik	Prejel	Kontiral	Preveril
--------------------	--------	----------	----------

Pravna oseba

**BLAGAJNIŠKA IZPLAČILNICA
BLAGAJNIŠKI IZDATEK**

Kraj	
Številka	
Datum	

Prejemnik		Šifra prejemnika/dobavitelja	
Naslov		je prejel znesek EUR	
Z besedami EUR			

Za (opis)	V breme konta	Znesek EUR
Število prilog:	SKUPAJ	

Izplačal blagajnik	Prejel	Kontiral	Preveril
--------------------	--------	----------	----------

Pravna oseba

BLAGAJNIŠKA VPLAČILNICA
BLAGAJNIŠKI PREJEMEK

Kraj	
Številka	
Datum	

Vplačnik		Šifra plačnika/kupca	
Naslov		je vplačal znesek EUR	
Z besedami EUR			

Za (opis)		V dobro konta	Znesek EUR
Število prilog:		SKUPAJ	

Prejel blagajnik	Vplačal	Kontiral	Preveril
------------------	---------	----------	----------

Pravna oseba

BLAGAJNIŠKA IZPLAČILNICA
BLAGAJNIŠKI IZDATEK

Kraj	
Številka	
Datum	

Prejemnik		Šifra prejemnika/dobavitelja	
Naslov		je prejel znesek EUR	
Z besedami EUR			

Za (opis)		V breme konta	Znesek EUR
Število prilog:		SKUPAJ	

Izplačal blagajnik	Prejel	Kontiral	Preveril
--------------------	--------	----------	----------

BLAGAJNIŠKI DNEVNIK podjetja št., z dne

Zap. št.	Dokument	Besedilo	Znesek		Protikonto	
			Prejemki	Izdatki	Debet	Kredit
		SKUPAJ PREJEMKI			SKUPAJ IZDATKI	
		PREJŠNJI SALDO			NOVI SALDO	
		SKUPAJ			SKUPAJ	

Vaja 4:

Sestavite blagajniški dnevnik št. _____ z dne 17. 3. 20____, podjetja ZMAJČEK, d.o.o. in izpolnite BP in BI. Številčenje dokumentov nadaljuj iz vaje 2

Zjutraj je v blagajni 40,00 EUR gotovine. Poslovni dogodki tega dne so:

1. Blagajnik dvigne s transakcijskega računa 1.289,30 EUR gotovine – knjižite preko **prehodnega računa**⁵.
2. Blagajnik izplača zaposlenemu **akontacijo dnevnice**⁶ za opravljeno službeno potovanje v Avstrijo 55,00 EUR gotovine
3. Ob pregledu gotovine ugotovi blagajnik **presežek**⁷ v višini 246,80 EUR.
4. Blagajnik izplača za poravnavo računa dobavitelju 355,00 EUR
5. Blagajnik položi gotovino na transakcijski račun – knjižite preko prehodnega računa, blagajnik pusti v blagajni 130,00 EUR.

Konec delovnega dne zaključite blagajniški dnevnik.

BLAGAJNIŠKI DNEVNIK podjetja št., z dne

Zap. št.	Dokument	Besedilo	Znesek		Protikonto	
			Prejemki	Izdatki	Debet	Kredit
		SKUPAJ PREJEMKI			SKUPAJ IZDATKI	
		PREJŠNJI SALDO			NOVI SALDO	
		SKUPAJ			SKUPAJ	

⁵ Za dvig in polog gotovine lahko podjetje uporablja konto 109 Denar na poti. S knjižbo na 110 Denarna sredstva na računih (v naših vajah TRR) počakajo, dokler ne prejmejo od banke obvestila o knjiženi obremenitvi oziroma odobritvi na njihovem TRR.

⁶ Ker prejme delavec akontacijo dnevnice pred odhodom na službeno potovanje, se knjiži terjatev na konto 165 Ostale kratkoročne terjatve.

⁷ Nepojasnjene presežke knjižijo med druge prihodke – 789 Ostali prihodki

Pravna oseba

BLAGAJNIŠKA VPLAČILNICA
BLAGAJNIŠKI PREJEMEK

Kraj	
Številka	
Datum	

Vplačnik		Šifra plačnika/kupca	
Naslov		je vplačal znesek EUR	
Z besedami EUR			

Za (opis)		V dobro konta	Znesek EUR
Število prilog:		SKUPAJ	

Prejel blagajnik	Vplačal	Kontiral	Preveril
------------------	---------	----------	----------

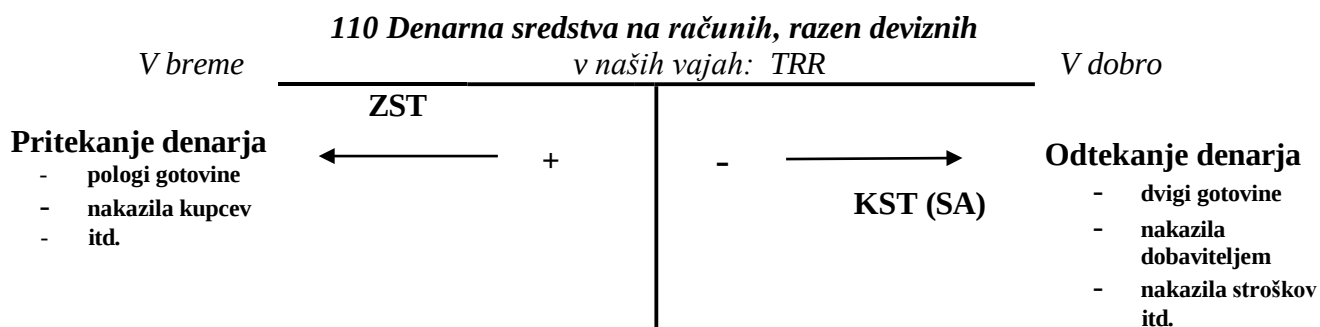
1.2 TRANSAKCIJSKI RAČUN

S transakcijskim računom, ki ga odpre pri banki, organizacija lahko vrši:

- gotovinska vplačila in izplačila in
- negotovinski plačilni promet.

To je konto, preko katerega organizacija opravlja večino plačil v svojem poslovanju. Pretežni del plačevanja med podjetji teče kot negotovinski prenos denarnih sredstev z računa enega (dolžnika) na račun drugega (upnika).

V svojem računovodstvu, vodi podjetje denarna sredstva na TRR na aktivnem kontu razreda 1:

Podjetje ima lahko več transakcijskih računov. Toda pri eni poslovni banki sme imeti odprt le en račun. Stanje na TRR v knjigovodstvu imetnika se mora ujemati s stanjem v banki.

O vseh spremembah na njegovem računu banka obvesti imetnika z izpiskom stanja in prometa – bančnim izpiskom (v nadaljevanju BA). Tako imajo organizacije pregled in vpogled v dnevno stanje razpoložljivih sredstev na TRR v banki.

Banka za svoje storitve zaračunava komitentom stroške plačilnega prometa. Praviloma mesečno obremeni račune organizacij za nastale stroške in jih o tem pisмено obvesti.

Včasih dijake zmoti izrazoslovje banke o tem, kaj se je zgodilo ob nekem plačilu:

- Če imetnik s plačilnim nalogom naloži banki, naj z njegovega računa nakaže denarna sredstva na račun drugega podjetja, ga banka z bančnim izpiskom obvesti, da je obremenila (zmanjšala) stanje na njegovem računu; v knjigovodstvu podjetja – nalogodajalca bodo seveda knjižili zmanjšanje denarnih sredstev v dobro oz. na kredit konta 110.
- Kadar se denarna sredstva imetniku računa povečajo (npr. ob plačilu njegovega kupca), banka obvesti podjetje, da mu je priznala ali odobrila stanje na računu; v knjigovodstvu imetnika računa pa knjižijo povečanje denarnih sredstev v breme ali na debet konta 110.

Obrazec, ki ga pošilja Banka CUPS učnim podjetjem, za katera vodi transakcijske račune, je po zgradbi in sestavi tak kot v realnem svetu:

 CENTRALA UČNIH PODJETJI SLOVENIJE SLOVENE CENTRE FOR TRAINING COMPANIES Vodnikova 10, SI - 3000 Celje Tel: 03/425-47-42, 03/425-47-33 E-pošta: cups@s-sos.ce.edus.si		Davčna št.:SI 20010000	
		SI56 3001 0057 0600 307	
Srednja šola UP ZRAK, d.o.o. Modra ulica 1 Pošta, KRAJ		Transakcijski račun:	SI56 3001 0057 0600 307
		Datum izpiska:	2. 9. 20__
		Številka izpiska:	1
		Davčna številka:	SI 20010057
		Predhodno stanje:	30.000,00 EUR
		Skupaj V BREME:	2.000,00 EUR
		Skupaj V DOBRO:	2.400,00 EUR
		Novo stanje:	30.400,00 EUR
		Višina blokiranih sredstev:	0 EUR
OBVESTILO O PROMETU NA TRANSAKCIJSKEM RAČUNU			
ODLIVI		Število nalogov	2
		v znesku:	2.000,00 EUR
Zap. št.	Datum valute	Prejemnik	Opis plačila
1	2. 9. 20__	Srednja šola _____ UP VODA, d. o. o. Bistra ulica 1 Pošta, KRAJ	Plačilo računa št. 1
			1.500,00 EUR
2	2. 9. 20__	Srednja šola _____ UP SONCE, d. o. o. Rumena ulica 1 Pošta, KRAJ	Plačilo računa št. 2
			500,00 EUR
PRILIVI		Število nalogov	1
		v znesku:	2.400,00 EUR
Zap. št.	Datum valute	Plačnik	Opis plačila
1	2. 9. 20__	Srednja šola _____ UP ZEMLJA, d. o. o. Zelena ulica ____ Pošta, KRAJ	Plačilo računa št. 112
			2.400,00 EUR
Reklamacije vložite takoj, oziroma najkasneje 7. delovni dan po prejemu izpiska.			

Na osnovi takšnega bančnega izpiska bi v učnem podjetju ZRAK, d. o. o., ki izpisek prejme, zbirno knjižili:

120 Terjatve do kupcev		110 TRR		220 Obveznosti do dobaviteljev	
ZST	2.400,00	(2)	ZST	(1)	(1a)
			(2)	(1b)	

NALOGE

Na osnovi bančnega izpiska, knjižite poslovne dogodke na kontih podjetja ZRAK

Srednja šola UP ZRAK, d.o.o. Modra ulica 1 Pošta, KRAJ		Transakcijski račun:		SI56 3001 0057 0600 307	
		Datum izpiska:		3. 9. 20__	
		Številka izpiska:		22	
		Davčna številka:		SI 20010057	
		Predhodno stanje:		30.400,00 EUR	
		Skupaj V BREME:		10,00 EUR	
		Skupaj V DOBRO:		1.000,00 EUR	
		Novo stanje:		31.390,00 EUR	
OBVESTILO O PROMETU NA TRANSAKCIJSKEM RAČUNU					
ODLIVI		Število nalogov	2	v znesku:	10,00 EUR
Zap. št.	Datum valute	Prejemnik	Opis plačila	Znesek odliva	
1	3. 9. 20__	BANKA CUPS Pošta, KRAJ	Stroški plačilnega prometa	10,00 EUR	
PRILIVI		Število nalogov	1	v znesku:	1.000,00 EUR
Zap. št.	Datum valute	Plačnik	Opis plačila	Znesek priliva	
1	3. 9. 20__	UP ZRAK, d. o. o. Modra ulica 1 Pošta, KRAJ	Polog gotovine	1.000,00 EUR	
Reklamacije vložite takoj, oziroma najkasneje 7. delovni dan po prejemu izpiska.					

Vaja 6

Smo podjetje CIK-CAK in smo prejeli račun dobavitelj X&B ter izdali račun podjetju BOR!

RAČUN

Številka računa: **122/20/12**Datum: **7. 9. 20**Podjetje **X&B**, d. o. o

Mirna pot 102
1000, LJUBLJANA
Telefon: (01) 566 55 59
Faks: (01) 566 55 00
E-pošta: xb@siol.si

Podjetje **CIK-CAK**,
d.o.o.

Cankarjeva ulica 5/a
6310, IZOLA
Telefon: (05) 672 00 01
Faks: (05) 672 00 02
E-pošta: cikcak@siol.net

ID št. za DDV SI 36548897

ID št. za DDV SI 12345678

Zap. št.	Opis	Količina	EM	Cena	Rabat	Cena brez DDV	DDV	Vrednost brez DDV
1.	blago A	800,00	lit	3,85		3,85	9,5 %	EUR
2.	blago B	250,00	kg	5,85		5,85	22 %	EUR

Stopnja DDV	Davčna osnova	Znesek davka	Vrednost z DDV
9,50%			EUR
22,0%			EUR
Skupaj			EUR

Za plačilo:

EURProsimo, da se pri plačilu sklicujete na št.: **122/20/12**

TRR:SI56 1010-2345-8887-321

Reklamacije sprejemamo v roku 8 dni od dneva izstavitve računa. Pri reklamaciji navedite številko in datum računa.

V primeru neupravičene reklamacije zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti.

Fakturiral:

Miha KRANJC

X&B
d.o.o.
Ljubljana

Direktor:

Aleks MIHEVC

RAČUN

Številka računa: **311/20-12**Datum: **7.9.20**
Podjetje CIK-CAK,
d.o.o

Cankarjeva ulica 5a

6310, IZOLA

Telefon: (01) 566 55 59

Faks: (01) 566 55 00

E-pošta: cikcak@siol.si

Podjetje BOR, d.o.o.

Erjavčeva ulica 25

6000, KOPER

Telefon: (05) 627 00 01

Faks: (05) 62700 02

E-pošta: bor@t-2.com

ID št. za DDV **SI 12345678**ID št. za DDV **SI 87654321**

Zap. št.	Opis	Količina	EM	Cena	Rabat	Cena brez DDV	DDV	Vrednost brez DDV
1.	blago x	50,00	kg	25,50		25,50	22 %	EUR
2.	blago y	100,00	kg	15,00		15,00	9,5 %	EUR

Stopnja DDV	Davčna osnova	Znesek davka	Vrednost z DDV
9,50%			EUR
22,00%			EUR
Skupaj			EUR
Za plačilo:			EUR

Prosimo, da se pri plačilu sklicujete na št.: **311/20-12**

Reklamacije sprejemamo v roku 8 dni od dneva izstavitve računa. Pri reklamaciji navedite številko in datum računa.

V primeru neupravičene reklamacije zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti. Rok plačila 2 meseca.

Fakturiral:

Lea Faktura

CIK-CAK
d.o.o. Izola
ŽIG
Direktor:

Mol Babak

NALOGA – plačilo prejetega računa 15. 9. 20

1. S POMOČJO UPN (univerzalnega plačilnega naloga) plačaj račun podjetju X&B.
2. Isti dan smo prejeli plačilo kupca Bor.

BANČNI IZPISEK

UniCedit Banka Slovenija d. d.		Davčna št.:SI 88877766	
1000 LJUBLJANA			
Podjetje „CIK-CAK”d.o.o. Cankarjev ulica 5/a 6310, IZOLA	Transakcijski račun:	SI56 2900 0003 5639 308	
	Datum izpiska:	15. 9. 20__	
	Številka izpiska:	19/20__	
	Davčna številka:	SI 12345678	
Predhodno stanje:		88.745,15 EUR	
Skupaj V BREME:		____EUR	
Skupaj V DOBRO:		____EUR	
Novo stanje:		____EUR	
OBVESTILO O PROMETU NA TRANSAKCIJSKEM RAČUNU			
ODLIVI		Število nalogov	2
		v znesku:	____, ____ EUR
Zap. št.		Prejemnik	Opis plačila
1.		Podjetje X&B , d.o.o. Mirna pot 102, 1000 Ljubljana	Plaćilo računa št: _____ EUR
2.		Cikorja d. o. o. Cankarjev drevored 5/a, 6000 Koper	Unovčen ček 548,50 EUR
PRILIVI		Število nalogov	2
		v znesku:	____, ____ EUR
Zap. št.		Plačnik	Opis plačila
1.		Podjetje BOR, d.o.o. Erjavčeva ulica 25, 6000 Koper	Plaćilo računa št: _____ EUR
2.		Cik-Cak, d. o. o. Cankarjeva ulica 5/a, 6310 Izola	Unovčen ček 124,85 EUR
Reklamacije vložite takoj, oziroma najkasneje 7. delovni dan po prejemu izpiska.			

KNJIŽI NA TEMELJNICO PODJETJA CIK-CAK, d.o.o.

Zap. št.	BESEDILO	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
Zst	TRR		88.745,15	
	Prejeti čeki -		124,85	
	Izdani čeki (odbitna postavka)			548,50
	Osnovni kapital			
1.	Kupili smo blago. Knjiži prejeti račun 122/20/12 od podjetja X&B, zaloge vodimo po nabavni vrednosti			
2	Obračunali smo plače zaposlencem 5.000,00 EUR.			
3.	Knjiži izdan račun za prodano blago 311/20-12			
4.	Knjiži zmanjšanje zaloge blaga zaradi prodaje, NV blaga znaša 80 % vrednosti blaga-glej račun!!			
5.	Knjiži bančni izpisek: a) odlive ----- b) prilive			

1.3 RAZVIDI (EVIDENCE) ČEKOV IN MENIC

Podjetja v poslovanju izdajajo in prejemajo čeke in menice. O tem vodijo računovodske evidence – razvide.

Razvid o izdanih čekih

Ček izda podjetje za poravnavo svoje obveznosti. Konto **102 Izdani čeki** je v kontnem planu med denarnimi sredstvi razreda 1 – torej med aktivnimi konti. Ker pa gre zaradi takojšnje možnosti unovčljivosti za odbitno postavko, ga odprejo in knjižijo nanj spremembe kot da je pasivni konto – torej se povečuje na kreditu in zmanjšuje na debetu.

Na kontih glavne knjige se knjižita dva poslovna dogodka, npr.:

1. Izdaja čeka dobavitelju v vrednosti 300,00 EUR.

- 102 Izdani čeki +		+ 110 TRR -		220 Obveznosti do dobaviteljev +	
(2)		(1)		(2)	(1)
300,00	300,00	ZST	stanje	300,00	stanj

2. Banka obvesti podjetje, da je dobavitelj unovčil ček.

Razvid o prejetih čekih

Ček lahko prejme podjetje od svojega kupca, da le ta z njim poravna svoj dolg. Prejete čeke vodijo na kontu **103 Prejeti čeki**.

Na kontih glavne knjige se knjižita dva poslovna dogodka, npr.:

1. Prejem čeka v vrednosti 500,00 EUR.

(1)		+ 103 Prejeti čeki -		(2) ZST		+ 120 Terjatve do kupcev -		(1) ZST		(2)		+ 110 TRR -	
		500,00	500,00			stanje	500,00			stanje			
										500,00			

2. Unovčenje prejetih čekov.

NALOGE

Naloge

Rešimo dogodke prejšnjih dveh primerov še na temeljnico.

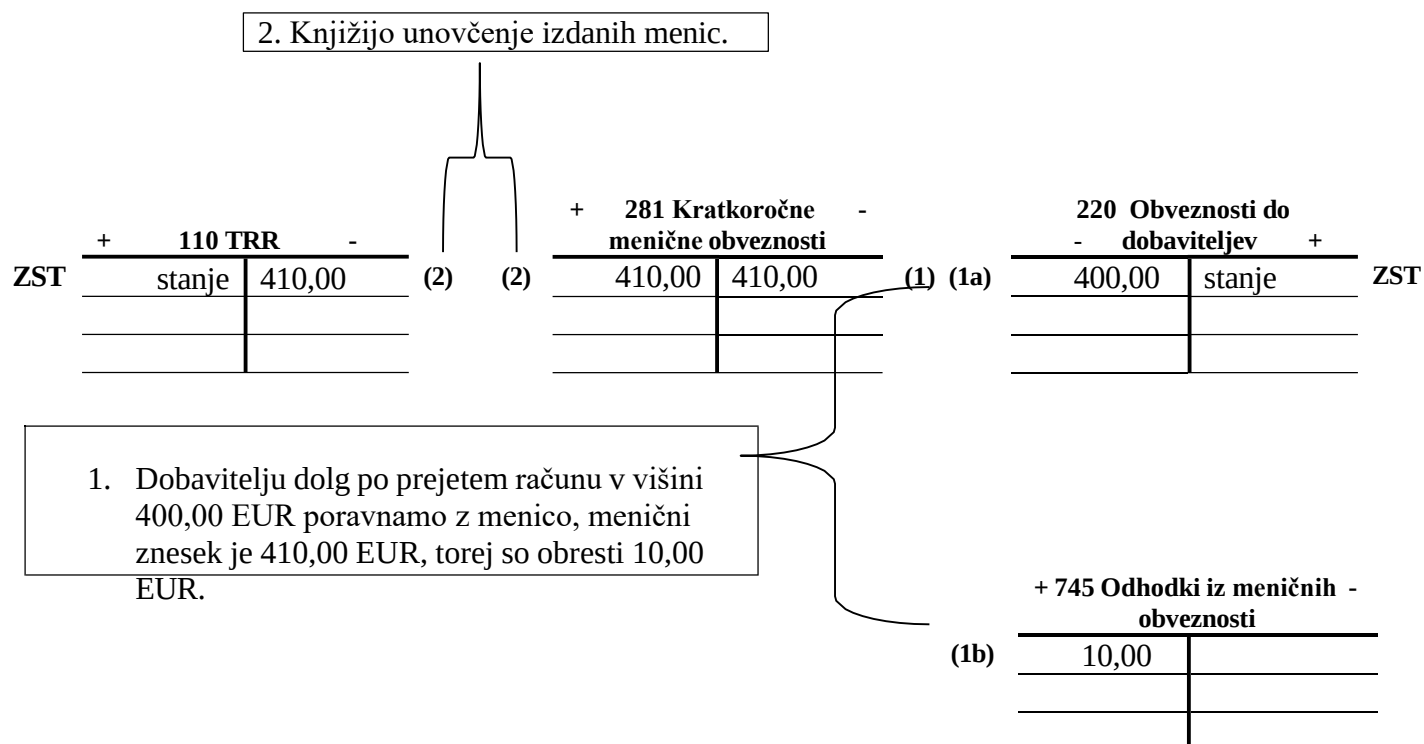
Zap. št.	Dok.	Besedilo	ŠIFRA IN IME KONTA	V BREME	V DOBRO
1.		Izdaja čeka dobavitelju v vrednosti 300,00 EUR.			
2.		Banka obvesti podjetje, da je dobavitelj unovčil ček.			
3.		Prejem čeka v vrednosti 500,00 EUR.			
4.		Unovčenje prejetih čekov.			

Razvid o izdanih menicah

V glavni knjigi vodijo organizacije izdane menice med kratkoročnimi obveznostmi na kontu **281 *Kratkoročne menične obveznosti***. Menica običajno zapade v plačilo kasneje kot dolg do dobavitelja. Zato mora dolжник, ki menico izdaja, v menični znesek vračunati še obresti. Te obresti so zanj najprej strošek⁸, najkasneje ob koncu leta pa finančni odhodek .

Na kontih glavne knjige se knjižita dva poslovna dogodka, npr.:

⁸Mi bomo ta korak pri knjiženju preskočili in knjižili takoj finančni odhodek, v kar se slej ko prej spremeni.

Razvid o prejetih menicah

Prejete menice, ki jih prejme podjetje od svojih kupcev, vodi na kontu **185 Prejete menice**. Obresti ki jih vključuje menični znesek, so za podjetje - prejemnika menice - finančni prihodki.

Na kontih glavne knjige se knjižita dva poslovna dogodka, npr.:

1. Od kupca, ki ga po izdanem računu terjajo za 100,00 EUR, prejmejo menico za 110,00 EUR; menični znesek vključuje 10,00 EUR obresti.
--

The diagram illustrates the accounting entries for the maturity of received promissory notes. It consists of three T-accounts and connecting arrows:

- Prejete menice (Received promissory notes):**
 - Debit (left): + 185 Prejete menice, 110,00
 - Credit (right): - , 110,00
- ZST (General Ledger):**
 - Debit (left): + 120 Terjatve do kupcev, X
 - Credit (right): - 100,00
 - Debit (left): - 777 Finančni prihodki, 10,00
 - Credit (right): + ,
- TRR stanje (TRR balance):**
 - Debit (left): + 110 TRR stanje, 110,00
 - Credit (right): - ,

Arrows indicate the flow of entries:

- An arrow from the credit of 'Prejete menice' to the debit of 'ZST' (labeled (1)).
- An arrow from the credit of 'ZST' to the debit of 'TRR stanje' (labeled (1)).
- An arrow from the credit of 'Prejete menice' to the credit of 'ZST' (labeled (2)).
- An arrow from the debit of 'ZST' to the credit of 'TRR stanje' (labeled (2)).

Below the diagram, a box contains the text: 2. Unovčenje prejetih menic.

Rešimo dogodke prejšnjih dveh primerov še na temeljnico.

Zap. št.	Dok.	Besedilo	ŠIFRA IN IME KONTA	V BREME	V DOBRO
1.		Dobavitelju dolg po prejetem računu v višini 400,00 EUR poravnamo z menico, menični znesek je 410,00 EUR, torej so obresti 10,00 EUR.			
2.		Knjižijo unovčenje izdanih menic.			
3.		Od kupca, ki ga po izdanem računu terjajo za 100,00 EUR, prejmejo menico za 110,00 EUR; menični znesek vključuje 10,00 EUR obresti.			
4.		Unovčenje prejetih menic.			

2. DAVKI

*Na tem svetu, razen smrti in davkov, ni nič zanesljivega.
(Benjamin Franklin, 1789)*

Odkar obstajajo organizirane družbe, poznamo davke. Davki so bili vedno prisilna dajatev, spreminjala se je le njihova oblika, od naturalnih davkov k prevladi denarnih davkov. Davkoplačevalci so v času tlačanstva dajali gospodarjem desetino svojega pridelka, danes pa lahko rečemo, da med letom delamo poprečno 100 dni za državo in ostale dni za sebe.

Dandanes je sistem pobiranja davkov pravičnejši. Če ničesar nimam, mi tudi davkov ni treba plačevati. Ne gre več za absolutno obveznost, temveč za obveznost deliti dohodek z državo v zameno za javne dobrine, ki so vsem enakopravno dostopne.

Dejstvo je, da največ sredstev za svoje delovanje pridobi država s pobiranjem davkov. Pri tistih, ki jih plačujejo iz svojih dohodkov in tudi iz premoženja – to so fizične in pravne osebe - to seveda ni priljubljeno. Pa vendar – brez države ne gre, zato je pobiranje davkov v javnem interesu

Davčni sistemi držav so različni. Odkar je Slovenija članica Evropske unije, se trudi približati evropskemu pravnemu redu, ki na davčnem področju teži k enotnim rešitvam.

V organizacijah morajo davke obračunati v skladu z zakoni (Zakon o dohodnini, Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, Zakon o davku na motorna vozila, Zakon o trošarinah, Zakon o davku na dodano vrednost itd.). Zato je pomembno, da nenehno spreminjanje davčne zakonodaje spremljajo in davke tudi pravočasno vplačajo na pravilne račune.

Vrste davkov

Najpogosteje delimo davke na neposredne, to je na tiste, ki zmanjšujejo dohodek posameznika in podjetja in na posredne, ki jih plačujejo kupci pri nakupu blaga in storitev, dolžnost prodajalcev pa je, da jih vplačajo na ustrezen račun v državni proračun.

Neposredni davki na dohodek so:

- davek na dohodek in dobiček (davek na dohodek pravnih oseb, dohodnina),
- davek na določene prejemke,
- prispevki za socialno varnost in
- davek od iger na srečo.

Neposredni davki na premoženje so:

- davek na premoženje,
- davek od prometa motornih vozil in
- davek na dediščine in darila.

Posredni davki so tisti, ki povišujejo cene, ker vplivajo na oblikovanje cen blaga in storitev:
davek na dodano vrednost,

- trošarine,
- davek na zavarovalne storitve,
- davek na promet nepremičnin,
- carinske dajatve.

2.1 DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb so:

- pravne osebe, ki dosegajo dobiček z opravljanjem dejavnosti in imajo sedež na območju Republike Slovenije;
- pravne osebe, ki nimajo sedeža na območju Republike Slovenije, za dobiček, ki ga dosežejo s trajnim opravljanjem dejavnosti na območju Republike Slovenije;
- predstavništvo tuje osebe za agencijske posle v zračnem in drugem prometu, ki dosega prihodke s prodajo lastnih prevoznih listin na območju Republike Slovenije.

NOVOSTI

Zadnje spremembe zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), so bile objavljene v uradnem listu RS, št. 12/24 z dne 9. 2. 2024. Veljati je začel dan po objavi, nanaša pa se na davčna obdobja od vključno 1. 1. 2024.

ZAKON O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB PO LETU 2020

Uvedba 7% efektivne stopnje obdavčitve

Kaj to pomeni? Do sedaj je veljalo, do vključno leta 2019, da so podjetja lahko pozitivno davčno osnovo v davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb zniževala s koriščenjem davčnih olajšav do davčne osnove 0,00 EUR (koriščenje davčnih olajšav iz naslova investicij v raziskave in razvoj, investicij v opremo in neopredmetena sredstva...) in posledično plačala 0,00 EUR davka.

Od leta 2020 dalje pa bo pravna oseba vedno plačala davek od dohodkov pravnih oseb saj velja omejitev zmanjšanja davčne osnove. Na podlagi izvršene spremembe zakonodaje se vse davčne olajšave in davčne izgube iz preteklih davčnih obdobj priznajo največ v višini 63% davčne osnove.

Primer vpliva navedene spremembe:

	PODATKI	2019	2020
Davčna osnova pred olajšavami	30.000,00	30.000,00	30.000,00
Olajšava za vlaganja v opremo in NS V letu 2020 je $30.000 \times 63 \% = 18.900,00$	40.000,00	30.000,00	18.900,00
DAVČNA OSNOVA (30.000-18.900)		0,00	11.100,00
DAVEK (11.100 x 19 % = 2.109,00)	19 %	0,00	2.109,00

Podjetje bo tako lahko v letu 2020 (izhajamo iz enakih podatkov) koristilo le del olajšave iz naslova vlaganj v opremo in neopredmetena sredstva v višini 18.900,00 EUR (ostalo prenos) ter bo moralo plačati davek v višini 2.109,00 EUR, kar je 7,03 % davčne osnove.

Določbe veljajo tudi za dohodke iz dejavnosti – samostojnega podjetnika.

Davčne olajšave

- olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj,
- olajšava za vlaganja v opremo in NS,
- olajšava za zaposlovanje,
- olajšava za zaposlovanje in za investiranje v določenih regijah,
- olajšava za donacije,
- olajšava za vlaganja v digitalni in zeleni prehod,
- olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Davčna stopnja

V letu 2024 znaša splošna stopnja davka od dohodka pravnih oseb 19 %, vendar se v skladu s 64. členom Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (ZORZFS) od davčne osnove za leta 2024, 2025, 2026, 2027 in 2028 plačuje davek po stopnji 22%.

Vir: <https://www.svetovanje.si/svetovanje/blogi/koliko-davka-bom-placal-v-2020-5dce8f2f2114e01afca8b650>

2.2 DAVEK NA DODANO VREDNOST

Davek na dodano vrednost je vsefazni prometni davek, kar pomeni, da je obračunan in plačan v vsaki fazi prometa, vendar pa se davek, kot vstopni DDV, vrača tistim, ki so zavezanci za DDV. V končni fazi se tako davek prevali na potrošnika.

Predmet obdavčitve

DDV se obračunava in plačuje od dobav⁹ in pridobitev¹⁰ blaga in opravljenih storitev, ki jih davčni zavezanec opravi v okviru opravljanja svoje dejavnosti na območju Republike Slovenije za plačilo, in od uvoza blaga v Slovenijo.

Davčni zavezanec

je vsaka oseba (pravna ali fizična), ki kjerkoli neodvisno opravlja katerokoli ekonomsko dejavnost, ne glede na namen ali rezultat opravljanja dejavnosti. Vsaka oseba mora davčnemu organu prijaviti, kdaj začne opravljati dejavnost kot davčni zavezanec in si pridobiti identifikacijsko številko za DDV.

Stopnja DDV

DDV se obračunava po splošni stopnji 22% in po nižji stopnji 9,5% za dobave blaga in storitev, ki so določene v Prilogi k Zakonu o davku na dodano vrednost.

Obveznost izdajanja računov

Pogoj za pravilni obračun DDV je, da davčni zavezanec zagotovi, da izdaja račune za dobave blaga in storitev, ki jih je opravil na ozemlju Slovenije, kot tudi za dobave blaga izven Slovenije, tako davčnim zavezancem kakor tudi osebam, ki niso zavezanci za DDV. Obračunani DDV na izdanem računu dobi davčni zavezanec plačan v ceni opravljene dobave blaga oz. storitev, zato ga je dolžan kot posrednik posredovati v državno blagajno.

Obračun DDV na obrazcu DDV-O

Vsak davčni zavezanec mora predložiti davčnemu organu obračun DDV na obrazcu DDV-O, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun davka, za katerega je nastala obveznost obračuna, in za odbitke, kjer sam ugotovi davčno obveznost. Rok oddaje obrazca je zadnji delovni dan naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja, če opravlja dobave znotraj EU pa do 20. dne naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja. Iz obrazca so torej vidne vse nabave – pridobitve blaga oz. storitev in vse prodaje – dobave blaga oz. storitev in iz njih izvirajoči:

- vstopni DDV, ki predstavlja terjatev do države in
- izstopni DDV, ki predstavlja obveznost do države.

Če je večji prvi, terjatve presegajo obveznosti do države in podjetje lahko zahteva vračilo razlike. Če pa je večji drugi, so obveznosti do države večje od terjatev, zato mora razliko podjetje državi nakazati. Davčni zavezanec mora obračun davka na dodano vrednost predložiti davčnemu organu v elektronski obliki prek sistema eDavki.

Davčni zavezanec mora predložiti obračun DDV ne glede na to, ali je za davčno obdobje, za katero predloži obračun, dolžan plačati DDV.

⁹ Z dobavami so mišljene prodaje blaga in storitev.

¹⁰ S pridobitvami so mišljeni nakupi blaga in storitev.

IV. Odbitek DDV

od nabav blaga in storitev, pridobitev blaga in prejetih storitev iz drugih držav članic EU in od uvoza po stopnji 22 %	41								
od nabav blaga in storitev, pridobitev blaga in prejetih storitev iz drugih držav članic EU in od uvoza po stopnji 9,5 %	42								
od pavšalnega nadomestila po stopnji 8 %	43								

Obveznost DDV	51								
---------------	----	--	--	--	--	--	--	--	--

Presežek DDV	52								
--------------	----	--	--	--	--	--	--	--	--

Izračunavam odbitni delež (ustrezno označi)	03	NE	DA
--	----	----	----

Zahtevam vračilo presežkov (ustrezno označi)	04	NE	DA
---	----	----	----

Potrjujem resničnost navedenih podatkov.

V/na _____

Podpis _____

Datum _____

Ime in priimek _____

RAČUNOVODSKO RAZVIDOVANJE DDV

Pri evidenci DDV je potrebno ločiti:

- VSTOPNI DDV,
- IZSTOPNI DDV.

VSTOPNI DDV je na prejetih računih (v nadaljevanju PR) – torej smo mi v vlogi kupca.

IZSTOPNI DDV je na izdanih računih – torej smo mi v vlogi prodajalca.

PRIMER1 : Poslovni dogodek za VSTOPNI DDV

1. Kupimo blago, iz prejetega računa je razvidno :

vrednost brez DDV (čista kupna vrednost ali davčna osnova)	20.000,00 EUR
+ DDV 22%	4.400,00 EUR
vrednost z DDV – za plačilo	24.400,00 EUR

Knjižimo:

	+ 660 Zaloge blaga	-		+ 160 Terjatve za vstopni DDV	-		- 220 Obveznosti + do dobaviteljev		
(1)	20.000,00		(1)	4.400,00			24.400,00	(1)	

PRIMER 2 : Poslovni dogodek za IZSTOPNI DDV

2. Prodamo proizvode, iz izdanega računa je razvidno :

prodajna vrednost brez DDV (davčna osnova)	20.000,00 EUR
+ DDV 22%	4.400,00 EUR
prodajna vrednost z DDV – za plačilo	24.400,00 EUR

IZRAČUN DDV:

a) če je osnova za izračun DDV prodajna vrednost :

$$\text{DDV} = \frac{\text{čista vrednost} \cdot \text{davčna stopnja}}{100} = \frac{20.000 \cdot 22}{100} = \underline{\underline{4.400,00}}$$

b) če gre za kontrolo PV z DDV oz. je znesek z vračunanim DDV-jem :

$$\text{DDV} = \frac{\text{bruto vrednost} \cdot \text{davčna stopnja}}{100 + \text{davčna stopnja}} = \frac{24.400 \cdot 22}{122} = \underline{\underline{4.400,00}}$$

Knjižimo:

+ 120 Terjatve do kupcev -		- 220 Obveznosti + za izstopni DDV		- Prihodki od + prodaje proizvodov	
(1)	24.400,00		4.400,00	(1)	20.000,00

VIRI

Kolarič Branka, Gerečnik Anton: Računovodstvo 2, učbenik – 1. izd., 1. natis, DZS, Ljubljana 2003

Batistič Tanja, Računovodstvo 2, Delovni zvezek – 1. izd., 1. natis, DZS, Ljubljana 2003

Turk Ivan, Pojemovnik računovodstva, financ in revizije: Slovenski inštitut za revizijo – 1. izd., Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2000

Slovenski računovodski standardi 2006, 5. izdaja, Slovenski inštitut za revizijo, Ljubljana 2010 Davčno poslovanje, priročnik, RS Ministrstvo za finance, DURS, Davčni urad Celje, Celje 2009 Kontni načrt in ponazoritve knjiženj za gospodarske družbe, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije,

Ljubljana 2010

Revije Obrtnik

Revije za računovodstvo in finance (IKS)

<http://www.interfin.si/blagajnisko-poslovanje-v-letu-2010>

http://www.durs.gov.si/si/fizicne_osebe/davcni_obrazci_in_programi_za_fizicne_osebe/ <http://www.cups.si/>

<http://www.mojdenar.com/alea/dokumenti/dokument.asp?id=16>

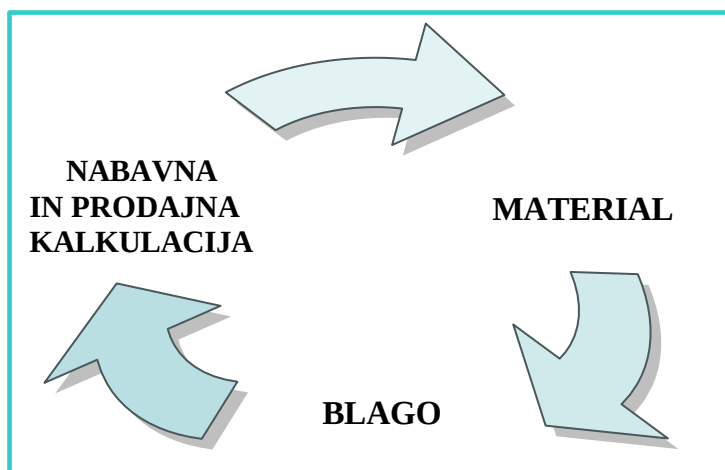
<https://www.svetovanje.si/svetovanje/blogi/koliko-davka-bom-placal-v-2020-5dce8f2f2114e01afca8b650>

Tatjana Černač Stupar

EVIDENTIRANJE MATERIALA, BLAGA IN STORITEV

Program: EKONOMSKI TEHNIK
Modul: MATERIALNO KNJIGOVODSTVO
Vsebinski sklop: EVIDENTIRANJE BLAGA IN STORITEV

Srednje strokovno izobraževanje

Program: **Ekonomski tehnik**

Modul: **Materialno knjigovodstvo**

Vsebinski sklop: **Evidenca blaga in storitev**

Naslov učnega gradiva

Evidenca blaga in storitev

Ključne besede: kalkulacija, neposredna metoda, posredna metoda, nabava, poraba, kalo, presežek, primanjkljaj, prodaja, prejeti račun, izdani račun, potrošniški kredit, gotovina

Seznam kompetenc, ki jih zajema učno gradivo:

EBS 1 Sestavljanje nabavne in prodajne kalkulacije.

EBS 2 Knjiženje nabave materiala in blaga.

EBS 3 Knjiženje prodaje blaga, materiala in storitev.

Avtorica: **Tatjana Černač Stupar**

Recenzentka: **Damjana Lovrenčič**

Lektorica: **Breda Švara**

Kraj in datum: **Ljubljana, maj 2010**

Popravljen: Koper, 13. 12. 2013

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons:

Priznanje avtorstva - Nekomercialno - Deljenje pod enakimi pogoji.

Učno gradivo je nastalo v okviru projekta unisVET Uvajanje novih izobraževalnih programov v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju s področja storitev za obdobje 2008-2012, ki ga sofinancirata Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostna usmeritev: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Vsebina gradiva v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino nosi avtor.

NAGOVOR AVTORICE

Modul Materialno knjigovodstvo zajema tri vsebinske sklope: Denarno poslovanje, Evidentiranje blaga in storitev in Računovodenje proizvodnje. Odločila sem se, da bom pripravila gradivo za dijake za vsebinski sklop Evidentiranje blaga in storitev.

V vsebinski sklop evidentiranje blaga in storitev sodi nabava in poraba materiala, nabava in prodaja blaga ter prodaja storitev. Evidence se vodijo po časovnem zaporedju, tako da je omogočen vpogled in nadzor nad opravljeno nabavo in prodajo kratkoročnih sredstev ter opravljenimi storitvami.

Pravilno evidentiranje nabave in porabe kratkoročnih sredstev omogoča enostavno in sprotno računovodsko poročanje in dviguje pomen računovodstva za njegove uporabnike. V gradivu bodo predstavljeni postopki, ki omogočajo enostavno in natančno delo v zvezi z evidentiranjem. Te primere bodo dijaki lahko uporabili pri svojem delu v šoli in doma.

Za evidentiranje blaga, materiala in storitev imajo podjetja na voljo različne računalniške programe. V šoli lahko dijaki za reševanje knjigovodskih nalog uporabljajo program Minimaks ali druge prilagojene programe.

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD.....	1
2.	ZALOGE MATERIALA IN SUROVIN.....	1
2.1	KNJIGOVODSKE LISTINE, KI SPREMLJAJO MATERIAL.....	1
2.2	VRAČUNANI NEPOSREDNI STROŠKI NABAVE.....	2
2.2.1	KNJIŽENJE VRAČUNANIH NEPOSREDNIH STROŠKOV NABAVE.....	2
2.3	RAZVID MATERIALA.....	3
2.3.1	RAZVID V SKLADIŠČU.....	3
2.3.2	RAZVID V MATERIALNEM KNJIGOVODSTVU.....	3
2.3.3	RAZVID V FINANČNEM KNJIGOVODSTVU.....	4
2.4	NABAVA MATERIALA.....	4
2.4.1	RAZVID NABAVE MATERIALA.....	4
2.5	PORABA MATERIALA.....	11
2.6	POPISNE RAZLIKE SUROVIN IN MATERIALA.....	19
2.6.1	PRIMANJKLJAJ V PREDVIDENIH MEJAH.....	19
2.6.2	PRIMANJKLJAJ (KALO) NAD PREDPISANO MEJO.....	19
2.6.3	PRIMANJKLJAJ MATERIALA – OBREMENITEV ZAPOSLENEGA.....	20
2.6.4	PRESEŽEK MATERIALA.....	20
3.	ZALOGE BLAGA.....	23
3.1	NAČINI VODENJA ZALOG BLAGA V TRGOVINI.....	23
3.1.1	VODENJE ZALOG PO NABAVNI VREDNOSTI.....	23
3.1.2	VODENJE ZALOG PO PRODAJNI VREDNOSTI.....	23
3.1.3	VODENJE ZALOG PO PRODAJNI VREDNOSTI Z DDV.....	23
3.1.4	TRGOVINSKA KALKULACIJA.....	24
3.2	NABAVA BLAGA V SKLADIŠČU.....	25
3.2.1	ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO NABAVNI VREDNOSTI.....	25
	Zgled 1: Neposredno na konto 660 – Blago v skladišču.....	25
3.2.2	ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO PRODAJNI VREDNOSTI.....	29
3.3	PRODAJA BLAGA IZ SKLADIŠČA.....	31
3.3.1	KALKULACIJA PRODAJE BLAGA.....	31
3.3.2	IZDAN RAČUN ZA PRODANO BLAGO.....	31
3.3.3	SKLADIŠČNA ODDAJNICA BLAGA.....	31
3.3.4	KNJIŽENJE PRODAJE BLAGA – ZALOGE PO NABAVNI VREDNOSTI.....	31
3.3.5	KNJIŽENJE PRODAJE BLAGA – ZALOGE PO PRODAJNI CENI.....	32
3.4	BLAGO V PRODAJALNI.....	34
3.5	NABAVA BLAGA V PRODAJALNI.....	34
3.5.1	NABAVA BLAGA – NEPOSREDNA METODA.....	34
3.5.2	NABAVA BLAGA – POSREDNA METODA.....	37
3.6	PRODAJA BLAGA V PRODAJALNI.....	39
3.6.1	ZMANJŠANJE ZALOGE BLAGA V PRODAJALNI.....	39
3.6.2	PRODAJA BLAGA V PRODAJALNI, IZDANI RAČUN.....	40
3.6.3	PRODAJA ZA GOTOVINO, ČEKE, PLAČILNE KARTICE.....	40
3.6.4	PRODAJA NA BLAGOVNI KREDIT.....	41
3.6.5	PRODAJA NA POTROŠNIŠKI KREDIT.....	41
3.7	PREMIK BLAGA IZ SKLADIŠČA V PRODAJALNO.....	43
3.7.1	ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO NABAVNI VREDNOSTI.....	44
3.7.2	ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO PRODAJNI VREDNOSTI.....	44

1. UVOD

V gradivu so štiri poglavja:

- Zaloge materiala in surovin,
- Blago v skladišču,
- Blago v prodajalni in
- Prodaja storitev.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so vrednotene po nabavnih cenah. Nabavna cena je sestavljena iz **nakupne cene** (cena pri dobavitelju materiala in trgovskega blaga, zmanjšana za popuste), **nabavnih stroškov** (prevozni stroški, stroški razkladanja, prekladanja in nakladanja, prevoznega zavarovanja, posebej zaračunane embalaže, stroškov posredniških agencij, itd.) in drugih dajatev.

Uporablja se lahko metoda zaporednih cen (FIFO) ali metoda tehtanih povprečnih cen vključno z metodo drsečih povprečnih cen.

Obvezna je oslabitev zalog, če knjigovodska vrednost presega tržno. Zmanjšanje vrednosti zalog bremeni ustrezne poslovne odhodke.

2. ZALOGE MATERIALA IN SUROVIN

Material je del kratkoročnih sredstev, ki se v poslovnem procesu porabi ali popolnoma preoblikuje, tako da njegova vrednost prehaja v učinke poslovnega procesa (v proizvodni dejavnosti v proizvode). Med zaloge materiala štejemo količine materiala v skladišču, dodelavi, predelavi in na poti. Material na poti je material, ki je že bil prevzet (v skladišču dobavitelja), v skladišče kupca pa še ni prispel. Z zalogami materiala mislimo tudi zaloge embalaže ter zaloge drobnega inventarja, katerega doba koristnosti je krajša od enega leta, lahko pa tudi drobnega inventarja z dobo koristnosti, daljšo od enega leta, katerega posamična vrednost ne presega 500,00 EUR. Vodi se v razredu 3, tako kot določa kontni načrt za gospodarske družbe, ki ga je pripravil Slovenski inštitut za revizijo in je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije.

2.1 KNJIGOVODSKE LISTINE, KI SPREMLJAJO MATERIAL

Pri nabavi materiala, ko prispeli material prevzame skladiščnik, le-ta ob prevzemu sestavi **prevzemnico** materiala. Material pregleda, ugotovi, ali ustreza navedbam na listini. Spreme listine so običajno dobavnice, tovarni listi, odpremnice itd. Iz teh listin morajo biti razvidni podatki o pošiljatelju, vrsti materiala, ceni, količini in načinu dobave. Prevzemnico materiala podpiše tako skladiščnik kot dobavitelj.

Pri oddaji materiala v proizvodnjo sestavi skladiščnik **oddajnico** materiala. Podpišeta jo skladiščnik in oseba, ki je prevzela material. Pri oddaji neporabljenega materiala v proizvodnji nazaj v skladišče se sestavi **povratnica** materiala.

2.2 VRAČUNANI NEPOSREDNI STROŠKI NABAVE

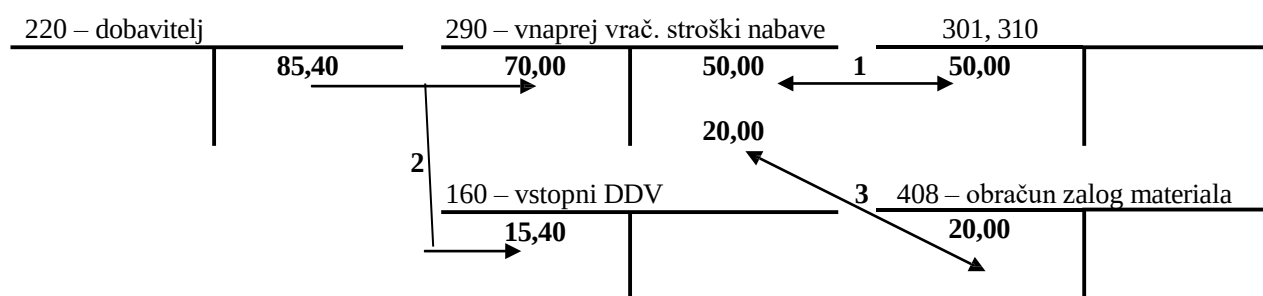
Neposredne stroške nabave spremljamo po:

- **dejanski višini** – nastanejo na podlagi dejanskih knjigovodskih listin,
- **načrtovani višini** – vračunani predvideni stroški nabave; nastanejo, ker stroški nakupa še niso poznani, vendar bi radi material takoj ponudili kupcu. Vračunamo jih lahko v določenem odstotku (%) od čiste kupne vrednosti (ČKV).

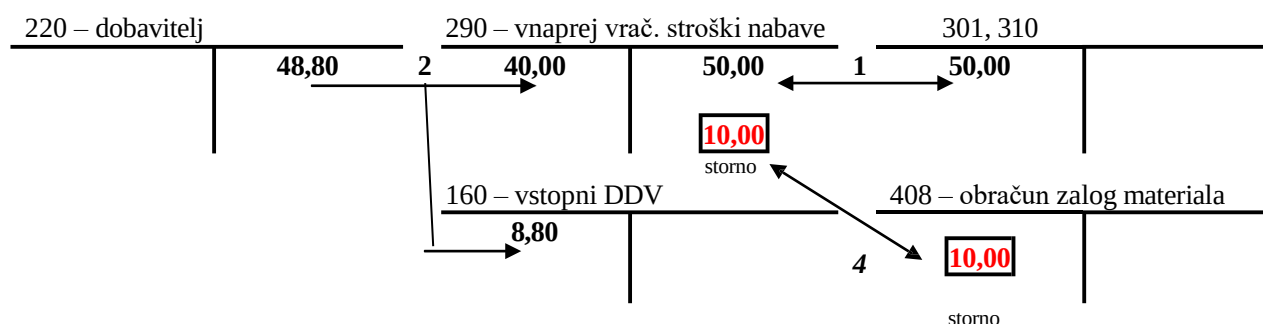
2.2.1 KNJIŽENJE VRAČUNANIH NEPOSREDNIH STROŠKOV NABAVE

Neposredne stroške nabave vodimo na kontu **290** – Vnaprej vračunani stroški.

1. Vračunavanje neposrednih stroškov nabavljenega materiala 50,00 €.
2. Dejanski neposredni stroški nabave materiala po prejetem računu 70,00 € + 22 % DDV.
3. Poračun **premalo** vračunanih stroškov nabave, pri čemer velja znesek prejetega računa.

4. Poračun **preveč** vračunanih stroškov, pri čemer velja znesek prejetega računa.

2.3 RAZVID MATERIALA

Podjetje vodi razvid (evidenco) materiala v:

- **skladišču** (po količini in vrsti materiala),
- **materialnem knjigovodstvu** (količinsko in vrednostno po vrsti materiala) in
- **finančnem knjigovodstvu** v glavni knjigi samo vrednostno za vse vrste materiala.

2.3.1 RAZVID V SKLADIŠČU

Kartica materiala v skladišču

Datum	TEM	BESEDILO	KOLIČINA v m ³		
			PREJEM	ODDAJA	ZALOGA
1. 9.	T-1	Zaloga			100
7. 9.	P-1	Nabava	700		800
18. 9.	O-1	Poraba		550	250

* P – prevzemnica materiala * O – oddajnica materiala

2.3.2 RAZVID V MATERIALNEM KNJIGOVODSTVU

SRS 39 predpisuje obvezno vodenje materialnega knjigovodstva, če se material zadržuje v zalogah; pri tem veljajo posebna pravila vrednotenja tako nabave kot porabe in samih zalog.

Ob prevzemu materiala se sestavi prevzemnica materiala oz. prevzemni dokument, s katerim se skladišče obremeni in je hkrati osnova za določitev vrednosti enote materiala v zalogi.

Enota materiala v zalogi se po SRS 39 po začetnem prepoznanju ovrednoti po nabavni ceni, to je po nakupni ceni, zmanjšani za popuste ter povečani za odvisne stroške nabave.

Kartica v materialnem knjigovodstvu

Analitični konto zaloge							Št. konta 310/A		
Datum	TEM	BESEDILO	KOLIČINA v m ³			CENA	VREDNOST v EUR		
			PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
1. 9.	T-1	Zaloga			900	53,00			47.700,00
7. 9.	P-1	Nabava	700		1600	58,00	40.600,00		88.300,00
18. 9.	O-1	Poraba		550	1050	55,19		30.354,50	57.945,50

* P – prevzemnica materiala * O – oddajnica materiala

2.3.3 RAZVID V FINANČNEM KNJIGOVODSTVU

Knjiženje v glavni knjigi – samo vrednostno

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje	TRR	110	50.000,00	
		Material v skladišču	310	47.700,00	
		Osnovni kapital	900		97.700,00
1.	Prejeti račun za nabavljen material	Material v skladišču	310	40.600,00	
		Vstopni DDV	160	8.120,00	
		Obvez. do dobavitelja	220		48.720,00
2.	Poraba materiala	Stroški materiala	400	30.354,50	
		Material v skladišču	310		30.354,50

2.4 NABAVA MATERIALA

Ob nabavi se zaloge surovin in materiala vrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo:

- nakupna cena, (fakturna cena, ki je razvidna iz prejetega računa dobavitelja) zmanjšana za popuste, ki so odobreni takoj ob nabavi. Kasneje odobreni popusti zmanjšujejo vrednost zaloge materiala, če smo pa material že porabili, pa povečujejo stroške.
- uvozne in nevračljive nakupne dajatve (del DDV-ja, ki se ne povrne);
- neposredni nabavni stroški (zaračunani stroški prevoza do skladišča, transportno zavarovanje, nakladanje in razkladanje, preizkušanje in analiziranje materiala, posebej zaračunana embalaža ter drugi). Poudarek je na zaračunanih stroških, to je stroških, ki so dokumentirani in za katere smo prejeli račune.

2.4.1 RAZVID NABAVE MATERIALA

Razvid nabave materiala se lahko evidentira:

- neposredno**, tako da se knjiži nabavo materiala neposredno na konto 310 – Zaloga materiala. Tak način uporabljajo podjetja, ki imajo manjše število nabav, ali v primeru, ko ni neposrednih nabavnih stroškov (franko kupec).
- posredno** s konti nabave materiala s pomočjo kontov skupine 30 (300 – Vrednost materiala po obračunu dobavitelja in 301 – Odvisni stroški nabave materiala) in v primeru, ko so zbrani vsi računi v zvezi z nabavljenim materialom, se na konto 310 – Zaloga materiala prenese preko konta 309 – Obračun nabave materiala. Konti skupine 30 se zaprejo le na koncu leta, da imajo končno stanje (saldo) nič. Praviloma na ta način knjižijo v večini podjetij in pri večjem številu nabav v določenem obračunskem obdobju.

KONTIRANJE NABAVE PO NEPOSREDNI METODI

Potrebno je izdelati kalkulacijo, ki jo izdelamo na podlagi knjigovodskih listin. Zaloga materiala na kontu 310 se poveča po nabavni vrednosti (NV).

310 – Zaloga materiala	160 – Vstopni DDV	220 - Obv. do dobavitelja
NV *	DDV *	KV *
↑	↑	↓

* NV – nabavna vrednost

* DDV – davek na dodano vrednost

* KV – nakupna vrednost

Zgled

Podjetje prejme 9. oktobra od dobavitelja, ki je zavezanec za DDV, 650 kosov materiala A po 36,00 EUR/kos in mu že na računu prizna 10 % popusta. Obračunaj 20 % DDV.

Kalkulacija nabavne vrednosti in nabavne cene materiala A

	VREDNOST
Zaračunana cena po dobaviteljevem računu (650 kos x 36,00 EUR)	23.400,00
- 10 % priznani popusti	2.340,00
= Nakupna vrednost (ČKV) (650 kos x 32,40 EUR)	21.060,00
+ 22 % vstopni DDV	4.633,20
= Kupna vrednost (KV)	25.693,20
+ stroški nabave z DDV (prejeti račun)	120,00
- 22 % vstopni DDV	21,60
= Nabavna vrednost (NV)	21.158,40
Nabavna cena/kos = 21.158,40 : 650 = 32,55 EUR/kos	

Materialno knjigovodstvo

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v kosih			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
9. 10.	nabava	650		650	32,55	21.158,40		21.158,40

Razvid nabave v glavni knjigi po neposredni metodi

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Račun za nabavljen material	Zaloga materiala	310	21.158,40	
		Vstopni DDV	160	4.654,80	
		Dobavitelj	220		25.813,20

VAJA 1 – Knjižite nabavo materiala na konte po neposredni metodi. Izračunajte nabavno vrednost.

1	Kupna vrednost (KV) – PR dobavitelja	6.000,00
2	- 22 % vstopni DDV	
3	= Nakupna vrednost (ČKV)	
4	+ vračunani stroški nabave 1,5 % ČKV	
5	= Nabavna vrednost (3+ 4)	

--	--

--	--

--	--

--	--

*PR=prejeti račun

*KV=kupna vrednost z DDV

*ČKV=čista kupna vrednost

VAJA 2 – Sestavite naslednjo kalkulacijo in knjižite nabavo materiala po neposredni metodi.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	KV 3.500,00				
	- 22 % DDV				
	ČKV				
	+NS z DDV 120,00				
	- 22% DDV				
	NV				

Izračunajte nabavno ceno, če ste kupili 20 kg materiala.

NC =

*KV –kupna vrednost

*ČKV –čista kupna vrednost

* NV – nabavna vrednost

* NC – nabavna cena

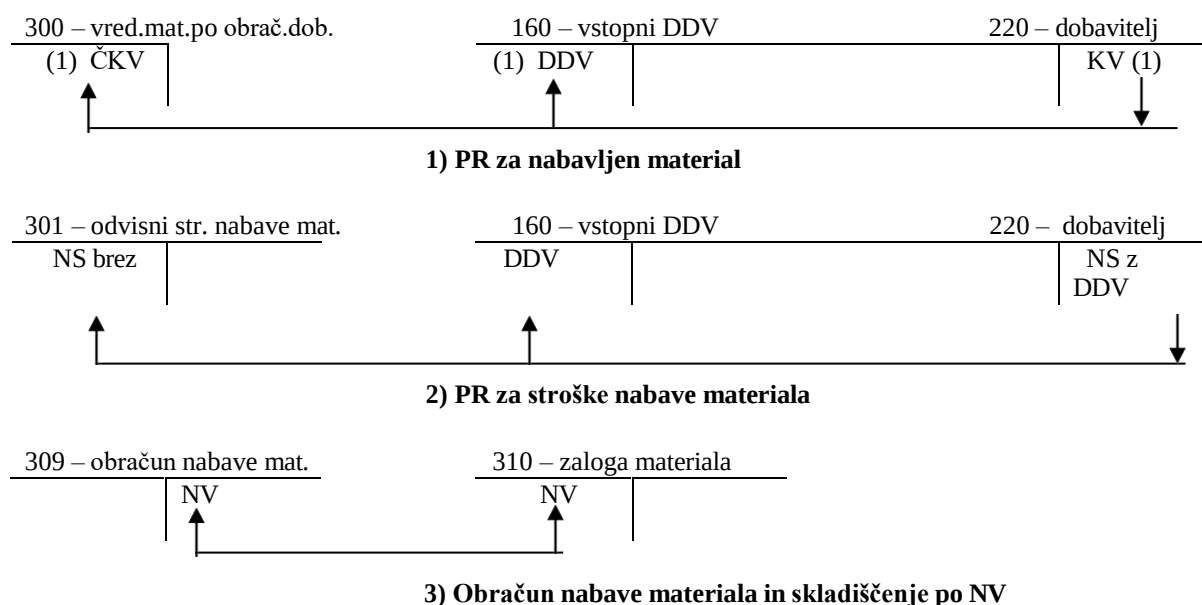
VAJA 3 – Izračun nabavne cene

Podjetje nabavi 550 kg materiala v skupni vrednosti 4.326,85 EUR z vračunanim 22 % DDV. Predvideni stroški nabave blaga znašajo 2,00 EUR/kg. Izračunaj, koliko znaša nabavna cena za 1 kg materiala .

KONTIRANJE NABAVE PO POSREDNI METODI

Kontiranje lahko poteka posredno, in sicer prek kontov nabave v skupini **30 – Obračun nabave surovin in materiala**, kjer obremenjujemo posamične konte za nakupno vrednost po računih dobaviteljev, za odvisne stroške nabave, davščine itd.

Pri tem načinu prek posebnega konta za obračun nabave prenesemo material v skladišče materiala na konte skupine 31. Takšen način evidentiranja je priporočljiv, kadar imamo opraviti z nabavo surovin in materiala, pri kateri je poleg nabavne vrednosti materiala tudi več vrst odvisnih stroškov. Računi prihajajo postopoma.

*NS – nabavni stroški

* PR – prejeti račun

*ČKV – nakupna cena brez DDV

*KV – kupna cena z DDV

Zgled

Podjetje prejme 14. januarja od dobavitelja, ki je zavezanec za DDV, 10.000 kg materiala po 8,00 EUR/kg. Dobavitelj mu zaračuna še 22 % DDV. Za prevoz prejme račun za 3.600,00 EUR z vračunanim 22 % DDV. Stroški embaliranja znašajo 3 % od vrednosti računa materiala brez DDV. 21. januarja prejme račun 2.600,00 EUR za stroške embaliranja, obračunaj še 22 % DDV.

Kalkulacija nabavne vrednosti in nabavne cene materiala

1.	Kupna vrednost	97.600,00
2.	- 20 % vstopni DDV	17.600,00
3.	=Čista kupna vrednost (10.000 x 8,00)	80.000,00
4.	+ stroški prevoza z DDV	3.600,00
5.	- 20 % DDV stroškov prevoza	649,18
6.	+ 3 % načrtovani stroški embaliranja (3 % od ČKV)	2.400,00
7.	= Nabavna vrednost	85.350,82
8.	Nabavna cena/kg = 85.350,82 : 10.000	8,53

Razvid v materialnem knjigovodstvu

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v kg			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
jan.	nabava	10000		10000	8,53	85.350,82		85.350,82

Razvid nabave pločevine v glavni knjigi po posredni metodi

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	PR za nabavljen material	Vred. mat. po obrač. dob.	300	80.000,00	
		Vstopni DDV	160	17.600,00	
		Dobavitelj	220		97.600,00
2.	PR za prevoz materiala	Odvisni str. nabave	301	2.950,82	
		Vstopni DDV	160	649,18	
		Dobavitelj	220		3.600,00
3.	Vračunani stroški embaliranja mat.	Odvisni str. nabave	301	2.400,00	
		Vrač. stroški nabave	290		2.400,00
4.	Obračun nabave materiala	Zaloga materiala	310	85.350,82	
		Obračun nabave	309		85.350,82
5.	PR za stroške embaliranja 21. januarja	Vrač. stroški nabave	290	2.600,00	
		Vstopni DDV	160	572,00	
		Dobavitelj	220		3.172,00
6.	Poračun premalo vračun. stroškov	Obračun materiala	40	200,00	
		Vrač. stroški nabave	290		200,00

*PR – prejeti račun

VAJA 4 – Obkrožite ali dopolnite besedilo.

1. Nabavo materiala podjetje vodi po dveh metodah:
_____ in _____.
2. Čisto nakupno ceno dobimo: ČKV · količina / ČKV : količina .
3. Pri oddaji materiala iz skladišča skladiščnik izpolni naslednji dokument: _____.
4. Konti nabave materiala so v skupini 30 / 65 .
5. Konto obračun nabave materiala nam prikaže kupno / nabavno vrednost materiala.
6. Posredna metoda nabave materiala se knjiži preko skupine 30 / 31 / 32.
7. Pri obračunu nabave materiala odobrimo konto 659 / 309.
8. V materialnem knjigovodstvu podjetje spremlja zalogo materiala A:
a) **količinsko** b) **količinsko in vrednostno** c) **vrednostno**
9. Pri nabavi materiala evidentiramo vstopni / izstopni DDV na kontu _____.

VAJA 5 – Nabava materiala, knjižena po posredni metodi

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0	Začetno stanje :	TRR		23.000,00	
		Blagajna		150,00	
		Osnovni kapital			
1.	Nabavimo za 235,70 EUR materiala. 22% DDV je vračunan.				
2.	Račun za prevoz materiala znaša z vračunanim 22 % DDV 33,20 EUR.				
3.	Plačamo račun za prevoz materiala s čekom.				
4.	Za natovarjanje materiala plačamo z gotovino 120,80 EUR. Znesek je brez 22 % DDV.				
5.	Knjižimo prevzem materiala v skladišče.				

VAJA 6 – Knjižite nabavo materiala po posredni metodi.

Podjetje »NA ZDRAVJE d. d.« vodi nabavo materiala preko kontov nabave materiala.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0	Začetno stanje	TRR		45.605,00	
		Krat.bančno posojilo			3.240,00
		Osnovni kapital			
1.	Nabavimo 4000 kg jabolk po 0,65 EUR/kg. 9,5 % DDV je vračunan.				
2.	Račun za prevoz jabolk znaša z vračunanim 22 % DDV 347,64 EUR.				
3.	Za nakladanje jabolk plačamo s TRR 0,07 EUR/kg, obračunaj še 22 % DDV.				
4.	Obračunamo nabavo jabolk in jih skladiščimo.				
5.	Nabavimo 2600 kg limon v skupni vrednosti 3.159,80 EUR. 9,5 % DDV je vračunan.				
6.	Vračunamo 2 % načrtovanih stroškov nakladanja limon.				
7.	Obračunamo nabavo limon in jih skladiščimo.				
8.	Prejememo račun za nakladanje limon 125,00 EUR. Obračunamo še 22 % DDV.				
9.	Poračunamo nastalo razliko vračun. stroškov nakladanja.				

VPRAŠANJA:

- Nabavna vrednost limon = _____ EUR; nabavna cena limon = _____ EUR/kg.
- Nabavna vrednost jabolk = _____ EUR; nabavna cena jabolk = _____ EUR/kg.
- Koliko znašajo terjatve za DDV ? _____ EUR.

2.5 PORABA MATERIALA

Material se izdaja iz skladišča na podlagi izdajnice (oddajnice) materiala bodisi v proizvodnjo bodisi v končno porabo. Vsaka taka poraba materiala zmanjšuje zaloge materiala v skladišču in povečuje stroške poslovanja v razredu 4.

Ko so nabavljene iste vrste materiala po različnih cenah, se postavi vprašanje, po kateri ceni naj se ovrednoti poraba. V praksi so se razvili različni načini vrednotenja porabe materiala in s tem povezanega vrednotenja zalog materiala.

Najbolj znane metode so:

- **metoda povprečnih cen**, ki temelji na različicah ugotavljanja povprečne nabavne cene materiala, izvirajočih iz različnih nabav, in z njeno pomočjo tudi cene porabe;
- **metoda zaporednega vrednotenja zalog - FIFO**, ki temelji na dejstvu, da se prve porabijo tiste zaloge, ki so v skladišče prispele prve, in sicer po njihovi takratni nabavni ceni, za njimi se porabijo druge in tako naprej, tako da v zalogi ostaja material, katerega cena je bližja zadnji nabavni ceni; to pomeni, da oddajo obračunamo po prvih dejanskih nabavnih cenah obstoječe zaloge, končno zalogo pa po zadnjih;
- **metoda načrtovanih (planskih) cen**, ki jo nujno spremljajo pozitivni in negativni odmiki od cen zalog, te pa je treba ob porabljanju materiala poračunavati in prenesti med stroške materiala;
- **metoda povratnega vrednotenja zalog – LIFO**, ki temelji na dejstvu, da se prve porabijo zaloge, ki so prišle v skladišče zadnje, po njihovi nabavni ceni; tako ostajajo v zalogi tiste količine, ki so prve prispele v skladišče. Metoda je primerna v času inflacije.

Vse našteje metode SRS 39 dovoljuje, vendar se mora izbrana metoda vrednotenja uporabljati dosledno iz obdobja v obdobje. Ob utemeljeni odločitvi za spremembo metode pa je treba v pojasnilih k računovodskim izkazom to odločitev razkriti.

Posledica uporabe različnih metod vrednotenja porabe materiala je različno izkazovanje velikosti stroškov in vrednosti zalog materiala. To pa vpliva na poslovni izid.

Zgled

Podjetje je nabavilo 18. januarja 10.000 kg železa po NC 2,00 EUR/kg, v februarju je porabilo 5.000 kg, v juniju je nabavilo 20.000 kg po novi NC 2,20 EUR/kg, v novembru pa je porabilo 15.000 kg. Vse nabave je ovrednotilo po NC, poraba materiala pa je lahko ovrednotena po različnih metodah.

Poznamo/ Obstajajo štiri metode določanja cene, vrednotenja porabe in zalog:

- poraba, vrednotena po povprečnih drsečih cenah,
- poraba, vrednotena po zaporednih cenah – FIFO,
- poraba, vrednotena po povratnih cenah – LIFO in
- zaloge, vrednotene po načrtovanih cenah.

a) vrednotenje porabe po povprečnih drsečih cenah

Materialna kartica : **železo**

Št. konta 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v kg			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
jan.	nabava	10.000		10.000	2,00	20.000,00		20.000,00
feb.	poraba		5.000	5.000	2,00		10.000,00	10.000,00
junij.	nabava	20.000		25.000	2,20	44.000,00		54.000,00
nov.	poraba		15.000	10.000	2,16		32.400,00	21.600,00
31.12.	SKUPAJ							
	nabava	30.000				64.000,00		
	poraba		20.000				42.400,00	
	zaloga			10.000	2,16			21.600,00

Izračun povprečne drseče cene= zadnji saldo : zadnja zaloga 54.000,00 : 25.000 kg = **2,16 EUR/kg**

Knjiženje porabe materiala po metodi povprečnih drsečih cen

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Poraba materiala	Stroški materiala	400	42.400,00	
		Zaloga materiala	310		42.400,00

b) vrednotenje porabe po zaporednih cenah – FIFO

Materialna kartica : **železo**

Št. konta 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v kg			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
jan.	nabava	10.000		10.000	2,00	20.000,00		20.000,00
feb.	poraba		5.000	5.000	2,00		10.000,00	10.000,00
junij.	nabava	20.000		25.000	2,20	44.000,00		54.000,00
nov.	poraba		5.000	20.000	2,00		10.000,00	44.000,00
nov.	poraba		10.000	10.000	2,20		22.000,00	22.000,00
31.12.	SKUPAJ							
	nabava	30.000				64.000,00		
	poraba		20.000				42.000,00	
	zaloga			10.000	2,20			22.000,00

Knjiženje porabe materiala po metodi FIFO

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Poraba materiala	Stroški materiala	400	42.000,00	
		Zaloga materiala	310		42.000,00

c) vrednotenje porabe po povratnih cenah – LIFO

Materialna kartica : železo

Št. konta 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v kg			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
jan.	nabava	10.000		10.000	2,00	20.000,00		20.000,00
feb.	poraba		5.000	5.000	2,00		10.000,00	10.000,00
junij.	nabava	20.000		25.000	2,20	44.000,00		54.000,00
nov.	poraba		15.000	10.000	2,20		33.000,00	21.000,00
31.12.	SKUPAJ							
	nabava	30.000				64.000,00		
	poraba		20.000				43.000,00	
	zaloga			5.000	2,00	}		21.000,00
				5.000	2,20			

Knjiženje porabe materiala po metodi LIFO

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Poraba materiala	Stroški materiala	400	43.000,00	
		Zaloga materiala	310		43.000,00

d) vrednotenje zalog po načrtovanih cenah

Podjetje se je odločilo, da bo nabavo železa razvidovalo po načrtovanih cenah, zato je v začetku leta določilo ceno 2,30 EUR/kg.

Materialna kartica : železo

Št. konta 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v kg			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
jan.	nabava	10.000		10.000	2,30	23.000,00		23.000,00
feb.	poraba		5.000	5.000	2,30		11.500,00	11.500,00
junij.	nabava	20.000		25.000	2,30	46.000,00		57.500,00
nov.	poraba		15.000	10.000	2,30		34.500,00	23.000,00
31.12.	SKUPAJ	30.000	20.000	10.000		69.000,00	46.000,00	23.000,00

Konto **319 – Odmiki od načrtovane cene** popravlja razliko, ki nastane med načrtovano in dejansko nabavno ceno .

VAJA 7 – Na podlagi spodnjih podatkov izdelaj kartico materialnega knjigovodstva.

Podjetje ima na zalogi material B, in sicer na dan 1. 9. – 100 kg po 10,00 EUR/kg

Z. št.	Dat .	VSEBINA	KOLIČINA
1.	3. 9.	Nabava –prejemnica	50 kg po 12,00 EUR
2.	5. 9.	Poraba – oddajnica	60 kg
3.	12. 9.	Nabava – prejemnica	40 kg po 14,00 EUR
4.	15. 9.	Poraba – oddajnica	50 kg

METODA POVPREČNIH DRSEČIH CEN

Naziv materiala: Enota mere: Konto 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	STANJE

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	ZAČETNO STANJE:	TRR Zaloga materiala Oprema Osnovni kapital		23.200,00 1.000,00 40.000,00	
1.	Knjižite nabavo materiala po neposredni metodi. DDV je 22 %.				
2.	Knjižite porabo materiala.				
3.	Knjižite nabavo materiala po neposredni metodi. DDV je 22 %.				
4.	Knjižite porabo materiala.				

VAJA 8 – Dokončajte kartico materialnega knjigovodstva, pri tem pa uporabite metodo **FIFO**.

Podjetje ima na zalogi material »A«

- 1) 3.10. nabava izdana prejemnica = 1.000 m po 40,00 EUR
- 2) 4.10. poraba izdana oddajnica = 1.500 m
- 3) 5.10. nabava izdana prejemnica = 3.000 m po 70,00 EUR
- 4) 8.10. poraba izdana oddajnica = 4.000 m

Material A Metoda: konto 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v m			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	STANJE
1.10.	Stanje			2.000	50,00			100.000,00

VAJA 9 – Dokončajte kartico in odgovorite na vprašanja.

Analitični konto zaloge materiala Metoda: **FIFO** Št. konta 310/A

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v m ³			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
1.9.	Zaloga			900	53,00			47.700,00
17. 9.	Nabava	100			58,00			
18. 9.	Poraba		950					
19. 9.	Nabava	700			55,00			
20. 9.	Poraba		600					

Pomožna tabela

Datum	IZRAČUNI ZA PORABO MATERIALA	STANJE ZALOG ZADNJE CENE

VPRAŠANJA: Dopolnite s podatki v analitični kartici.

Začetno stanje zaloge materiala je _____. Vrednost nabave v mesecu septembru znaša _____. Potrošek materiala v septembru znaša _____, strošek materiala pa _____.

VAJA 10 – Knjižite naslednje poslovne dogodke in sestavite analitično kartico.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0. 1. 1.	ZAČETNO STANJE: material B 300 kosov po 30,00 EUR/kos.	TRR Zaloga materiala Osnovni kapital		13.250,00	
1. 7. 1.	Nabavimo 700 kosov materiala B po 42,00 EUR/kos. DDV po stopnji 22 % je vračunan – neposredna metoda nabave.				
2. 8. 1.	Porabimo 650 kosov materiala B po metodi <u>FIFO</u> .				
3. 9. 1.	Nabavimo 200 kosov materiala B po 33,00 EUR/kos. DDV po stopnji 22 % ni vračunan – neposredna metoda nabave.				
4. 10. 1.	Porabimo 450 kosov materiala B po metodi <u>FIFO</u> .				

Dokončajte analitično kartico materiala B po metodi FIFO.

Analitični konto zalog materiala

Št. konta 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v _____			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO

Pomožna tabela

Datum	IZRAČUNI ZA PORABO MATERIALA	STANJE ZALOG ZADNJE CENE

VAJA 11 – Knjižite naslednje poslovne dogodke in sestavite analitično kartico.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0. 3. 1.	ZAČETNO STANJE: material C 400 kg po 55,00 EUR/kg	TRR Zaloga materiala Osnovni kapital		20.000,00	
1. 4. 1.	Nabavimo 500 kg materiala C po 50,00 EUR/kg. Obračunaj še DDV po stopnji 22 % – neposredna metoda.				
2. 5. 1.	Porabimo 450 kg materiala C po metodi <u>drsečih</u> povprečnih cen.				
3. 6. 1.	Nabavimo 180 kg materiala C po 67,20 EUR/kg. DDV po stopnji 22 % je vračunan – neposredna metoda.				
4. 7. 1.	Porabimo 250 kg materiala C po metodi drsečih povprečnih cen.				

Dokončajte analitično kartico materiala C po metodi drsečih povprečnih cen.

Analitični konto zalog materiala _____ Št. konta 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v _____			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO

Dopolnite besedilo z uporabo analitične kartice.

Potrošek materiala je v navedenem obdobju znašal _____.

Vrednost nabave je v navedenem obdobju znašala _____, vrednost porabe materiala
pa _____.

VAJA 12 – Knjižite naslednje poslovne dogodke in sestavite analitično kartico.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1. 5. 11.	Nabavimo 150 m ³ lesa po 147,60 EUR/ m ³ . DDV po stopnji 22 % je vračunan. Uporabi posredno metodo nabave.				
1. a 5. 11.	Predvideni stroški prevoza in nakladanja lesa znašajo 5 % vrednosti lesa.				
1. b 5. 11.	Obračunamo nabavo lesa in les skladiščimo. NV= NC =				
2. 6. 11.	Porabimo 160 m ³ lesa.				
3. 7. 11.	Porabimo 20 m ³ lesa.				
4. 8. 11.	Prejmemo račun za prevoz lesa. Znesek z vračunanim 22 % DDV znaša 1.020,00 EUR.				

Dokončajte analitično kartico materiala po metodi FIFO.

Analitični konto zalog materiala : **LES**

Št. konta 310

Datum	BESEDILO	KOLIČINA v			CENA	VREDNOST v EUR		
		PREJEM	ODDAJA	ZALOGA		DEBET	KREDIT	SALDO
1. 11.	STANJE			40	100,00			4.000,00

Pomožna tabela

Datum	IZRAČUNI ZA PORABO MATERIALA	STANJE ZALOG ZADNJE CENE

Dopolnite ali obkrožite besedilo z uporabo analitične kartice.

Vpišite mersko enoto materiala _____. Količina nabavljenega materiala v mesecu je _____, vrednost nabavljenega materiala pa _____. Potrošek materiala je v navedenem obdobju znašal _____. Poraba materiala v mesecu znaša _____.

2.6 POPISNE RAZLIKE SUROVIN IN MATERIALA

Vsaj enkrat na leto mora podjetnik preveriti, ali se stanje sredstev in virov sredstev v poslovnih knjigah ujema z dejanskim stanjem. To opravi s popisom sredstev in dolgov. Promet v glavni knjigi in dnevniku ter stanje v glavni in pomožnih knjigah uskladi pred sestavo letnih obračunov in popisom. Praviloma se popiše sredstva in dolgove na koncu ali čim bližje koncu poslovnega leta (SRS 28). Vsaka panoga ima tudi Pravilnik o stopnji običajnega odpisa materiala in izdelkov (kalo, razsip, razbitje, okvara), po katerem ugotavlja, kdaj presega kalo predvideno mejo.

2.6.1 PRIMANJKLJAJ V PREDVIDENIH MEJAH

Podjetje je imelo na kontu materiala 400 kosov materiala po nabavni ceni 28,00 EUR. Ob popisu na koncu leta je ugotovilo dejansko stanje 396 kosov materiala. Zaradi razbitja manjkajo 4 kosi. Za nastali primanjkljaj ni odgovoren skladiščnik, temveč je ugotovljeno, da je primanjkljaj v predvidenih mejah.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje: zaloga materiala 400 kosov po 28,00 EUR/ kos	TRR Zaloga materiala Osnovni kapital	110 310 90	25.840,00 11.200,00	37.040,00
1.	Primanjkljaj materiala 4 kosi x 28,00	Popisne razlike Zaloga materiala	405 310	112,00	112,00

2.6.2 PRIMANJKLJAJ (KALO) NAD PREDPISANO MEJO

Vrednost vračunanega dovoljenega kala znaša 1.200,00 EUR, vrednost dejanskega primanjkljaja pa znaša 1.300,00 €. Obračunajte 22 % DDV na razliko in knjižite nastali poslovni dogodek.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje: zaloga materiala	TRR Zaloga materiala Osnovni kapital	110 310 90	25.840,00 5.160,00	31.000,00
1.	Vračunani znesek dovoljenega kala (12 mesecev x 100,00)	Popisne razlike Vnaprej vračunani stroški	405 290	1.200,00	1.200,00
2.	Ugotovljeni popisni primanjkljaj	Vnaprej vračunani stroški Zaloga materiala	290 310	1.300,00	1.300,00
3.	Razlika med vračunanim in dejanskim kalom materiala (22 % DDV od 100,00)	Popisne razlike Vnaprej vračunani stroški Drugi stroški Obveznost za DDV	405 290 480 260	100,00 22,00	100,00 22,00

2.6.3 PRIMANJKLJAJ MATERIALA – OBREMENITEV ZAPOSLENEGA

Podjetje je imelo na kontu materiala 140 kg materiala po nabavni ceni 33,00 EUR. Ob popisu je ugotovilo primanjkljaj 3 kg materiala. Za nastali primanjkljaj je bil odgovoren skladiščnik, zato je bil obremenjen po ocenjeni tržni ceni 35,00 EUR, obračunan je bil še 22 % DDV.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje Zaloga materiala 140 kg po 33,00 EUR/ kg	TRR Zaloga materiala Osnovni kapital	110 310 90	8.675,00 4.620,00	13.295,00
1.	Primanjkljaj materiala 3 kg x NC 33,00 = 99,00 3 kg x TC 35,00= 105,00 DDV=105 x 22%= 23,10	Popisna razlika Zaloga materiala Terjatve do zaposl. Poslovni prihodki Obveznost za DDV	702,711 310 165 762 260	99,00 128,10	99,00 105,00 23,10

2.6.4 PRESEŽEK MATERIALA

Ugotovljeni popisni presežek materiala znaša 52,30 €.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje Zaloga materiala 15 kg po 52,30 EUR/ kg	TRR Zaloga materiala Osnovni kapital ?	110 310 90	16.590,00 784,50	17.374,50
1.	Presežek materiala 1 kg x NC 52,30 EUR.	Zaloga materiala Uskladitev popisa	310 405	52,30 52,30	

VAJA 13 – Knjiženje primanjkljaja nad predpisano mejo

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	TRR 15.800,00 Zaloga materiala 19.000,00 Osnovni kapital?				
1.	Vračunani znesek dovoljenega kala materiala je 108,00 €. (1 mesec po 108,00 EUR/mes)				
2.	Vračunani znesek dovoljenega kala za ostale mesece znaša 1.188,00 €. (11 mesecev po 108,00 EUR/mes)				

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
3.	Ugotovljeni dejanski popisni primanjkljaj je v obračunskem obdobju znašal 1.320,00 EUR.				
4.	Knjižite nastalo razliko med vračunanim in dejanskim kalom materiala. Obračunajte še 22 % DDV.				

VAJA 14 – Knjiženje popisnih razlik, za katere je odgovoren zaposlenec

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	TRR 20.000,00 Zaloga materiala 15.000,00 Dobavitelj 3.400,00 Osnovni kapital?				
1.	Ob popisu ugotovimo, primanjkljaj materiala v znesku 300,00 EUR. Za nastali primanjkljaj je odgovoren zaposlenec, ocenjena tržna cena je 360,00 EUR, DDV je 22 %.				
2.	Zaposlenec poravnava svojo obveznost do podjetja z gotovino.				

VAJA 15 – Knjiženje presežka materiala

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje Zaloga materiala 200 kg po 40,00 EUR/ kg Osnovni kapital?	TRR		380.000,00	
1.	Ob popisu ugotovimo presežek materiala, in sicer 2,5 kg.				

VAJA 16 – Nabava materiala po posredni metodi in popisne razlike**Proizvodno podjetje »C&G d.o.o.« ima naslednje poslovne dogodke**

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	TRR 15.800,00 Zaloga materiala A : 50 kg po 5,50 EUR/ kg Blagajna 56,00 Osnovni kapital?				
1.	Ob popisu ugotovimo primanjkljaj materiala A - 6 kg. Za nastali primanjkljaj je odgovoren zaposlenec, ocenjena tržna cena je 6,20 EUR/kg, DDV je 22 %.				
2. a	Nabavimo material B , račun dobavitelja znaša za 65 litrov po 14,40 EUR/liter. Obračunamo še 22 % DDV. Uporabimo posredno metodo.				
2. b	Račun za stroške nabave materiala B znaša z vračunanim 22 % DDV 132,00 EUR.				
2. c	Obračunamo nabavo materiala B . Ugotovite nabavno ceno. Material skladiščite. ČKV _____ + NS _____ = NV _____ NC= _____ €/liter				
3.	Ob popisu ugotovimo presežek materiala B - 2 litra.				
4.	Vračunani znesek dovoljenega kala materiala A znaša 15,00 EUR. (12 mesecev po 1,25 EUR/mes)				
5.	Ugotovljeni dejanski popisni primanjkljaj materiala A znaša 20,00EUR				
6.	Knjižite nastalo razliko med vračunanim in dejanskim kalom materiala A . Obračunajte še 22 % DDV.				

3. ZALOGE BLAGA

Zaloge blaga so tista kratkoročna sredstva, ki se nahajajo v razredu 6. Zaloge blaga se vodijo v **skladišču** in v **prodajalni**.

3.1 NAČINI VODENJA ZALOG BLAGA V TRGOVINI

Dejavnost trgovine je treba spremljati na podlagi trgovinskih, davčnih in računovodskih predpisov. Pomembno je zajemati posebej nabavo in posebej prodajo, in sicer tako, da lahko kadarkoli poostrežemo s podatki o nabavi, prodaji in zalogah trgovskega blaga.

V praksi so se razvili trije samostojni načini vodenja evidenc v trgovini, izbira pa je odvisna od trgovca, ki ima možnost voditi trgovinske evidence (zlasti evidence v glavnem knjigovodstvu, kjer govorimo o povečanju oziroma zmanjšanju kontov zalog) po

- nabavni vrednosti,
- prodajni vrednosti in
- prodajni vrednosti z DDV (maloprodajna cena).

3.1.1 VODENJE ZALOG PO NABAVNI VREDNOSTI

Konte zalog obremenjujemo in razbremenjujemo po nabavni vrednosti. Nabavno vrednost trgovskega blaga sestavljajo nakupna vrednost, uvozne dajatve, neposredni stroški nabave, ki jih v vrednost blaga vračunavamo neposredno po računih dobaviteljev, ali ocenjeni stroški nabave, ki se poračunavajo z računi dobaviteljev prek kontov časovnih razmejitev.

3.1.2 VODENJE ZALOG PO PRODAJNI VREDNOSTI

Konte zalog obremenjujemo in razbremenjujemo po prodajni vrednosti, ki jo sestavlja nabavna vrednost nabavljenega trgovskega blaga, povečana za obračunano razliko v ceni, ki naj bi trgovcu pokrila vse stroške. Pri takšnem načinu vodenja zalog, ko konte zalog trgovskega blaga povečamo z vrednostjo trgovskega blaga po prodajni vrednosti, pa knjižimo obračunano razliko v ceni v dobro konta 669.

3.1.3 VODENJE ZALOG PO PRODAJNI VREDNOSTI Z DDV

Konte zalog povečujemo in zmanjšujemo po maloprodajni vrednosti, ki je prodajna vrednost, povečana za vračunani DDV, oziroma nabavna vrednost, povečana za vračunano razliko v ceni in vračunani DDV. Tu se obremenijo konto zalog blaga po maloprodajni ceni in odobri kotno 669- Vračunana razlika v ceni ter 664- Vračunani DDV. Trgovsko blago je tako tudi pri tem načinu vodenja zalog izkazano vedno po nabavni vrednosti (NV).

3.1.4 TRGOVINSKA KALKULACIJA

Kalkulacija pomeni izračun vseh sestavin prodajne cene blaga. Za oblikovanje cene blaga so potrebni različni podatki. Trgovci določajo pri oblikovanju cen blaga le svojo razliko v ceni ali maržo, pri oblikovanju cen storitev pa le svojo provizijo.

1.	Kupna cena z DDV	
2.	- vstopni DDV	
3.	=Čista kupna cena	(1 – 2)
4.	+ stroški nabave blaga z DDV	
5.	- vstopni DDV stroškov nabave	
6.	=stroški nabave blaga brez DDV	(4 – 5)
7.	Nabavna cena	(3 + 6)
8.	+ razlika v ceni	
9.	Prodajna cena	(7 + 8)
10.	+ izstopni DDV	
11.	Prodajna cena z DDV ali maloprodajna cena	(9 + 10)

Če **ceno** na enoto pomnožimo s številom nabavljenih enot blaga, dobimo **vrednost** nabavljenega blaga.

Kupna vrednost (KV) je znesek, ki ga zaračuna dobavitelj z DDV-jem. Poznamo več izrazov:

- nakupna vrednost,
- bruto fakturna vrednost.

Čista kupna vrednost (ČKV) je znesek, ki ga zaračuna dobavitelj brez DDV-ja. Poznamo več izrazov:

- čista nakupna vrednost,
- neto fakturna vrednost.

Nabavna vrednost (NV) je čista kupna vrednost blaga, povečana za vse dokumentirane nabavne stroške, med katere sodijo nakladanje, prekladanje, razkladanje, prevoz blaga, stroški zavarovanja in drugi stroški brez DDV.

Razlika v ceni (RvC) je tisti del pribitka na nabavno vrednost, s katero trgovec pokriva svoje stroške poslovanja in dosega takšen ali drugačen poslovni izid.

Prodajna vrednost (PV) je nabavna vrednost + razlika v ceni.

Vračunani izstopni DDV se računa od prodajne vrednosti.

Prodajna vrednost z DDV (PV+DDV) ali maloprodajna vrednost (**MPV**).

VAJA 17 – Trgovinska kalkulacija nabave blaga

Trgovsko podjetje je po prejemu računu nabavilo 600 m blaga po 34,00 €/m z vračunanim 22 % vstopnim DDV.

Prevoz blaga je po računu 264,00 €, znesek je z 22 % DDV.

Kolikšna bo prodajna vrednost z DDV, če je razlika v ceni 30 %, izstopni DDV 22 %?

	CENA	VREDNOST
1. KUPNA VREDNOST z DDV		
2. – _____% vstopni DDV		
3. ČISTA KUPNA VREDNOST		
4. + NEPOSREDNI STROŠKI NABAVE z DDV		
5. – _____% vstopni DDV		
6. NABAVNA VREDNOST		
7. + _____% RAZLIKE V CENI		
8. PRODAJNA VREDNOST		
9. + _____% IZSTOPNI DDV		
10. PRODAJNA VREDNOST + DDV		

3.2 NABAVA BLAGA V SKLADIŠČU

Nabavo blaga razvidujemo na dva načina, in sicer po neposredni metodi, direktno na konto zalog, in posredni metodi preko konta 65 – Obračun nabave blaga.

3.2.1 ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO NABAVNI VREDNOSTI**Zgled 1: Neposredno na konto 660 – Blago v skladišču**

Zaloge blaga vodi trgovsko podjetje na kontu 660. Naziv konta je blago v lastnem skladišču. Ob nabavi blaga in ob prejemu knjigovodskih listin povečuje konto 660 za nabavno vrednost. (ČKV + NS brez). Za knjiženje je potrebna izdelava kalkulacije nabavne vrednosti.

Temeljnica:

Z. št.	*KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					Debet	Kredit
1.	*PR1	Nabava trgovskega blaga, knjiženje po neposredni metodi	Blago v skladišču	660	NV	
			Terjat. za vstopni DDV	160	Vstopni DDV	
			Obveznost do dobavitelja	220		KV

* KL=knjigovodska listina *PR=prejeti račun *NV=nabavna vrednost *KV=kupna vrednost z DDV

VAJA 18

Podjetje »Luna« nabavi 100 kg blaga v skupnem znesku 1.200,00 €. V znesku je vračunan 22 % vstopni DDV. Vračuna 2 % stroškov nabave blaga.

Knjižite prejeti račun za nabavljeno blago in povečanje zaloge blaga.

Z. št.	KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					DEBET	KREDIT
1.	PR1	Nabava blaga:				
		ČKV _____				
		+ NS _____				
		NV _____				

VAJA 19

Začetno stanje na TRR je 10.000,00 EUR. Podjetje kupi 600 kg blaga po ceni 86,80 EUR za 1 kg. 9,5 % vstopni DDV je vračunan v ceni. Izračunaj vrednost blaga. Račun plača isti dan z nakazilom s TRR.

Podjetje prejme ob nabavi tega blaga račun za prevoz v znesku 499,20 EUR. V znesku je vračunan 22 % DDV. Račun bo plačan v roku 8 dni. Sestavi kalkulacijo in povečaj zalogo blaga.

Z. št.	KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					DEBET	KREDIT
0.	TE1	Začetno stanje				
1.	PR1	Nabava blaga:				
		ČKV _____				
		+ NS _____				
		NV _____				
2.	BA	Plačilo računa za blago z nakazilom.				

Zgled 2: Posredno preko kontov skupine 65 – Obračun nabave blaga

Podjetje lahko vodi nabavo blaga v skupini 65 – Obračun nabave blaga. V tem primeru izdeluje kalkulacijo po kontih nabave, ki jih je predvidel kontni načrt.

Skupina 65 – Obračun nabave blaga

konto 650 – Vrednost blaga po obračunu dobavitelja

konto 651 – Odvisni stroški nabave blaga

konto 659 – Obračun nabave blaga

Temeljnica :

Z. št.	KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					Debet	Kredit
1.	*PR1 za blago	Nabava trgovskega blaga - knjiženje po posredni metodi	Vrednost blaga po računu dobavitelja	650	ČKV	
			Terjat. za vstopni DDV	160	Vstopni DDV	
			Obveznost do dobavitelja	220		KV
2.	*PR2 za NS	Prejeti račun za stroške nabave blaga - knjiženje po posredni metodi	Odvisni stroški nabave blaga	651	NS brez DDV	
			Terjat. za vstopni DDV	160	Vstopni DDV	
			Obveznost do dobavitelja	220		NS z DDV
3.	*TE1	Obračun nabave blaga	Vrednost blaga po računu dobavitelja	650		ČKV
			Odvisni stroški nabave blaga	651		NS brez
			Obračun nabave blaga	659	NV	
4.	*SP 1	Skladiščenje blaga	Blago v skladišču	660	NV	
			Obračun nabave blaga	659		NV

*PR – prejeti račun * TE1-temeljnica *SP – skladiščna prevzemnica *NS =nabavni stroški

VAJA 20

Temeljnica : Nabava blaga po posredni metodi

Z. št.	KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					DEBET	KREDIT
0.	TE1	Začetno stanje: TRR 85.000,00 € Osnovni kapital ?				
1.	PR1	Račun dobavitelja za blago: KV z DDV 22.920,00 - vrač. 22 % DDV ČKV				
2.	PR2	Račun za stroške nakladanja blaga je 510,00 €. DDV je vračunan po stopnji 22 %.				

Z. št.	KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					DEBET	KREDIT
3.	TE2	Obračun nabave blaga in				
		izračun nabavne vrednosti.				
		ČKV _____				
4.	SP 1	+ NS _____				
		= NV _____				
5.	BA1	Obračun nabave in skladiščenje				
		nabavljenega blaga po NV.				
6.	BA2	Plačilo računa za nabavljeno				
		blago s čekom.				
		Plačilo računa za stroške				
		nakladanja z nakazilom.				

*NS – nabavni stroški brez DDV *KV – kupna vrednost z DDV *ČKV – čista kupna vrednost

VAJA 21

Temeljnica : Nabava blaga po **posredni** metodi

Z. št.	KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					DEBET	KREDIT
0.	TE1	Začetno stanje: TRR 77.000,00 Blagajna 120,00, Osnovni kapital?				
1.	PR1	Račun dobavitelja za blago: ČKV 14.300,00 + 9,5% DDV KV z DDV				
2.	PR2	Prejeti račun za stroške prevoza blaga 616,80 EUR. DDV je vračunan po stopnji 22 %.				
3.	TE2	Obračun nabave blaga in Izračun nabavne vrednosti. ČKV + NS = NV				
4.	SP 1	Skladiščenje nabavljenega blaga po NV.				
5.	BA1	Plačilo računa za nabavljeno blago z nakazilom.				
6.	BP1	Dvig gotovine 616,80 EUR iz TRR.				
7.	BI1	Plačilo računa za stroške prevoza blaga z gotovino.				

*PR=prejeti račun *SP=skladiščna prevzemnica *BA=bančni izpisek *BP=blagajniški prejemek *BI=blagajniški izdatek

3.2.2 ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO PRODAJNI VREDNOSTI

Nabavo blaga razvidujemo na dva načina:

1. **neposredno** na konto **660** – Blago v skladišču in **669** – Vračunana RvC
2. **posredno** preko kontov skupine 65 – Obračun nabave blaga

Zgled 1: Knjiženje nabave po neposredni metodi

Ob nabavi blaga in ob prejemu knjigovodskih listin povečujemo konto 660 za prodajno vrednost, razliko v ceni pa knjižimo na konto 669. Preden knjižimo, izdelamo kalkulacijo prodajne cene.

Temeljnica:

Z. št.	*KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					DEBET	KREDIT
1.	*PR1	Nabava trgovskega blaga, knjiženje po neposredni metodi NV + Rvc PV	Blago v skladišču	660	PV	
			Vračunana RvC	669		RvC
			Terjat. za vstopni DDV	160	Vstopni DDV	
			Obveznost do dobavitelja	220		KV

* KL=knjigovodska listina *PR=prejeti račun *NV=nabavna vrednost *PV=prodajna vrednost

Zgled 2: Knjiženje nabave po posredni metodi – preko kontov skupine 65

Temeljnica :

Z. št.	KL	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
					DEBET	KREDIT
1.	*PR1 za blago	Nabava trgovskega blaga, knjiženje po posredni metodi	Vrednost blaga po računu dobavitelja	650	ČKV	
			Terjat. za vstopni DDV	160	Vstopni DDV	
			Obveznost do dobavitelja	220		KV
2.	*PR2 za NS	Prejeti račun za stroške nabave blaga, knjiženje po posredni metodi	Odvisni stroški nabave blaga	651	NS brez DDV	
			Terjat. za vstopni DDV	160	Vstopni DDV	
			Obveznost do dobavitelja	220		NS z DDV
3.	*TE1	Obračun nabave blaga	Vrednost blaga po računu dobavitelja	650		ČKV
			Odvisni stroški nabave blaga	651		NS brez
			Obračun nabave blaga	659	NV	
4.	*SP 1	Skladiščenje blaga	Blago v skladišču	660	PV	
			Vračunana RvC	669		RvC
			Obračun nabave blaga	659		NV

*PR2 – prejeti račun za stroške nabave blaga *TE1-temeljnica *SP – skladiščna prevzemnica

VAJA 22

Temeljnica : Zaloga blaga v skladišču po prodajni vrednosti

Z. št.	Besedilo	Ime konta	Šifra konta	Znesek	
				Debet	Kredit
0.	Začetno stanje: TRR 85.000,00 Blago v skladišču 9.654,00 Vrač. RvC blaga v skl 2.478,00 Osnovni kapital?				
1.	Prejeti račun dobavitelja za nabavljeno blago znaša z vračunanim 9,5 % DDV 12.780,00 EUR.				
2.	Stroški nakladanja blaga so plačani s čekom 1.870,00 EUR. Znesek je z vračunanim 22 %DDV.				
3	Prejeti račun za stroške prevoza znaša brez 22 % DDV 805,00 EUR.				
4.	Obračun nabave blaga in skladiščenje blaga. RvC je 35 %. ČKV _____ NS _____ = NV _____ RvC _____ PV _____				

VAJA 23

Temeljnica: Zaloga blaga v skladišču po prodajni ceni

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje: TRR 56.700,00 Osnovni kapital?				
1.	Prejeti račun dobavitelja za nabavljeno blago 12.875,00 EUR, DDV je vračunan po stopnji 9,5 %.				
2.	Prejeti račun za prevoz blaga znaša 3.180,00 EUR , vračunan je 22 % DDV.				
3.	Stroški etiketiranja blaga so plačani s TRR-ja 390,00 EUR. Znesek je brez 22 % DDV.				
4.	Vračunano je 2,5 % stroškov nakladanja blaga.				
5.	Obračun nabave blaga in skladiščenje, Rvc je 50 %. ČKV _____ NS _____ = NV _____ RvC _____ PV _____				

3.3 PRODAJA BLAGA IZ SKLADIŠČA

Trgovsko podjetje prodaja blago po prodajni vrednosti z obračunanim DDV-jem. Pri prodaji se pojavita:

- a) **izdani račun in**
- b) **skladiščna oddajnica blaga.**

3.3.1 KALKULACIJA PRODAJE BLAGA

NABAVNA CENA

+ Razlika v ceni (marža) _____.

PRODAJNA CENA

+ Izstopni DDV _____.

PRODAJNA CENA + DDV

3.3.2 IZDAN RAČUN ZA PRODANO BLAGO

Račun za prodano blago je knjigovodska listina, ki jo izdamo ob prodaji blaga kupcu. Račun mora imeti vse bistvene sestavine, ki jih predpisuje zakon. Prodajna vrednost je osnova za obračun 9,5 % ali 22 % izstopnega DDV. Izdan račun se knjiži kot:

- **povečanje terjatev do kupca** na kontu 120,
- **povečanje prihodka od prodaje blaga** na kontu 762 in
- **povečanje obveznost do države za izstopni DDV** na kontu 260.

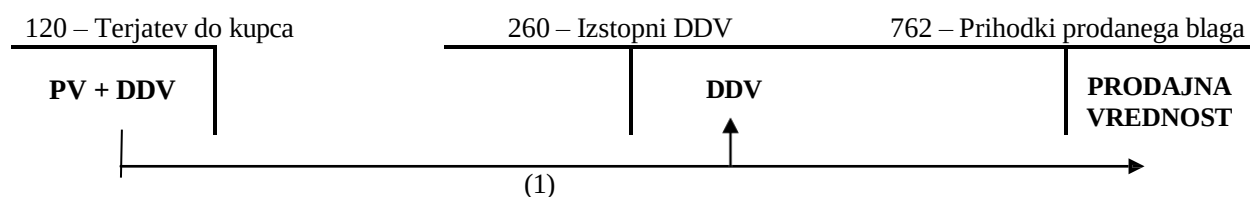
3.3.3 SKLADIŠČNA ODDAJNICA BLAGA

Je knjigovodska listina, ki se jo izda ob izdaji blaga iz skladišča. Oddajnica se knjiži kot:

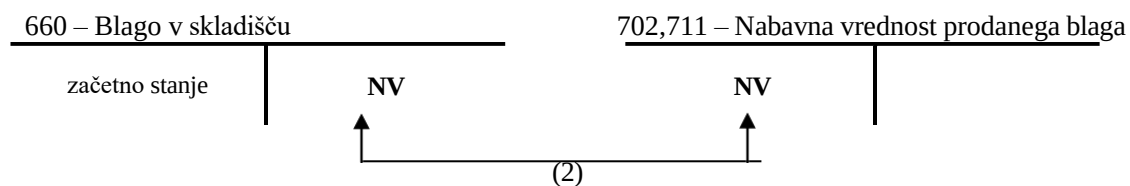
- **zmanjšanje zaloge blaga** na kontu 660 in
- **povečanje odhodkov** na kontu 702,703.

3.3.4 KNJIŽENJE PRODAJE BLAGA – ZALOGE PO NABAVNI VREDNOSTI

1. Izdani račun

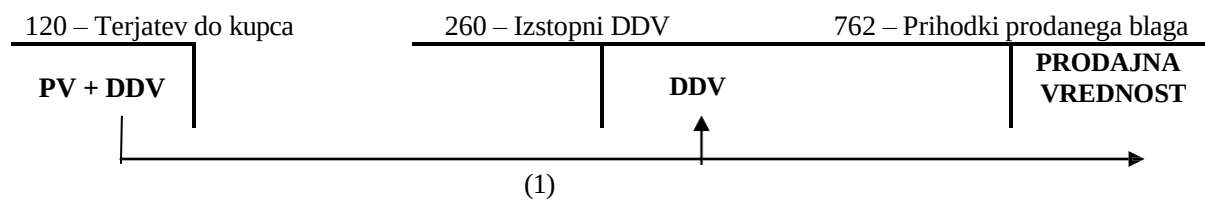

2. Skladiščna oddajnica

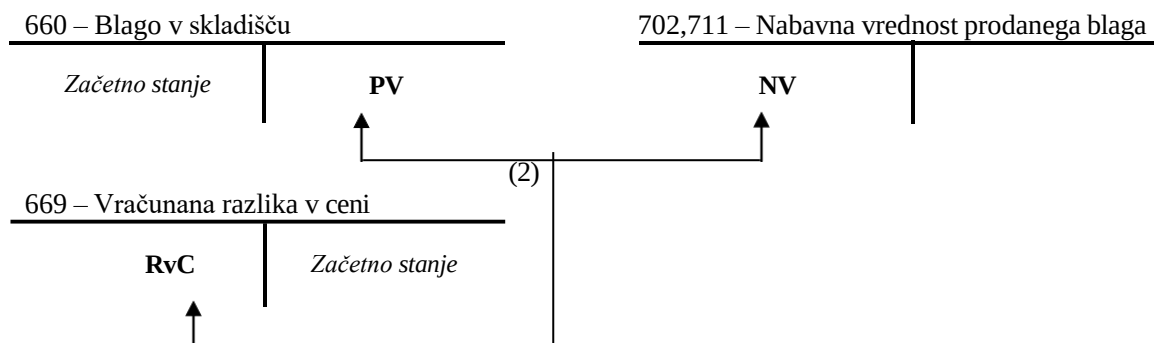

3.3.5 KNJIŽENJE PRODAJE BLAGA – ZALOGE PO PRODAJNI CENI

1. Izdani račun

2. Skladiščna oddajnica

VAJA 24 – Nabava blaga po posredni metodi in prodaja blaga iz skladišča (zaloge po NV)

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Prejeti račun dobavitelja za nabavljeno blago 7.020,00 EUR, DDV je vračunan po stopnji 22 %.				
2.	Prejeti račun za prevoz blaga 180,00 EUR , vračunan je 22 % DDV.				
3.	Plačilo računa za prevoz blaga s čekom.				
4.	Obračun nabave blaga in skladiščenje blaga po NV. ČKV _____ + NS _____ = NV _____				
5.	Prodaja 50 % zaloge blaga v skladišču, razlika v ceni je 30 %, izstopni DDV je _____%.				
	NV _____ + % RvC _____ PV _____ + % DDV _____ PV+DDV _____				

VAJA 25 – Prodaja blaga iz skladišča (zaloge blaga po PV)

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje: Blago v skladišču 44.800,00 Vračunana RvC 12.800,00 Osnovni kapital?				
1.	Prodaja blaga iz skladišča v znesku 1.000,00 EUR, razlika v ceni je 40 %, izstopni DDV je 9,5 %. a) knjižite zmanjšanje zaloge blaga b) knjižite izdani račun kupcu NV _____ + % RvC _____ PV _____ + % DDV _____ PV+DDV _____				

3.4 BLAGO V PRODAJALNI

Zaloge blaga v prodajalni vodimo po prodajnih cenah z DDV oz. maloprodajnih cenah (MPC). Pri knjiženju blaga v prodajalni uporabljamo naslednje konte:

- konto **663** – Blago v prodajalni (PC+DDV ali MPC),
- konto **664** – DDV, vračunan v zalogah blaga in
- konto **669** – Vračunana razlika v cenah zalog blaga.

3.5 NABAVA BLAGA V PRODAJALNI

Nabavo blaga v prodajalni knjižimo:

- po neposredni metodi (direktno na konto 663 – Blago v prodajalni) ali
- po neposredni metodi (preko kontov skupine 65 – Obračun nabave blaga).

3.5.1 NABAVA BLAGA – NEPOSREDNA METODA

To metodo uporabljamo takrat, ko imamo na razpolago vse prejete račune za nabavljeno blago in za stroške v zvezi z nabavo blaga. Torej kalkulacijo lahko takoj sestavimo.

Zgled 1:

Knjiži nabavo blaga, če je račun dobavitelja za nabavljeno blago 1.000,00 €, obračunaj še 22 % DDV. Prejeti račun za stroške nabave blaga z vračunanim 22 % DDV znaša 144,00 €. Knjiži nabavo blaga v prodajalni, razlika v ceni (marža) je 30 %, DDV je 22 %.

KALKULACIJA PRODAJNE VREDNOSTI Z DDV (MPV)

VREDNOST	EUR
ČISTA KUPNA VREDNOST	1.000,00
+ 22 % vstopni DDV	220,00
KUPNA VREDNOST	1.220,00
Nabavni stroški z DDV	144,00
- 22 % vstopni DDV	25,96
Nabavni stroški brez DDV	118,04
NABAVNA VREDNOST	1.118,04
+ 30 % RvC	335,41
PRODAJNA VREDNOST	1.453,45
+ 22 % DDV	319,76
PRODAJNA VREDNOST + DDV (MPV)	1.773,21

KNJIŽENJE NABAVE BLAGA V PRODAJALNI PO NEPOSREDNI METODI

663 Blago v prodajalni		664 DDV, vrač. v zal. blaga		669 Vrač. razlika v ceni	
(1)	1.773,21		319,76 (1)		335,41 (1)

160 Vstopni DDV		220 Dobavitelji	
(1)	220,00		1.220,00 (1)
(1)	25,96		144,00 (1)

VAJA 26 - Dokončajte naslednjo kalkulacijo.

1.	Kupna vrednost z DDV	214.800,00
2.	- 22 % DDV	
3.	Čista kupna vrednost	
4.	Stroški nabave z DDV	9.228,00
5.	- 22 % DDV stroškov nabave	
6.	Stroški nabave brez DDV	
7.	Nabavna vrednost	
8.	+ 34 % razlika v ceni	
9.	Prodajna vrednost	
10.	+ 22 % DDV	
11.	Prodajna vrednost + DDV (MPV)	

VAJA 27 - Obkrožite pravilni odgovor.

- Osnova za izračun izstopnega DDV je nabavna cena / prodajna cena.
- Vstopni DDV se pojavi na prejetem / izdanem računu.
- Osnova za izračun razlike v ceni je nabavna cena / prodajna cena.
- Nabavna cena je večja / manjša / enaka od maloprodajne cene.
- Prodajna cena z DDV vsebuje vstopni / izstopni DDV.

VAJA 28 – Dokončajte naslednjo kalkulacijo.

1.	Kupna vrednost z DDV	16.850,05
2.	- 9,5 % DDV	
3.	Čista kupna vrednost	
4.	Stroški nabave z DDV	504,00
5.	- 22 % DDV stroškov nabave	
6.	Stroški nabave brez DDV	
7.	Nabavna vrednost	
8.	+ 30 % razlika v ceni	
9.	Prodajna vrednost	
10.	+ 9,5 % DDV	
11.	Prodajna vrednost + DDV (MPV)	

VAJA 29 – Knjižite nabavo blaga v prodajalni po neposredni metodi.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	KONTO	DEBET	KREDIT
0.	TRR 45.250,00 € Dolgo. posojilo banke 15.000,00 €, Blagajna 140,00 € Osnovni kapital?				
1.	Nabava sadja v prodajalni, račun dobavitelja znaša 3.240,00 €. Znesek je brez 9,5 % DDV. Stroški nabave sadja so plačani s TRR 560,00 €. Znesek je brez 22 % DDV. Knjižite nabavo blaga po neposredni metodi, če je RvC 30 %, DDV je 9,5 %. NV _____ + % RvC _____. PV _____ + % DDV _____. PV+DDV _____				

VAJA 30 – Knjižite nabavo blaga v prodajalni po neposredni metodi.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	KONTO	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje:	TRR Osnovni kapital	110 902	50.000,00	50.000,00
1.	Nabava blaga v prodajalni, račun dobavitelja znaša z vračunanim 22 % DDV 12.840,00 €. Račun za stroške nabave znaša z vračunanim 22 % DDV 2.685,00 €. Knjižite nabavo blaga po neposredni metodi, če je RvC 25 %, DDV je 22 %. NV _____ + % RvC _____. PV _____ + % DDV _____. PV+DDV _____				

3.5.2 NABAVA BLAGA – POSREDNA METODA

Pri posredni metodi se pojavijo konti skupine **65**, na katere knjižimo posamezne račune za blago in stroške nabave blaga. Vsak račun se knjiži posebej, in sicer:

- na konto **650** - Vrednost blaga po obračunu dobavitelja (vrednost blaga brez DDV),
- na konto **651** - Odvisni stroški (vrednost stroškov nabave blaga brez DDV),
- na konto **659** - Obračun nabave blaga (ta nam pove kolikšna je nabavna vrednost blaga).

Zgled 1:

Knjiži nabavo blaga, če je račun dobavitelja za nabavljeno blago 1.000,00 €, obračunaj še 22 % DDV. Prejeti račun za stroške nabave blaga z vračunanim 22 % DDV znaša 144,00 €. Knjiži nabavo blaga v prodajalni, razlika v ceni (marža) je 30 %, DDV je 22 %.

KALKULACIJA PRODAJNE VREDNOSTI Z DDV (MPV)

VREDNOST	EUR
ČISTA KUPNA VREDNOST	1.000,00
+ 22 % vstopni DDV	220,00
KUPNA VREDNOST	1.220,00
Nabavni stroški z DDV	144,00
- 22 % vstopni DDV	25,96
Nabavni stroški brez DDV	118,04

NABAVNA VREDNOST	1.118,04
+ 30 % RvC	335,41
PRODAJNA VREDNOST	1.453,45
+ 22 % DDV	319,76
PRODAJNA VREDNOST + DDV (MPV)	1.773,21

KNJIŽENJE – nabava po posredni metodi

220 Dobavitelji	650 Vrednost blaga po obrač.dobav.	663 Blago v prodajalni
1.220,00 (1a)	(1a) 1.000,00 1.000,00 (1c)	(1d) 1.773,21
144,00 (1b)		
160 Vstopni DDV	651 Odvisni stroški nabave blaga	664 DDV vrač. v zal. blaga
(1a) 220,00	(1b) 118,04 118,04 (1. c)	319,76 (1d)
(1b) 25,96		
	659 Obračun nabave blaga	669 Vrač. razlika v ceni
	(1c) 1.118,04 1.118,04 (1d)	335,41 (1d)

VAJA 31 – Knjižite nabavo blaga v prodajalni po posredni metodi.

Z.št.	BESEDILO	Ime konta	KONTO	DEBET	KREDIT
0.	TRR 71.265,00 € osnovni kapital ?				
1. a	Nabava blaga v prodajalni, račun dobavitelja znaša 8.562,00 €. Znesek je brez 22 % DDV.				
1. b	Račun za stroške nabave znaša z vračunanim 22 % DDV 685,00 €.				
1. c	Knjižite nabavo blaga po posredni metodi, če je RvC 35 %, DDV je 22 %. ČKV _____ + NS brez _____ NV _____ + % RvC _____ PV _____ + % DDV _____ PV+DDV _____				

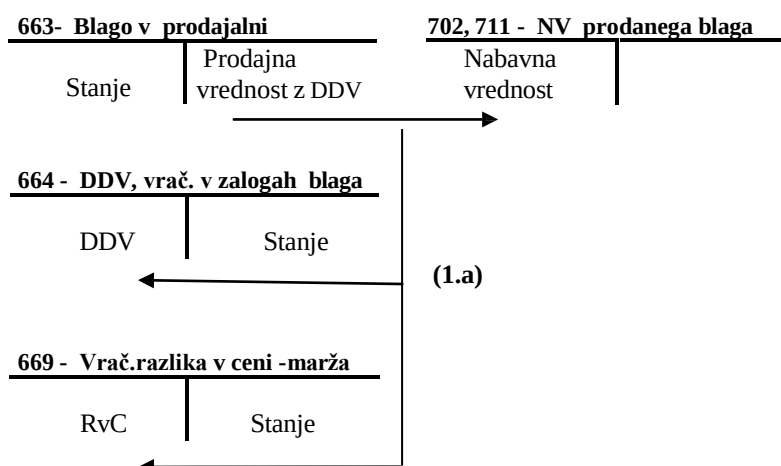
VAJA 32 – Knjižite nabavo blaga v prodajalni po posredni metodi.

Z. št.	BESEDILO	Ime konta	KONTO	DEBET	KREDIT
0.	TRR 12.953,00 € Blagajna 150,00 € Osnovni kapital?				
1. a	Nabava blaga v prodajalni, račun dobavitelja znaša 2.660,00 €. Obračunaj še 9,5 % DDV.				
1. b	Stroški nabave so plačani z gotovino in znašajo z vračunanim 22 % DDV 115,00 €.				
1. c	Knjiži nabavo blaga po posredni metodi, če je RvC 28 %, DDV je 9,5 %. ČKV _____ + NS brez _____ NV _____ + % RvC _____. PV _____ + % DDV _____. PV+DDV _____				

3.6 PRODAJA BLAGA V PRODAJALNI

Prodaja blaga iz prodajalne poteka na več načinov. Najpogostejša je prodaja za gotovino. Uporabljajo pa se tudi drugi instrumenti plačevanja, kot so plačilne kartice, čeki in potrošniški kredit. V prodajalni razvidujemo prodajo kot dva ločena poslovna dogodka.

3.6.1 ZMANJŠANJE ZALOGE BLAGA V PRODAJALNI

3.6.2 PRODAJA BLAGA V PRODAJALNI, IZDANI RAČUN

- Po pogodbi bi moral kupec plačati dobavljeno blago v 15 dneh po prejemu. Zaračunana vrednost je 21.600,00 €, vračunan je 22 % DDV.
- Kupec plača s plačilnim nalogom.

VREDNOST	EUR
PRODAJNA VREDNOST	17.704,92
+ 22 % vstopni DDV	3.895,08
PRODAJNA VREDNOST Z DDV (MPV)	21.600,00

120 – Terjatve do kupcev v državi	762 Prihodki od prodanega blaga	260 – Obveznosti za obračunani DDV	
(1) 21.600,00	21.600,00 (2)	17.704,92 (1)	3.895,08 (1)

110 TRR
Z. st. 39.000,00
(2) 21.600,00

3.6.3 PRODAJA ZA GOTOVINO, ČEKE, PLAČILNE KARTICE

Dnevni iztržek prodajalne z DDV je 1.656,00 EUR.

- Plačila kupcev:
 - z gotovino 700,00 EUR
 - s čekom 56,00 EUR
 - s plačilnimi karticami 900,00 EUR

V maloprodajni ceni sta vračunana razlika v ceni po stopnji 15 % in DDV po stopnji 22 %.

Z.št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Iztržek trgovine: DDV = 1.656,00 x 22 : 122=298,62				
		Gotovina v blagajni	100	700,00	
		Prejeti čeki	103	56,00	
		Plačilne kartice	165	900,00	
		Prihodki od prodaje	762		1.357,38
		Izstopni DDV	260		298,62
2.	Polog gotovine na TRR	TRR	110	700,00	
		Gotovina v blagajni	100		700,00
3.	Unovčenje prejetega čeka	TRR	110	56,00	
		Prejeti čeki	103		56,00
4.	Unovčenje plačilnih kartic	TRR	110	900,00	
		Plačilne kartice	165		900,00

Plačilne kartice ali plastični denar

V čem je čar poslovanja s karticami? Vsekakor v tem, da nam omogoča poravnavanje obveznosti brez gotovine ali zamudnega pisanja čekov, da nam v denarnici ni potrebno prenašati bolj ali manj zajetnih šopov bankovcev, odpadejo tudi problemi z drobižem, da bi poravnali znesek, ki se ne konča z okroglo številko, in tudi problemi, kako priti do denarja, ko so bančne ustanove zaprte. Nekatere plačilne kartice nam omogočajo nakupe ali dvige gotovine tudi, ko na svojem računu začasno nimamo dovolj denarja, z nekaterimi pa lahko na preprost način najamemo kredit. (VIR: http://www.mojdenar.com/BANKE/plac_kart_splosno.asp)

3.6.4 PRODAJA NA BLAGOVNI KREDIT

Po pogodbi je moral kupec plačati dobavljeno blago v 90 dneh po prejemu. Zaračunana vrednost prodanega blaga je bila 3.600,00 EUR, po pogodbi pa je moral kupec plačati tudi obresti po 6 % letni obrestni meri.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Zaračunana prodaja				
		Krat. blagovni kredit	122	3.600,00	
		Prihodki od prodaje	762		2.950,82
	DDV = 3.600,00 x 22 : 122 =649,18	Obveznosti za DDV	260		649,18
2.	Obračun obresti:	Krat. terjatve za obr.	150	53,26	
	$\frac{3600 \cdot 6 \cdot 90}{36500} = 53,26$	Prihodki od obresti	777		53,26

Knjiženje bi bilo enako, če bi šlo namesto za pogodbene za zamudne obresti.

3.6.5 PRODAJA NA POTROŠNIŠKI KREDIT

Občanu smo prodali za 4.000,00 EUR (prodajna cena brez DDV) blaga na kredit z odplačilnim rokom 12 mesecev. Obresti so znašale 6 %, torej 240,00 EUR, DDV 880,00 EUR, mesečni obrok pa 406,67 EUR.

Z.št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Prodaja občanu na potrošniški kredit DDV = $4.000,00 \times 22 : 100 = 880,00$	Krat. blagov. kredit	124	5.120,00	
		Vračunane obresti	124/9		240,00
		Prihodki od prodaje	762		4.000,00
		Obveznosti za DDV	260		880,00
2.	Občanovo plačilo prvega obroka ($4.880,00 : 12 = 406,67$) in hkrati prenos ustreznega dela obresti v prihodke. $240,00 : 12 = 20,00$	TRR	110	406,67	
		Krat. blagov. kredit	124		406,67
		Vračunane obresti	124/9	20,00	
		Prihodki od obresti	777		20,00

VAJA 33

Z. št.	BESEDILO	Ime konta	KONTO	DEBET	KREDIT
0.	Stanje TRR 19.800,00 Zgradbe 988.280,00 Poprav. vred. zgradb 9.887,00 Osnovni kapital?				
1.	Podjetje nabavi 2000 litrov soka. Prejeti račun znaša 4.340,00 EUR. Vračunan je DDV po znižani stopnji.				
2.	Za prevoz nabavljenega blaga-soka prejme račun dobavitelja, ki znaša 148,80 €, DDV je vračunan po stopnji 22 %.				
3	Vračuna 2 % predvidenih stroškov nabave blaga – embaliranje in etiketiranje.				
4.	Obračuna nabavo soka, RvC je 30 %, DDV je 9,5 % in poveča zalogo po PV+DDV. ČKV _____ NS _____ NV _____ +RvC _____ PV _____ + DDV _____ PV+DDV _____ PC+DDV = _____ €/ liter				
5.	Proda 800 litrov soka Micki. RvC je 30 %, DDV obračuna po znižani stopnji. NV _____ % RvC =PV _____ % DDV =PV+DDV a) Knjiži zmanjšanje zaloge. b) Knjiži izdan račun.				

VAJA 34

Mojci Pokraculji smo prodali za 1.500,00 EUR (prodajna cena brez DDV) blaga na kredit z odplačilnim rokom 5 mesecev. Obresti so znašale 4 %, torej 25,00 EUR, DDV 330,00 EUR, mesečni obrok pa 366,00 EUR.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Prodaja občanu na potrošniški kredit DDV = $1.500,00 \times 22 : 100 = 330,00$				
2.	Občanovo plačilo prvega obroka ($1.830,00 : \underline{\hspace{1cm}}$ mes = $\underline{\hspace{1cm}}$) in hkrati prenos ustreznega dela obresti v prihodke. $25,00 : \underline{\hspace{1cm}}$ mes = $\underline{\hspace{1cm}}$				

VAJA 35

Po pogodbi je moral kupec »MAK« d. o. o. plačati dobavljeno blago v 100 dneh po prejemu. Zaračunana vrednost prodanega blaga je bila 9.550,00 €, po pogodbi pa je moral kupec plačati tudi obresti po 7,5 % letni obrestni meri.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Zaračunana prodaja podjetju »MAK« d. o. o. na kredit				
2.	Obračun obresti				

3.7 PREMIK BLAGA IZ SKLADIŠČA V PRODAJALNO

Podjetnik ima skladišče trgovskega blaga, iz katerega prodaja blago zunanjim kupcem in oskrbuje z blagom tudi lastno prodajalno. Pri oskrbi blaga za lastno prodajo na drobno lahko govorimo o **internem premiku** blaga iz skladišča v trgovino.

3.7.1 ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO NABAVNI VREDNOSTI

KALKULACIJI:

a) RAZVID BLAGA V SKLADIŠČU

NABAVNA VREDNOST

konto 660 – Blago v skladišču

b) RAZVID BLAGA V PRODAJALNI

NABAVNA VREDNOST

+ % razlike v ceni blaga v prodajalni

konto 669/p – Vračunana RvC

PRODAJNA VREDNOST

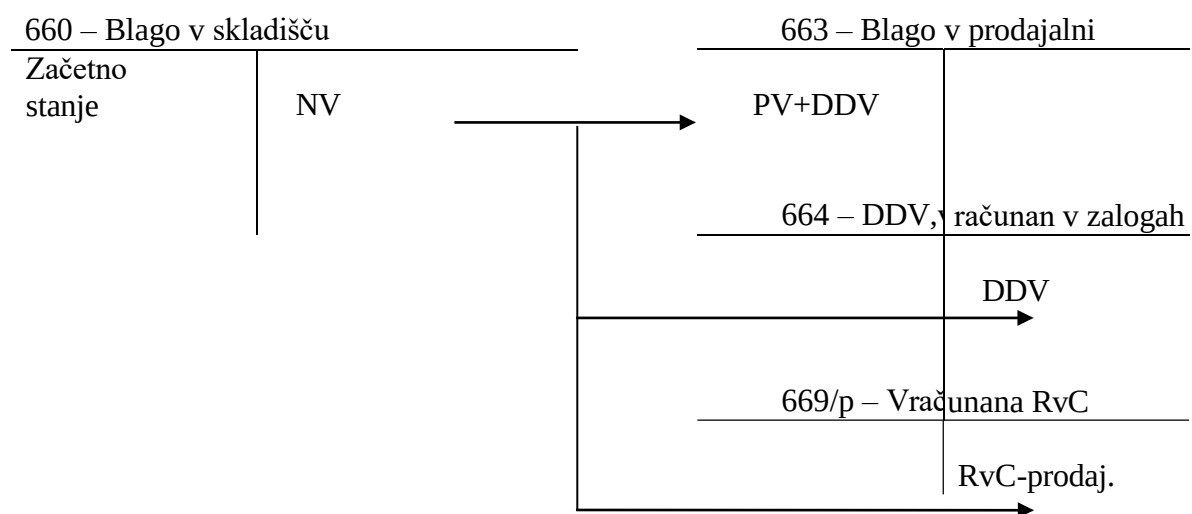
+ % DDV

konto 664 – DDV, vrač. v zaloge

PV + DDV ali MPV

konto 663 – Blago v prodajalni

KNJIŽENJE

3.7.2 ZALOGE BLAGA V SKLADIŠČU PO PRODAJNI VREDNOSTI

KALKULACIJI

a) RAZVID BLAGA V SKLADIŠČU:

PRODAJNA VREDNOST

- % razlike v ceni blaga v skladišču

konto 660 – Blago v skladišču

konto 669/s – Vračunana RvC

NABAVNA VREDNOST

b) RAZVID BLAGA V PRODAJALNI:

NABAVNA VREDNOST

+ % razlike v ceni blaga v prodajalni

PRODAJNA VREDNOST

+ % DDV

PV + DDV ali MPV

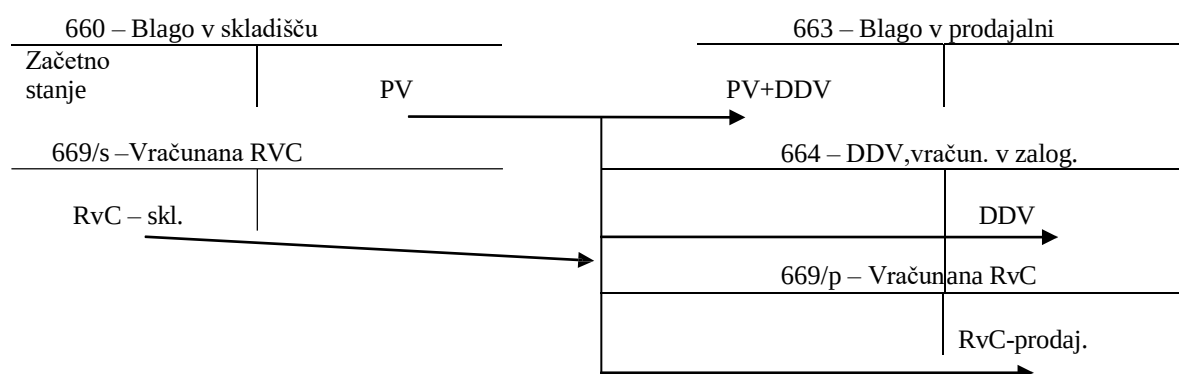
konto 669/p – Vračunana RvC

konto 664 – DDV, vrač. v zaloge

konto 663 – Blago v prodajalni

KNJIŽENJE

660 – Blago v skladišču	(Prodajna vrednost = PV)
669/s – Vrač. RvC v skladišču	(% RvC)
663 – Blago v prodajalni,	(PV+DDV oz MPV)
664 – DDV, vračunan v zalogah	(% izstopnega DDV)
669/p – Vračunana RvC v prodajalni	(% RvC)

VAJA 36 - Zaloge blaga v skladišču po NV, v prodajalni po PV+DDV

Začetno stanje: TRR 20.000,00 €, 660 – Blago v skladišču 5.600,00 €, osnovni kapital?

1. Iz skladišča prenesi za 3.000,00 € blaga v prodajalno. Knjiži interni prenos blaga iz skladišča v prodajalno. RvC v prodajalni 30 %, DDV je 22 %.

KALKULACIJA:

V SKLADIŠČU

NV _____

V PRODAJALNI

NV _____

% RvC _____

PV _____

% DDV _____

PV+DDV _____

Temeljnica:

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje				
1.	Prenos blaga iz skladišča v prodajalno				

VAJA 37 - Zaloge blaga v skladišču po NV, v prodajalni po PV+DDV

Začetno stanje: TRR 17.250,00 €, konto 660 – Blago v skladišču 8.890,00 €, osnovni kapital?

1. Iz skladišča prenesi 60 % zaloge blaga v prodajalno. Knjiži interni prenos blaga iz skladišča v prodajalno. RvC v prodajalni 40 %, DDV je 9,5 %.

KALKULACIJA:

V SKLADIŠČU

NV _____

V PRODAJALNI

NV _____

% RvC

PV _____

% DDV

PV+DDV _____

Temeljnica:

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje				
1.	Prenos blaga iz skladišča v prodajalno.				

Vaja 38 - Zaloge blaga v skladišču po PV, blaga v prodajalni po PV+DDV**Primer:**

Začetno stanje: TRR	54.500,00
konto 660 – Blago v skladišču	11.535,75
konto 669/s –Vračunana RvC v skladišču	2.990,75
Osnovni kapital?	

1. Iz skladišča prenesi za 6.921,45 EUR blaga v prodajalno. Knjiži interni prenos blaga iz skladišča v prodajalno. RvC v skladišču je 35 %, RvC v prodajalni 40 %, DDV je 9,5 %.

K A L K U L A C I J A :**V SKLADIŠČU**

NV _____
 % RvC _____
 PV _____

V PRODAJALNI

NV _____
 % RvC _____
 PV _____
 % DDV _____
 PV+DDV _____

Temeljnica:

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje				
1.	Prenos blaga iz skladišča v prodajalno				
2. a	Prodaja blaga v prodajalni, dnevni iztržek z 9,5 %DDV znaša 778,79 EUR. Plačilo kupcev: gotovina 378,19 plačilne kartice 400,60.				
2. b	Zmanjšanje zaloge blaga v prodajalni. V MPC je vračunana 40 % RvC in 9,5 % DDV.				
3.	Unovčenje plačilnih kartic				

VAJA 39

Nabava in prodaja blaga v prodajalni - nabava se vodi po neposredni metodi.

	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Nabava blaga v prodajalni. Prejeti račun za blago z vračunanim 9,5 % DDV znaša 45.570,00 EUR. Stroški prevoza znašajo po prejetem računu 203,56 EUR. Obračunajte še 22 % DDV. Knjižite nabavo blaga v prodajalni, če je RvC 60 %, DDV je 9,5 %. ČKV _____ + _____ % DDV _____ KV z DDV _____ NS brez DDV _____ + _____ % DDV _____ NS z DDV _____ NV _____ + _____ % RvC _____ PV _____ + _____ % DDV _____ PV+DDV _____				
2.	Prodaja blaga za 14.653,73 EUR. a) Knjižite oddajnico blaga. b) Knjižite prodajo za gotovino. NV _____ + _____ % RvC _____ PV _____ + _____ % DDV _____ PV+DDV _____				

VIRI:

1. Slovenski računovodski standardi 2006 – SRS 4, SRS 39.
2. Mednarodni računovodski standardi: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana 2008.
3. Kontni okvir za gospodarske družbe: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana 2009.
4. Revija za računovodstvo in finance, Ljubljana 2008, IKS 9 – 10.
5. Stanislav Pupis, univ. dipl. ekon.: Zaloge, Šola poglobljenega knjigovodstva 2008.
6. Dr. Stanko Koželj: Računovodstvo, natis. Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Ljubljana 2007.
7. Tanja Batistič: Delovni zvezek Računovodstvo 2, DZS 2004.
8. Pravilnik o stopnjah običajnega odpisa materiala in izdelkov (kalo, razsip, razbitje, okvara).
9. Pravilnik o vodenju evidenc v trgovini: Uradni list RS, št. 51/1999.
10. Spletna stran za kalo: <http://racunovodja.com/clanki.asp?clanek=3103>.
11. Spletna stran za kalo: <http://www.ozs.si/obrtnik/prispevek.asp?IDpm=830&ID=1620>.

Tatjana Černač Stupar

RAČUNOVODENJE PROIZVODNJE

Program: EKONOMSKI TEHNIK

Modul: Materialno knjigovodstvo

Vsebinski sklop: RAČUNOVODENJE PROIZVODNJE

Ljubljana, november 2010

Srednje strokovno izobraževanjeProgram: **Ekonomski tehnik**Modul: **Materialno knjigovodstvo**Vsebinski sklop: **Računovodenje proizvodnje**Naslov učnega gradiva: **Računovodenje proizvodnje**Ključne besede: **nedokončana proizvodnja, proizvodi, lastna cena, stroškovna mesta, stroškovni nosilci, metode vrednotenja**

Seznam kompetenc, ki jih zajema učno gradivo:

RP 1: Razporejanje stroškov po naravnih vrstah.**RP 2:** Izračunavanje uspešnosti poslovanja in primerjava rezultatov ter vpliv stroškov na poslovni izid.**RP 3:** Evidentiranje poslovnih dogodkov v zvezi s poslovnim izidom.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

657.421.1(075.3)(0.034.2)

ČERNAČ Stupar, Tatjana

Računovodenje proizvodnje [Elektronski vir] / Tatjana Černač Stupar. - El. knjiga. - Ljubljana : GZS, Center za poslovno usposabljanje, 2010. - (Srednje strokovno izobraževanje. Program Ekonomski tehnik. Modul Materialno knjigovodstvo. Vsebinski sklop Računovodenje proizvodnje)

Način dostopa (URL): <http://www.unisvet.si/index/index/activityId/4>
4. - Projekt UNISVET

ISBN 978-961-6413-56-5

254491136

Avtorica: **Tatjana Černač Stupar**Recenzentka: **Damjana Lovrenčič**Lektorica: **Breda Švara**Založnik: **GZS Ljubljana, Center za poslovno usposabljanje****Projekt unisVET**URL: <http://www.unisvet.si/index/index/activityId/44>Kraj in datum: **Ljubljana, november 2010, Popravek gradiva: september 2013**

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons:

Priznanje avtorstva - Nekomercialno - Deljenje pod enakimi pogoji.

Učno gradivo je nastalo v okviru projekta unisVET Uvajanje novih izobraževalnih programov v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju s področja storitev za obdobje 2008–2012, ki ga sofinancirata Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo republike Slovenije za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojna prioriteta je razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostna usmeritev pa izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Vsebina gradiva v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino nosi avtor.

NAGOVOR AVTORICE

Računovodenje proizvodnje je vsebinski sklop modula Materialno knjigovodstvo, ki zajema še vsebinska sklopa Denarno poslovanje in Evidentiranje blaga in storitev. Odločila sem se, da bom pripravila gradivo, ki ga bodo lahko uporabljali tako dijak kot učitelji. Gradivo je opremljeno z zadostnim številom vaj, kar daje dodatne možnosti dijakom za boljši uspeh.

Vsebinski sklop Računovodenje proizvodnje obravnava aktivne in pasivne časovne razmejitve, razporejanje stroškov po naravnih vrstah, izračunavanje uspešnosti poslovanja proizvodnega podjetja in evidentiranje poslovnih dogodkov v zvezi s poslovnim izidom proizvodnega podjetja.

Pravilno evidentiranje obračuna proizvodnje omogoča sprotno in enostavno računovodsko poročanje in dviguje pomen računovodstva za njegove uporabnike. V gradivu bodo predstavljeni postopki, ki omogočajo natančno in enostavno spremljanje vsega v zvezi z evidentiranjem proizvodnje. Te primere bodo dijaki lahko uporabili pri svojem delu v šoli in doma.

Za evidentiranje obračuna proizvodnje imajo podjetja na voljo različne računalniške programe.

KAZALO VSEBINE

1.	AKTIVNE IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1
1.1	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (AČR)	1
1.1.1	KRATKOROČNO ODLOŽENI STROŠKI OZIROMA ODHODKI	1
1.1.2	KRATKOROČNO NEZARAČUNANI PRIHODKI	2
1.1.3	VREDNOTNICE	3
1.2	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (PČR)	3
1.2.1	KRATKOROČNO VNAPREJ VRAČUNANI STROŠKI OZ. ODHODKI	3
1.2.2	KRATKOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI	7
2.	RAZPOREJANJE STROŠKOV PO NARAVNIH VRSTAH - SRS	9
2.1	STROŠKI MATERIALA	9
2.2	STROŠKI STORITEV	9
2.3	AMORTIZACIJA	9
2.4	STROŠKI DELA	9
3.	RAZPOREJANJE STROŠKOV PO STROŠKOVNIH MESTIH IN STROŠKOVNIH NOSILCIH	10
3.1	RAZPOREJANJE STROŠKOV PO STROŠKOVNIH MESTIH (SM)	10
3.2	RAZPOREJANJE STROŠKOV PO STROŠKOVNIH NOSILCIH (SN)	10
3.2.1	STRUKTURA LASTNE CENE STROŠKOVNEGA NOSILCA (SN)	12
3.3	DELITEV STROŠKOV GLEDE NA OBSEG PROIZVODNJE	12
3.4	DELITEV STROŠKOV GLEDE NA OBLIKOVANJE CENE IZDELKOV	12
3.5	DELITEV STROŠKOV GLEDE NA MESTO NASTANKA	12
4.	STROŠKI TEKOČE PROIZVODNJE	15
4.1	VREDNOTENJE ZALOG PROIZVODNJE	15
4.1.1	VREDNOTENJE ZALOG PO PROIZVAJALNIH STROŠKIH	15
4.1.2	VREDNOTENJE ZALOG PO ZOŽENI LASTNI CENI	18
4.1.3	VREDNOTENJE ZALOG PO SPREMENLJIVIH STROŠKIH	19
4.1.4	PRAG KRITJA STROŠKOV	20
5.	PRODAJA PROIZVODOV	31
5.1	RAZLIČNE METODE VREDNOTENJA ZMANJŠEVANJA ZALOG PROIZVODOV	31
5.1.1	METODA ZAPOREDNIH CEN – FIFO	32
5.1.2	METODA DRSEČIH POVPREČNIH CEN	32
6.	POSLOVNI IZID V PROIZODNEM PODJETJU	36
6.1	KNJIŽENJE ODHODKOV IN PRIHODKOV	36
7.	VIRI	48

1. AKTIVNE IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Pravila razvrščanja in spremljanja kratkoročnih aktivnih in pasivnih časovnih razmejitev so zapisana v Slovenskih računovodskih standardih -12.

1.1 AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (AČR)

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve zajemajo:

- ✓ kratkoročno odložene stroške oziroma odhodke,
- ✓ kratkoročno nezaračunane prihodke in
- ✓ vrednotnice.

1.1.1 KRATKOROČNO ODLOŽENI STROŠKI OZIROMA ODHODKI

Odhodki so zneski, ki ob svojem nastanku ne bremenijo še dejavnosti in ne vplivajo še na poslovni izid oziroma niso še vračunani v nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev ali zalog.

Ti zneski bodo šele kasneje vračunani kot stroški in tudi razporejeni na ustrezne stroškovne nosilce ali pa bodo kasneje kot odhodki vplivali na poslovni izid.

Zgled 1 – Plačilo zavarovalne premije

Podjetje plača 1.800,00 EUR zavarovalne premije za zavarovanje prevoznega sredstva za obdobje od 1. 10. 2010 do 30. 9. 2011. Knjiži obračun stroškov za leto 2010. Za mesece, ki sodijo v leto 2011, stroške odloži. $(1.800,00 : 12 = 150,00 \text{ €/mesec})$.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje	TRR	110	150.000,00	
		Oprema	040	27.500,00	
		Osnovni kapital	900		177.500,00
1.	Plačilozavarovalne premije	Vnaprej plačani stroški	190	1.800,00	
		TRR	110		1.800,00
2.	Prenos 3/12 plačane premije za 2010	Zavarovalnepremije	415	450,00	
		Vnaprej plačani stroški	190		450,00
Končno stanje časovnih razmejitev 31. 12. 2010			190		1.350,00

Maja 2011 je podjetje prodalo prevozno sredstvo. Ob prodaji ga je odjavilo iz registracije in vložilo zahtevek za vračilo preplačane premije. Zavarovalnica je priznala vračilo premije 500,00 EUR.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje 2011	Vnaprej plačani stroški	190	1.350,00	
		Osnovni kapital	902		1.350,00
1.	Prenos 4/12 plačane premije za 2011	Zavarovalne premije	415	600,00	
		Vnaprej plačani stroški	190		600,00
2.	Zahtevek za vračilo zavarovalne premije	Terjatve do zavarovalnice	165	500,00	
		Vnaprej plačani stroški	190		500,00
3.	Prenos preostalega zneska zavar. premije	Zavarovalne premije	415	250,00	
		Vnaprej plačani stroški	190		250,00
4.	Plačilo zavarovalnice	TRR	110	500,00	
		Terjatve do zavarovalnice	165		500,00

VAJA 1

Podjetje plača 1.197,00 EUR zavarovalne premije za zavarovanje tovornjaka za obdobje od 1. 11. 2010 do 31. 7. 2011. Knjiži obračun stroškov za leto 2010. Za mesece, ki sodijo v leto 2011, stroške odloži.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje	TRR		48.550,00	
		Oprema		87.339,00	
		Osnovni kapital			
1.	Plačilo zavarovalne premije				
2.	Obračun zavarovalne premije za leto 2010				

Junija 2011 je podjetje prodalo tovornjak. Ob prodaji ga je odjavilo iz registracije in vložilo zahtevek za vračilo preplačane premije. Zavarovalnica je priznala vračilo premije 658,00 EUR.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje 2011	Vnaprej plačani stroški	190		
1.	Prenos plačane premije od jan. do jul. 2011				
2.	Zahtevek za vračilo zavarovalne premije				
3.	Prenos preostalega zneska zavar. premije				
4.	Plačilo zavarovalnice				

1.1.2 KRATKOROČNO NEZARAČUNANI PRIHODKI**Zgled 1 – Zahtevek za izplačilo regresa**

Podjetje je upravičeno do 1.270,00 EUR regresa za pogonsko gorivo, ki se uporablja v kmetijstvu, in je vložilo zahtevek pri pristojnem upravnem organu.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
1.	Vložitev zahtevka	Kratk. nezarač. prihodki	191	1.270,00	
		Drugi prihodki – regresi	768		1.270,00
2.	Prejem akta o odobritvi zahtevka	Kratkoročneterjatve	161	1.270,00	
		Kratk. nezarač. prihodki	191		1.270,00
3.	Prejem plačila	TRR	110	1.270,00	
		Kratkoročneterjatve	161		1.270,00

1.1.3 VREDNOTNICE

Za plačilo sodnih kolkov v vrednosti 215,00 EUR je zaposleni založil svoj denar, ki mu ga je podjetje ob predaji kolkov blagajni povrnilo.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
1.	Prevzem kolkov in povrnitev založenih EUR	Vrednotnice	192	215,00	
		Gotovina v blagajni	100		215,00
2.	Poraba kolkov ob vložitvi tožbe	Dajatve, ki niso odvisne od drugih vrst stroškov	480	1.270,00	
		Vrednotnice	192		1.270,00

VAJA 2

Z.št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje TRR 23.450,00 EUR Blagajna 100,00 EUR	TRR Gotovina v blagajni Osnovni kapital			
1.	Plačamo najemnino za 8 mesecev vnaprej 680,00 EUR.				
2.	Obračunajtestroške najemnine za 3 mesece.				
3.	Zaposleni je kupil znamke in založil 86,00 EUR gotovine.				
4.	Za poslano pošto so porabili znamke v vrednosti 35,00 EUR.				
5.	Obračunajtestroške najemnine za preostale mesece.				
6.	Knjižite vložitev zahtevka regresa za pogonsko gorivo 982,00 EUR.				

1.2 PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (PČR)

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve zajemajo:

- ✓ kratkoročno vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in
- ✓ kratkoročno odložene prihodke.

1.2.1 KRATKOROČNO VNAPREJ VRAČUNANI STROŠKI OZ. ODHODKI

Vnaprej vračunani stroški oziroma vnaprej vračunani odhodki nastajajo zaradi enakomernega obremenjevanja dejavnosti ali poslovnega izida pa tudi zalog s pričakovanimi stroški, ki se še niso pojavili.

Zgled 1 – Vnaprej preveč vračunani stroški reklame

Podjetje je na podlagi načrta reklamiranja proizvodov predvidelo, da bodo znašali stroški v poslovnem letu 5.400,00 EUR. Mesečno vračunava po 450,00 EUR stroškov reklame. Zneski računov za posamezne reklamne akcije so:

Račun	Osnova za DDV	22 % DDV	Skupaj
A	2.350,00	517,00	2.867,00
B	1.985,00	436,70	2.421,70
C	985,00	216,70	1.201,70
Skupaj	5.320,00	1.170,40	6.490,40

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
1.	Mesečno vračunani stroškirklamiranja (12 x 450,00)	Stroški reklame	417	5.400,00	
		Vnaprej vrač. stroš. reklame	290		5.400,00
2.	Prejem računov za stroške reklame	Vnaprej vrač. stroš. reklame	290	5.320,00	
		Vstopni DDV	160	1.170,40	
		Obvez. do dobavitelja	220		6.490,40
3.	Storno preveč vračunanih stroškovreklame	Vnaprej vrač. stroš. reklame	290		-80,00
		Stroški reklame	417	-80,00	

Zgled 2 – Vnaprej premalo vračunani stroški reklame

Podjetje je na podlagi načrta reklamiranja blaga predvidelo, da bodo znašali stroški v prvem polletju poslovnega leta 3.480,00 EUR. Mesečno vračunava stroške reklame. Zneski računov za posamezne reklamne akcije so:

Račun	Osnova za DDV	22 % DDV	Skupaj
A	2.170,00	477,40	2.647,40
B	1.594,00	350,68	1.944,68
Skupaj	3.764,00	828,08	4.516,80

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
1.	Vračunani stroški reklamiranja za pol leta (6 x 580,00)	Stroški reklame	417	3.480,00	
		Vnaprej vrač. stroš. reklame	290		3.480,00
2.	Prejem računov za stroške reklame	Vnaprej vrač. stroš. reklame	290	3.764,00	
		Vstopni DDV	160	828,08	
		Obvez. do dobavitelja	220		4.592,08
3.	Knjiženje premalo vračunanihstroškov reklame – velja RAČUN	Vnaprej vrač. stroš. reklame	290		284,00
		Stroški reklame	417	284,00	

VAJA 3

Z.št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje TRR 5.450,00 EUR Oprema 77.100,00 EUR	TRR Oprema Osnovni kapital			
1.	Vnaprej vračunani stroški reprezentance za 5 mesecev znašajo 1.750,00 EUR.				
2.	Po prejetih računih znašajo stroškirerepresentance 1.855,00 EUR, dodajte še 22 % DDV.				
3.	Knjižite poračun preveč ali premalo vračunanih stroškov reprezentance.				
4.	Prejeli smo račun za nabavljenračunalnik, znesek z vračunanim 22 % DDV je 1.985,20 EUR.				
5.	Plačali smo račun za nabavljeni računalnik z nakazilom.				

Zgled 3 – Vnaprej vračunani stroški regresa za letni dopust

Podjetje je ocenilo, da bodo znašali stroški regresa za letni dopust za leto 2010 18.480,00 EUR. Odločilo se je, da bo pričakovani izdatek mesečno vračunalo med stroške dela. Dejansko je izplačalo v letu 2010 19.100,00 EUR regresa, dajatve na regres znašajo:

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
1.	Vračunani stroški regresa za januar 2010	Regres za letni dopust	473	1.540,00	
		Vnaprej vrač. stroš. regresa	290		1.540,00
2.	Vračunani stroški po mesecih do konca 2010 (11 x 1.540)	Regres za letni dopust	473	16.940,00	
		Vnaprej vrač. stroš. regresa	290		16.940,00
3.	Obračun regresa za letni dopust	Vnaprej vrač. stroš. regresa	290	19.100,00	
		Krat. obvez. za druge prejem.	255		14.325,00
		Krat. obveznosti za davek iz drugih prejemkov	257		4.775,00
4.	Dodatno vračunani stroški	Regres za letni dopust	473	620,00	
		Vnaprej vrač. stroš. regresa	290		620,00

V primeru, da je izplačano manj regresa, kot je ocenjeno, se preveč vračunani regres stornira v breme konta 473 in v dobro konta 290 (100,00 EUR).

5.	Storno preveč vračunanegara regresa	Vnaprej vrač. stroški regresa	290		-100,00
		Regres za letni dopust	473	-100,00	

VAJA 4

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje TRR 18.000,00 EUR Blagajna 125,00 EUR	TRR Blagajna Osnovni kapital			
1.	Vračunani stroški regresa za dopust znašajo 3.420,00 EUR (za 12 mesecev).				
2.	Dejansko je bilo izplačanega za 3.100,00 EUR regresa. Knjižite obračun regresa za letni dopust. Znesek vsebuje 25 % dajatev.				
3.	Poračunajte preveč-premalo vračunani regres.				
4.	Izplačajte regres zaposlencem.				

VAJA 5

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje TRR 58.400,00 EUR Dobavitelj 2.125,00 EUR	TRR Dobavitelj Osnovni kapital			
1.	Vračunani stroški regresa za dopust znašajo 9.499,40 EUR (za 12 mesecev).				
2.	Dejansko je bilo izplačanega za 10.840,00 EUR regresa. Knjižite obračun regresa za letni dopust. Znesek vsebuje 25 % dajatev.				
3.	Poračunajte preveč-premalo vračunani regres.				
4.	Izplačajte regres zaposlencem.				
5.	Dobavitelju plačamo 30 % dolga z nakazilom.				

1.2.2 KRATKOROČNO ODLOŽENI PRIHODKI

Zgled 1 – Plačilo izobraževalne storitve

Podjetje, ki prireja tečaje za viličarje, je Mihi Fortuna zaračunalo izobraževanje od začetka oktobra 2010 do konca marca 2011. Kupec ne more odstopiti od pogodbe.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	VBREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje	TRR	110	15.450,00	
		Osnovni kapital	902		15.450,00
1.	Mihi Fortuna izda račun 8/10 za tečaj viličarja, znesek z vrač. 22 % DDV je 600,00 EUR.	Terjatve do kupcev	120	600,00	
		Vstopni DDV	260		108,20
		Kratk. odloženi prihodki	291		491,80
2.	Plačilo izdanega računa 8/10	TRR	110	600,00	
		Terjatve do kupcev	120		600,00
3.	Prihodki od šolnine za oktober 2010	Kratk. odloženi prihodki	291	100,00	
		Prihodki od prodaje storitev	760		100,00

VAJA 6

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	VBREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje TRR 28.463,00 EUR Terjatev do kupca 825,00 EUR	TRR Kupci Osnovni kapital			
1.	Kupec plača terjatev 825,00 EUR z gotovino.				
2.	Petri Ban izdamo račun št. 5 za jezikovni tečaj (tečaj traja od začetka novembra 2010 do konca maja 2011). Znesek z vrač. 22 % DDV znaša 583,80 EUR.				
3.	Knjižite plačilo izdanega računa št. 5. Petra Ban plača račun z gotovino.				
4.	Knjižite prihodke od šolnine za mesec november 2010.				
5.	Knjižite prihodke od šolnine za mesec december 2010.				

Zgled 2 – Razmejitev prihodkov, ki jih podjetje prejme za pokrivanje izbranih stroškov (odhodkov)

Podjetje je prejelo od Zavoda za zaposlovanje 6.000,00 EUR za pokrivanje stroškov (odhodkov) prekvalifikacije nekaterih svojih delavcev. Na koncu poslovnega leta je obračunalo že nastale stroške (odhodke) prekvalifikacije v znesku 4.350,00 EUR. Razlika 1.650,00 EUR bo namenjena pokrivanju tovrstnih stroškov (odhodkov) v naslednjem poslovnem letu in ostane razmejena na kontih skupine 29.

Z. št.	VSEBINA	IME KONTA	ŠIFRA	VBREME	V DOBRO
1.	Nakazilo zavoda za zaposlovanje 6.000,00 EUR	TRR	110	6.000,00	
		Kratk. odloženi prihodki	291		6.000,00
2.	Prenos med prihodke za že nastale stroške prekvalifikacije 4.350,00 EUR	Kratk. odloženi prihodki	291	4.350,00	
		Drugi prihodki	768		4.350,00

VAJA 7

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	VBREME	V DOBRO
0.	Začetno stanje TRR 9.413,00 EUR Zaloga blaga 12.825,00 EUR	TRR Blago v skladišču Osnovni kapital			
1.	Kupili smo blago, račun dobavitelja znaša brez 9,5 % DDV 1.185,20 EUR.				
2.	Zavod za zaposlovanje nam nakaže 4.000,00 EUR sredstev za pokrivanje stroškov prekvalifikacije delavcev.				
3.	Prenos med prihodke za že nastale stroške prekvalifikacije v tekočem letu 2.180,00 EUR.				
4.	Dobavitelju plačamo račun za nabavljeno blago z nakazilom.				

2. RAZPOREJANJE STROŠKOV PO NARAVNIH VRSTAH – SRS

Slovenski računovodski standardi razčlenjujejo stroške po naravnih vrstah v naslednje skupine:

- ✓ 40 – Stroški materiala in surovin
- ✓ 41 – Stroški storitev
- ✓ 43 – Stroški amortizacije
- ✓ 47 – Stroški dela

2.1 STROŠKI MATERIALA

Stroški materiala so tisti, ki nastajajo s porabo osnovnega in pomožnega materiala, nadomestnih delov, drobnega inventarja, režijskega materiala, stroški kala, loma itd. Med stroške materiala v širšem pomenu spadajo tudi stroški porabljene energije. Obravnava jih **SRS-14**.

Če se uporabljajo stalne cene surovin in materiala, se pri porabi obračuna ustrezni del odmkov, stroški pa se izkazujejo v zneskih, ki ustrezajo izbrani metodi.

2.2 STROŠKI STORITEV

Stroške storitev obravnava **SRS-14**. **Standard** izkazuje stroške storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev, stroške storitev v zvezi z vzdrževanjem, najemnino, povračila stroškov zaposlenih v zvezi z delom, stroške sejmov in reklam, itd.

Stroški storitev pri proizvodnji proizvodov zajemajo obdelovalne, dodelovalne in predelovalne storitve ter druge storitve, ki so povezane s proizvodnjo oziroma poslovnimi učinki. Te storitve na podlagi prejetih računov knjižimo v breme konta 410. Na ta konto knjižimo tudi storitve kooperantov, ki jih zaračunajo za opravljeno delo.

2.3 AMORTIZACIJA

Amortizacija pomeni prenašanje vrednosti obrabe opredmetenih osnovnih sredstev in dolgoročnih neopredmetenih sredstev na proizvod. Znesek stroškov amortizacije je odvisen od izbrane metode amortiziranja. Dobo in metodo amortiziranja je treba pregledati najmanj na koncu vsakega poslovnega leta in če se pričakovana doba koristnosti pomembno razlikuje od prejšnje usmeritve, je treba dobo amortiziranja ustrezno spremeniti. Obravnava jo

SRS-13.

2.4 STROŠKI DELA

Stroške dela sestavljajo kosmati zneski in dajatve za socialno varnost, ki jih podjetje dodatno obračunava glede na kosmate plače. Kot plače se štejejo tudi nadomestila plač, ki pripadajo zaposlenim v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi za čas, ko ne delajo. V stroške knjižimo tiste stroške, ki bremenijo podjetje. Obravnava jih **SRS-15**.

3. RAZPOREJANJE STROŠKOV PO STROŠKOVNIH MESTIH IN STROŠKOVNIH NOSILCIH

3.1 RAZPOREJANJE STROŠKOV PO STROŠKOVNIH MESTIH (SM)

Stroški nastanejo v podjetju na različnih mestih. Zaradi lažjega spremljanja stroškov v podjetju oblikujejo stroškovna mesta. Stroškovna mesta (SM) delimo na:

- a) **GLAVNA STROŠKOVNA MESTA** – SM proizvodnje – OBRATI
- b) **POMOŽNA STROŠKOVNA MESTA** – SM, ki pomagajo/ so v pomoč osnovni dejavnosti. Med pomožna stroškovna mesta sodijo vzdrževalne delavnice, kotlarne, električne centrale, prevozne službe, mehanične delavnice itd.
- c) **SM UPRAVE, NABAVE, PRODAJE** - (v nadaljevanju UNP)

3.2 RAZPOREJANJE STROŠKOV PO STROŠKOVNIH NOSILCIH (SN)

Stroškovni nosilec je poslovni učinek – PROIZVOD oz. STORITEV, zaradi katerega so se pojavili stroški. Stroškovni nosilec določa vrsto dejavnosti podjetja (proizvodno, storitveno ali trgovsko podjetje). Zalogo proizvodov vodimo po **LASTNI CENI (LC)**.

Lastno ceno proizvodov izračunamo pri:

- a) posamični proizvodnji tako, da seštejemo vse stroške;
- b) serijski proizvodnji tako, da stroške SN delimo s številom proizvedenih proizvodov v posamezni seriji.

Stroške po **SN** zajemamo na podlagi **knjigovodskih listin** (delovnih nalogov – **DN**). Stroške delimo v dve skupini:

- a) **NEPOSREDNI STROŠKI**, ki nastajajo v glavnih SM po DN, in sicer:
 - izdelavni material,
 - izdelavne plače in
 - amortizacija sredstev.

Vsi naštetni stroški neposredno sodelujejo pri proizvodnji proizvodov.

- b) **POSREDNI STROŠKI** ali **SPLOŠNI STROŠKI**, ki nastajajo v pomožnih SM, in sicer:
 - režijski material,
 - režijske plače,
 - amortizacija,
 - najemnine,
 - stroški vzdrževanja,
 - porabljena voda in elektrika

VAJA 8 – Neposredni stroški

Podjetje ŠULEN, d. o. o., proizvaja naslednje vrste proizvodov (poslovni učinki):

- škornje DN 1 - ženske cikle DN 3
- copate DN 2 - ženske čevlje DN 4

Dokončajte naslednjo temeljnico z razporeditvijo neposrednih stroškov:

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Zaloga materiala – usnja	TRR Zaloga materiala Oprema Osnovni kapital		23.000,00 51.400,00 31.350,00	
1.	Porabimo za 5.000,00 EUR usnja.				
2.	Obračunamo za 1.000,00 EUR amortizacije opreme.				
3.	Obračunajte kosmato plačo v znesku 7.000,00 EUR.				
4.	Pri izdelavi škornjev smo za izdelavo kopita dobili račun 258,00 EUR, z 22 % DDV . Znesek razdelite v razmerju 2 : 1 : 4 : 3.				

Na podlagi podatkov v glavni knjigi dokončajte razdelilnik neposrednih stroškov:

Z. št	BESEDILO	SKUPAJ	DN 1	DN 2	DN 3	DN 4
1.	Izdelavni material	5.000	1.500	1.200		2.000
2.	Amortizacija			100	100	400
3.	Izdelavne plače		3.000		1.000	2.500
4.	Izdelava kopita					
	SKUPAJ NEPOS. STR.					
	Količina – (parov)		150	250	200	180
	NEPOSREDNI STROŠKI KOLIČINSKE ENOTE					

Dopolnite ali obkrožite besedilo z uporabo podatkov iz glavne knjige in stroškovnega računovodstva.

Glavno knjigo vodimo v **finančnem računovodstvu / skladišču**. V podjetju so izdelali v tem obdobju _____ vrste proizvodov. Neposredni stroški proizvodnje po proizvodih so naslednji: copat _____, ženskih čevljev _____. Neposredni stroški količinske enote za ženske čevlje so _____, za škornje pa _____.

3.2.1 STRUKTURA LASTNE CENE STROŠKOVNEGA NOSILCA (SN)

Poenostavljena struktura **proizvodne ali lastne cene** nekega proizvoda je po **SRS-16** naslednja:

1. neposredni stroški materiala
2. + neposredni stroški dela
3. + drugi neposredni stroški
4. + posredni ali splošni stroški proizvodnje – ustvarjanja učinkov
5. + posredni ali splošni stroški UNP
6. + posredni finančni stroški
7. + neposredni stroški prodaje
 = **LASTNA CENA** proizvoda
 + razlika do prodajne cene
 = **PRODAJNA CENA**

3.3 DELITEV STROŠKOV GLEDE NA OBSEG PROIZVODNJE

- **stalni** (amortizacija, elektrika, nafta za ogrevanje ...)
- **spremenljivi** (proizvodne ure, poraba izdelavnega materiala ...)

3.4 DELITEV STROŠKOV GLEDE NA OBLIKOVANJE CENE IZDELKOV

- **neposredni** (izdelavni material, plače delavcev v proizvodnji ...)
- **posredni** (vsi stroški, ki jih ne moremo neposredno pripisati izdelku, ampak šele na osnovi KLJUČA oz. KOEFICIENTA delitve stroškov – npr. elektrika, voda, amortizacija zgradb ...)

3.5 DELITEV STROŠKOV GLEDE NA MESTO NASTANKA

- **proizvodni** (vsi stroški, ki nastajajo v proizvodnih obratih, delavnicah ...)
- **neproizvodni** (stroški uprave, nabave in prodaje – UNP)

Opomba: S poslovnim učinkom je mišljen učinek poslovanja oz. izdelek.

VAJA 9 - Stalni in spremenljivi stroški

Dopolni tabelo in ugotovi vrednost stalnih in spremenljivih stroškov

KONTO	VRSTA STROŠKA	SKUPAJ	STALNI	SPREMENLJIVI
	Amortizacija	4.507.058,00	1.520.000,00	
	Reklama		185.550,00	0,00
	Plače		2.689.281,00	2.513.335,00
	Osnovni material		0,00	4.532.115,00
	Pomožni material		0,00	2.318.648,00
	Režijski material		302.647,00	207.000,00
	S K U P A J			

Dopolnite besedilo ali obkrožite pravičen odgovor z uporabo podatkov iz tabele.

Podjetje je imelo v obdobju _____ EUR celotnih stroškov. Stalnih stroškov je bilo _____ EUR, spremenljivih stroškov pa _____ EUR. Podjetje je obračunalo časovno amortizacijo, ki je **stalni / spremenljivi** strošek v višini _____ EUR. V podjetju so porabili _____ EUR materiala, in sicer osnovnega materiala v višini _____ EUR, pomožnega materiala v višini _____ EUR.

Plače se delijo na stalne in _____. Celotne plače so znašale _____ EUR.

VAJA 10 - Naravne vrste stroškov

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	STANJE zaloga materiala 5000 kosov po 25,00 EUR/kos TRR 54.890,00 EUR Osnovni kapital	Zaloga materiala _____ _____			
1.	Porabimo 2000 kosov materiala.				
2.	Obračunajte amortizacijo opreme 2.000,00 EUR.				
3.	Prejeli smo račun za najemnino poslovnega prostora 2.340,00 EUR.				
4.	Obračunajte bruto plačo v znesku 20.000,00 EUR.				
5.	Prejeli smo račun za porabljen elektriko 4.365,00 EUR, znesek z vračunanim 22 % DDV.				
6.	Prejeli smo račun za komunalne storitve 500,00 EUR, znesek je brez 9,5 % DDV.				

VPRAŠANJA:

- ✓ Koliko znašajo vsi stroški? _____
- ✓ Koliko je vrednost stroškov storitev? _____
- ✓ Kolikšna je preostala zaloga materiala? _____ -
- ✓ Koliko znašajo terjatve do države? _____ -

4. STROŠKI TEKOČE PROIZVODNJE

Knjigovodstvo proizvodnje podrobno razdeli stroške po stroškovnih mestih (SM) in stroškovnih nosilcih (SN) ter sestavlja obračune za dokončane proizvode in za stanje nedokončane proizvodnje.

4.1 VREDNOTENJE ZALOG PROIZVODNJE

Poznamo 3 načine vrednotenja zalog, ki jih dovoljujejo Slovenski računovodski standardi, in sicer:

a) V višini proizvodjalnih stroškov

To je običajno vrednotenje zalog izdelkov in nedokončane proizvodnje v višini proizvodjalnih stroškov, saj v tem primeru organizacija stroške uprave, nabave in prodaje takoj prenese med odhodke in jih ne zadržuje v vrednosti zalog. Proizvajalni stroški so neposredni stroški materiala, neposredni stroški dela, neposredni stroški storitev, neposredni stroški amortizacije in posredni proizvodjalni stroški.

b) Po zoženi lastni ceni LC)

Pri enakomerni proizvodnji in neenakomerni prodaji organizacije ugotavljajo normalnejši poslovni izid, če zaloge izdelkov in nedokončane proizvodnje vrednotijo po zoženi lastni cen (zaloge vsebujejo proizvodjalne stroške, posredne stroške nabave, uprave in prodaje, ne pa tudi neposrednih stroškov prodaje in stroškov financiranja).

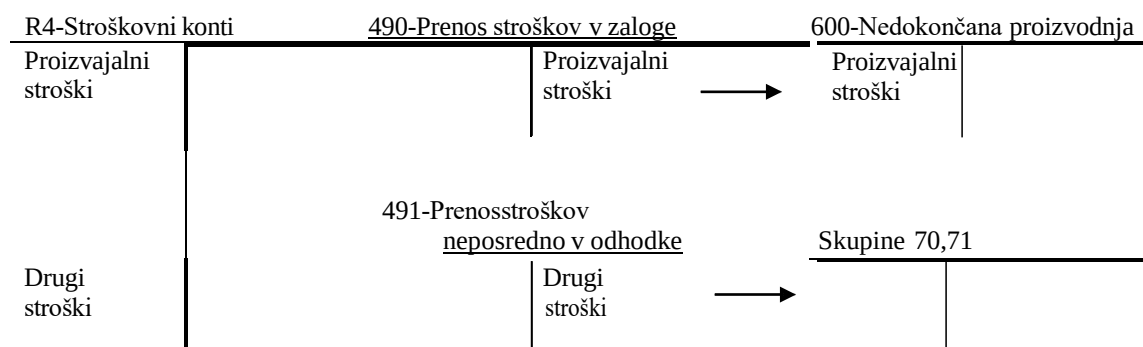
c) Po spremenljivih stroških

Kadar je prodaja enakomerna, proizvodnja pa ne, je poslovni izid realnejši, če se zaloge vodijo po spremenljivih stroških.

4.1.1 VREDNOTENJE ZALOG PO PROIZVAJALNIH STROŠKIH

KNJIŽENJE PRENOSA STROŠKOV

- Nedokončana proizvodnja

- Dokončana proizvodnja

600-Nedokončana proizvodnja		630-Proizvodi v lastnem skladišču	
Proizvajalni stroški proizvodnje	Proizvajalni stroški dokončane proizvodnje	(1) →	Preneseni proizvodi za znesek dokonč. proizvodnje

ZGLED 1:

1. Konec obračunskega obdobja ima organizacija:

- ✓ neposredne stroške pri proizvodnji potrebnega materiala v višini 70.000,00 EUR,
- ✓ neposredne stroške dela v višini 50.000,00 EUR,
- ✓ posredne proizvodjalne stroške v višini 30.000,00 EUR,
- ✓ posredne stroške uprave v višini 40.000,00 EUR in
- ✓ posredne stroške prodaje v višini 10.000,00 EUR.

2. Knjižite povečanje proizvodnje, če je ta vrednotena po proizvodjalnih stroških.

Proizvajalni stroški

neposredno porabljen material	70.000,00 EUR
<u>neposredni stroški dela</u>	<u>50.000,00 EUR</u>
skupaj neposredni stroški	120.000,00 EUR
<u>proizvajalni stroški</u>	<u>30.000,00 EUR</u>
skupaj proizvodjalni stroški	150.000,00 EUR

Drugi – posredni stroški :

posredni stroški uprave	40.000,00 EUR
<u>posredni stroški prodaje</u>	<u>10.000,00 EUR</u>
skupaj posredni stroški	50.000,00 EUR

KNJIŽENJE NA TEMELJNICO:

Z. št.	BESEDILO	KONTO	DEBET	KREDIT
1.	Vrednotenje proizvodnje po proizvodjalnih stroških	600 490	150.000,00	150.000,00
2.	Prenos drugih stroškov – uprave, nabave, prodaje (UNP)	703/712 491	50.000,00	50.000,00
3.	Dokončana proizvodnja	630 600	150.000,00	150.000,00
	SKUPAJ		350.000,00	350.000,00

ZGLED 2: STALNE CENE

Stroške za porabljeni neposredni material, ki je obračunan po stalnih nabavnih cenah, popravlja konto porabljenega materiala za sorazmerno vrednost odmkov od stalnih cen. Po prenosu stroškov v breme proizvodnje je treba evidentirati tudi te odmike v proizvodnjo.

1. Konec obračunskega obdobja ima organizacija:

- ✓ neposredne stroške pri proizvodnji potrebnega materiala v višini 70.000,00 EUR, zaloge materiala so vodene po stalnih nabavnih cenah in jih popravlja 2 % negativni odmik od cen materiala ($70.000,00 \times 2 : 100 = 1.400,00$),
- ✓ neposredne stroške dela v višini 50.000,00 EUR,
- ✓ posredne proizvodjalne stroške v višini 30.000,00 EUR,
- ✓ posredne stroške uprave v višini 40.000,00 EUR in
- ✓ posredne stroške prodaje v višini 10.000,00 EUR.

2. Knjižite povečanje proizvodnje, če je ta vrednotena po proizvodjalnih stroških.

Proizvajalni stroški

neposredno porabljen material	70.000,00 EUR
negativni odmik od cen materiala	1.400,00 EUR
<u>neposredni stroški dela</u>	<u>50.000,00 EUR</u>
skupaj neposredni stroški	121.400,00 EUR
<u>posredni proizvodjalni stroški</u>	<u>30.000,00 EUR</u>
skupaj proizvodjalni stroški	151.400,00 EUR

Drugi – posredni stroški :

posredni stroški uprave	40.000,00 EUR
<u>posredni stroški prodaje</u>	<u>10.000,00 EUR</u>
skupaj posredni stroški	50.000,00 EUR

KNJIŽENJE NA TEMELJNICO:

Z. št.	BESEDILO	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
1.	Vrednotenje proizvodnje po proizvodjalnih stroških	600 490	150.000,00	150.000,00
1. b	Prenos odmika od cen materiala	609 490	1.400	1.400,00
2.	Prenos drugih stroškov – uprave, nabave, prodaje (UNP)	703/712 491	50.000,00	50.000,00
3. a	Dokončana proizvodnja	630 600	150.000,00	150.000,00
3. b	Prenos odmkov od cen materiala	639 609	1.400,00	1.400,00

4.1.2 VREDNOTENJE ZALOG PO ZOŽENI LASTNI CENI

V posebnih okoliščinah lahko nedokončano in dokončano proizvodnjo vrednotimo do zožene lastne cene, ki zajema poleg vseh proizvodjalnih stroškov še posredne stroške uprave, nabave in prodaje, razen neposrednih stroškov prodaje in stroškov financiranja.

Kalkulacija je računski postopek, po katerem organizacije izračunajo ceno svojih izdelkov ali opravljenih storitev. Zbirna obračunska kalkulacija je podlaga za knjiženje obračunane proizvodnje.

ZGLED 1:

ZBIRNA OBRAČUNSKA KALKULACIJA

Z. št.	Elementi cene	ZNESEK	DN 1 Izdelek A	DN 2 Izdelek B	Dokončana proizvodnja	DN 3 – nedokončana proizvodnja
1.	Neposred. stroš. mat.	40.000,00	20.000,00	8.000,00	28.000,00	12.000,00
2.	Neposred. stroš. plač	11.000,00	4.500,00	4.100,00	8.600,00	2.400,00
3.	Proizvajalni str. Obrata I. (OBOL)	6.055,00	4.325,00	1.730,00	6.055,00	0,00
4.	Proizvajalni str. Obrata II. (OBOL)	5.405,00	0,00	0,00	0,00	5.405,00
5.	SKUPAJ Proizvajalni stroški	62.460,00	28.825,00	13.830,00	42.655,00	19.805,00
6.	Neproizvaj. stroški UNP (OBOL)	5.252,40	2.626,50	1.050,00	3.676,50	1.575,90
7.	SKUPAJ VSI STROŠKI	67.712,40	31.451,50	14.880,00	46.331,50	21.380,90
KOLIČINA			1000 enot	4000 enot		
Dejanska LC – samo proizvajalni stroški			2,88 EUR	3,46 EUR		

KNJIŽENJE NA TEMELJNICO:

Z. št.	BESEDILO	KONTO	DEBET	KREDIT
1.	Povečanje proizvodnje po zoženi lastni ceni	600 490	67.712,40	67.712,40
2.	Skladiščenje dokončane proizvodnje	630 600	46.331,50	46.331,50

4.1.3 VREDNOTENJE ZALOG PO SPREMENLJIVIH STROŠKIH

Ta metoda je primerna za podjetja, ki se morajo na hitro odločiti, ali bodo izdelovale dodatne količine izdelkov po ceni, ki je nižja od njihove prodajne cene.

V tem primeru zajema vrednost nedokončane proizvodnje in dokončane proizvodnje poleg neposrednih proizvodnih stroškov še spremenljivi del posrednih proizvodnih stroškov.

ZGLED 1:

I. Stroški obdobja:

1. stroški materiala za proizvodnjo izdelkov	10.000,00 EUR
2. stroški materiala za obrat, ki je proizvajal izdelke	3.000,00 EUR
3. stroški pisarniškega materiala v upravi	2.500,00 EUR
4. stroški dela za proizvodnjo izdelkov	7.000,00 EUR
5. stroški dela v upravi	5.000,00 EUR
Stroški skupaj (celotni stroški)	27.500,00 EUR

Spremenljivi stroški so v tem primeru neposredni stroški porabljenega materiala pri proizvodnji izdelkov in neposredni stroški dela.

$$10.000,00 \text{ EUR} + 3.000,00 \text{ EUR} + 7.000,00 \text{ EUR} = 20.000,00 \text{ EUR}$$

Vsi drugi stroški so posredni stroški uprave, nabave in prodaje.

II. Dokončana je vsa proizvodnja:

KNJIŽENJE NA TEMELJNICO:

Z. št.	BESEDILO	KONTO	DEBET	KREDIT
I./				
1. a	Povečanje proizvodnje po spremenljivih stroških	600 490	20.000,00	20.000,00
1. b	Drugi posredni stroški (stroški UNP)	703/712 491	7.500,00	7.500,00
II./				
2.	Dokončana proizvodnja	630 600	20.000,00	20.000,00
	SKUPAJ		48.500,00	48.500,00

4.1.4 PRAG KRITJA STROŠKOV

Organizacija posluje pozitivno, če z iztržki od prodaje poslovnih učinkov nadomesti vse neposredne stroške, ki jih je imelo z ustvarjanjem teh učinkov, in posredne stroške poslovanja.

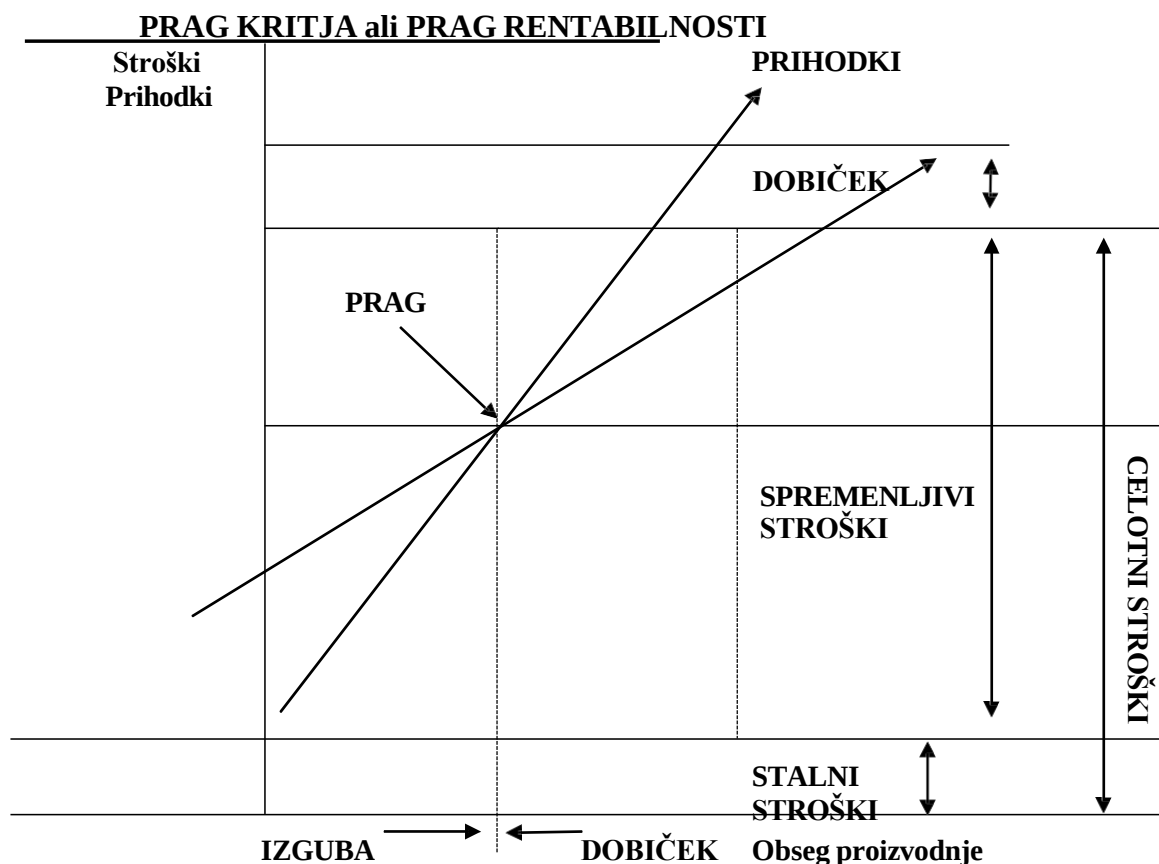
Za pokritje vseh stroškov mora organizacija prodati toliko enot poslovnega učinka, da z razliko med prodajno ceno in spremenljivimi stroški na enoto pokrije vse stalne stroške.

Razliko med prodajno ceno in spremenljivimi (neposrednimi) stroški na enoto proizvoda imenujemo **prispevek za kritje**, ki omogoča pokrivanje stalnih (splošnih) stroškov in doseganje dobička.

Stopnja prispevka za kritje se izračuna tako: $\frac{\text{prispevek za kritje}}{\text{prodajna cena}} \times 100$

Proizvodnja, ki omogoča večjo stopnjo prispevka za kritje, **je uspešnejša**.

Obseg prodaje, pri kateri organizacija pokrije vse poslovne stroške, povezane z učinki, ki so prodani, imenujemo **prag kritja ali prag rentabilnosti**. To je točka, pri kateri se poslovna izguba prevesi v dobiček, zato ga imenujemo tudi prag dobička. Pri tej točki posluje organizacija brez dobička ali izgube.

PRIMER 1: METODA SPREMENLJIVIH STROŠKOV

Podjetje »Grelec d. o. o.« ima 60 % zasedene zmogljivosti in dobi od kupca naročilo za dodatnih 1000 grelcev po ceni 12,00 EUR/kos.

Trenutno veljavna PC za grelce je 15,00 EUR, stalni stroški so 1.000,00 EUR/ mesec+, spremenljivi stroški na enoto znašajo 10,00 EUR. Kaj storiti?

Formula, ki pomaga pri takšni odločitvi, je izračun prispevka za kritje stalnih stroškov.

$$\text{Prispevek za kritje stalnih stroškov (Pzk)} = \text{PC} - \text{spremenljivi stroški}$$

$$\text{Pzk} = 12,00 \text{ EUR} - 10,00 \text{ EUR} = \mathbf{2,00 \text{ EUR/kos}}$$

kar pomeni, da z vsakim dodatno proizvedenim grelcem pokrije podjetje tudi del stalnih stroškov, ki jih sicer ne bi. Ta hitri izračun nam pove, da bi ob naročilu dodatnih 1000 kosov izboljšali poslovni izid za 2.000,00 EUR.

VAJA 11

Proizvodno podjetje »ŽAGA, d. o. o.« ima naslednja stroškovna mesta:

- ✓ **glavni stroškovni mesti:** Obrat I (DN1, DN3) in Obrat II (DN2)
- ✓ **pomožni stroškovni mesti:** Skladišče in Vzdrževanje
- ✓ **neproizvodno stroškovno mesto:** UNP

Proizvodnja je dokončana po DN1 – 130 vrat in po DN3 – 80 oken model B/12, po DN2 kjer proizvajajo okna model A/20 je proizvodnja nedokončana.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje	Material Oprema Osn. kapital ?		10.000,00 12.400,00	
1.	Porabili smo režijski material. Strošek bremenite: Skladišče=1.550,00 EUR Vzdrževanje =1.275,00 EUR, Obrat I=650,00 EUR, Obrat II= 950,00 EUR, UNP= 1.400,00 EUR.				
2.	Obračunajte režijske plače: UNP=1.600,00 EUR, Skladišče=8.500,00EUR, Vzdrževanje=9.000,00 EUR, Obrat I= 1.400,00 EUR, Obrat II 1.000,00 EUR.				
3.	Prejeli smo račun za popravilo opreme znesek z 22 % DDV-jem je 2.940,00 EUR. Strošek bremeniti: Skladišče= 1.450,00 EUR in UNP= ostalo.				
4.	Prejeli smo račun za porabljeni vodo, ki znaša z 9,5 % DDV 705,25 EUR. Strošek bremeniti: Skladišče= 100,00 EUR, Vzdrževanje=150,00 EUR, Obrat I=160,00 EUR, obrat II= 180,00 EUR in UNP ostalo.				

Navodilo za delo: Sestavi OBOL – obračunski list stroškov

Stroške Skladišča razporedite na: Vzdrževanje 15 %, na Obrat I 40 %, na Obrat II 10%, UNP 35 %.
Stroške Vzdrževanja razporedite na Obrat I : Obrat II. : UNP v razmerju 4 : 5 : 1.

OBOL

Vrsta stroška	SKUPAJ	Pomožna SM		Glavna SM		UNP

*DN – delovni nalog

VAJA 12

Proizvodno podjetje »BOR, d. o. o.« ima naslednja stroškovna mesta:

- ✓ glavni stroškovni mesti: Obrat I (DN1, DN2) in Obrat II (DN3)
- ✓ pomožni stroškovni mesti: Električna centrala in Vzdrževanje
- ✓ neproizvodno stroškovno mesto: UNP

Proizvodnja je dokončana v obeh obratih: DN1 – 130 kosov **izdelka A** in DN2 – 80 kosov **izdelka B**,
DN3 – 200 kosov **izdelka C**.

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	BREME	DOBRO
0.	Začetno stanje	TRR Material Zgradbe Osn. kapital		26.000,00 132.500,00 1.495.400,00	
1.	Porabili smo za 30.000,00 EUR materiala. Strošek bremenite: Električna centrala=5.000,00 EUR, Vzdrževanje=2.000,00 EUR, Obrat I=8.500,00 EUR, Obrat II= 10.100,00 EUR, UNP= ostalo.				
2.	Obračunajte bruto plačo: Električna centrala =7.500,00 EUR, Vzdrževanje=8.000,00 EUR, UNP=5.900,00 EUR, Obrat I=2.400,00 EUR, Obrat II 1.400,00 EUR.				
3.	Obračunajte amortizacijo zgradbe v znesku 12.900,00 EUR. Strošek bremenite: Elek. centralo =2.400,00 EUR, Vzdrževanje=3. 200,00 EUR, Obrat II 2.800,00 EUR in UNP= ostalo.				
4.	Prejeli smo račun za porabljeno elektriko, ki znaša z vračunanim 22 % DDV 2.240,00 EUR. Strošek bremenite: Elek. centralo 800,00 EUR, Vzdrževanje 180,00 EUR, Obrat I=260,00 EUR, Obrat II=380,00 EUR in UNP ostalo.				

Sestavi OBOL – obračunski list stroškov

Stroške Električne centrale razporedite na: Vzdrževanje, Obrat I, Obrat II in UNP v razmerju 1 : 3 : 4 : 2
Stroške Vzdrževanja razporedite na Obrat I 30 %, na Obrat II. 50 % in UNP ostalo.

OBOL

Vrsta stroška	SKUPAJ	Pomožna SM		Glavna SM		UNP

VAJA 13

Proizvodno podjetje »KRT, d. o. o.« ima:

Pomožno stroškovno mesto: Kotlarna

Glavno stroškovno mesto: Obrat A, ki proizvaja a) proizvod X po DN1 –100 KOS
b) proizvod Y po DN2 –500 KOS

Neproizvodno SM: UNP

Kotlarna dobavlja paro za Obrat A in UNP v razmerju 8 : 2 .

Razporedite naslednje stroške v obračunski list in obračunsko kalkulacijo. Izračunajte količnik dodatka za delitev splošnih stroškov v razmerju do neposrednega materiala (izdelavnega).

1. Reklama je po računu 500,00 EUR (UNP), obračunaj še 22 % DDV.
2. Amortizacija opreme 3.000,00 EUR, in sicer: kotlarna 1.000,00 EUR, Obrat A 800,00 EUR, UNP 1.200,00 EUR.
3. Električna energija je po računu dobavitelja 456,00 EUR, znesek je brez 22 % DDV: kotlarna 80,00 EUR Obrat A 300,00 EUR, UNP ostalo.
4. Obračunajte kosmate plače 22.500,00 EUR: kotlarna 1.200,00 EUR, Obrat A 1.500,00 EUR, UNP 6.800,00 EUR, DN1 5.000,00 EUR, DN2 ostalo.
5. Poraba materiala 12.000,00 EUR: kotlarna 500,00 EUR, Obrat A 1.000,00 EUR, UNP 500,00 EUR, DN1 4.000,00 EUR, DN2 6.000,00 EUR.

OBOL – obračunski list stroškov

VRSTASTROŠKA	ZNESEKSKUPAJ	POMOŽNO SM	GLAVNO SM	SM UNP

ZBIRNA OBRAČUNSKA KALKULACIJA

ELEMENTICENE	ZNESEK SKUPAJ	DN1 – izdelek X	DN2 – izdelek Y

TEMELJNICA ZA KNJIŽENJE:

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	KONTO	V BREME	V DOBRO
0.	TRR oprema Popravek vrednosti opreme Zaloga materiala Lastni kapital?	TRR oprema Povp.vred.opreme Material Lastni kapital		68.000,00 1.446.000,00 287.000,00	136.000,00
1.	Prejeli smo račun za stroške reklame obračunaj še 22 % DDV.				
2.	Obračunajte amortizacijo opreme.				
3.	Prejeli smo račun za porabljeno elektriko, obračunaj še 22 % DDV.				
4.	Obračunajte plačo zaposlencem.				
5.	Knjižite porabo materiala.				

VAJA 14

Proizvodno podjetje »MIŠ-MAŠ d. o. o.« ima naslednja stroškovna mesta:

- ✓ glavni stroškovni mesti: Obrat I in Obrat II
- ✓ pomožni stroškovni mesti: Električna centrala in Vzdrževanje
- ✓ neproizvodno stroškovno mesto: UNP

V **Obratu I** proizvajajo po **DN 1** – proizvodnja je nedokončana,

v **Obratu II** proizvajajo po **DN 2** – izdelek A 800 kosov in po **DN 3** – izdelek B 500 kosov (dokončana proizvodnja).

NAVODILO ZA DELO:

Dokončajte OBOL in sestavite dodatno obračunsko kalkulacijo.

Stroške Električne centrale razporedite na Vzdrževanje : Obrat I : Obrat II : UNP = 1 : 3 : 4: 2.

Stroške Vzdrževanja razporedite 50 % na Obrat I ter 50 % na Obrat II.

Splošne stroške proizvodnje razporedite na stroškovne nosilce v razmerju do izdelavnih plač.

Pri izračunu ključev upoštevajte vse decimalke.

OBOL – obračunski list stroškov

Vrsta stroška	SKUPAJ	POMOŽNA SM		GLAVNA SM		UPN
Režijske plače		12.000,00	10.500,00	2.500,00	5.500,00	8.000,00
Stroški sejma		7.500,00	5.000,00	0	0	12.500,00
Amortizacija		10.000,00	10.000,00	6.000,00	9.000,00	4.000,00
Režijski mat		5.000,00	4.500,00	4.000,00	11.000,00	5.000,00

Ključ=

ZBIRNA OBRAČUNSKA KALKULACIJA

Elementi cene	SKUPAJ	OBRAT I	DN2	DN3	OBRAT II
		DN1			
Izdelavne plače		35.000,00	12.800,00	9.500,00	
Izdelav. material		20.000,00	40.000,00	30.000,00	

VAJA 15

Proizvodno podjetje »KARJOLA, d. d.« ima naslednja stroškovna mesta:

- a) **glavno stroškovno mesto:** Obrat proizvaja po DN1 izdelek A 2.000 kosov, po DN2 izdelek B 1.200 kosov
- b) **glavno stroškovno mesto:** Obrat II proizvaja po DN3 izdelek C in po DN4 izdelek D
- c) **pomožni stroškovni mesti** – Mehanična delavnica in Avtopark
- d) **neproizvodno stroškovno mesto:** UNP

Sestavite **OBOL in zbirno obračunsko kalkulacijo**. Ključne izračunajte na osnovi izdelavnih plač.

Stroške Mehanične delavnice razporedite na: Avtopark 10 %, Obrat I 30 %, Obrat II 60 %.

Stroške Avtoparka razporedite na: Obrat II 60 %, UNP 40 %.

1. Prejeli smo račun za stroške investicijskega vzdrževanja, ki znaša z 22 % DDV 49.704,00 EUR. Strošek bremeni: Mehanična delavnica 7.000,00 EUR, Avtopark 5.000,00 EUR, Obrat I, 12.000,00 EUR Obrat II. 9.920,00 €, UNP ostalo.
2. Porabili smo material: Meh.del. 9.000,00 EUR, Avtopark 10.000,00 EUR, Obrat I. 10.000,00 EUR, Obrat II. 10.500,00 EUR, UNP 8.500,00 EUR, DN1= 35.000,00 EUR, DN2= 35.000,00 EUR, DN3=40.000,00 EUR, DN4= 20.000,00 EUR.
3. Obračunajte plače zaposlenec, če je bruto 125.500,00 EUR. Stroške plač razporedite na DN1=25.000,00 EUR, DN2= 25.000,00 EUR, DN3= 26.000,00 EUR, DN4= 26.000,00 EUR, Mehanična delavnica 4.000,00 EUR, Avtopark 3.000,00 EUR, Obrat I. 10.000,00 EUR, Obrat II. 5.000,00 EUR, UNP ostalo.
4. Obračunajte amortizacijo zgradb 25.000,00 EUR. Strošek bremeni: Obrat I= 20.000,00 EUR, Obrat II= 5.000,00 EUR.

OBOL

/zbiranje splošnih stroškov/

BESEDILO	SKUPAJ	Pomožno SM	Pomožno SM	GLAVNO OBRAT I	SM OBRAT II	UNP

Ključ Obrat I=

Ključ Obrat II =

ZBIRNA OBRAČUNSKA KALKULACIJA

ELEMENTI CENE	SKUPAJ	DN 1	DN 2	OBRAT I	DN 3	DN 4	OBRAT II

TEMELJNICA ZA KNJIŽENJE:

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	KONTO	V BREME	V DOBRO
0.	TRR Zgradbe Popravek vrednosti zgradbe Zaloga materiala Lastni kapital?	TRR Zgradbe Pop. vred. zgrad. Material Kapital		90.000,00 540.000,00 430.000,00	36.000,00
1.	Prejeli smo račun za stroške vzdrževanja obračunaj še 22 % DDV.				
2.	Porabili smo režijski in izdelavni material.				
3.	Obračunajte plače zaposlencev.				
4.	Obračunajte amortizacijo zgradb.				

VAJA 16 – sestavljanje OBOL-a in zbirne obračunske kalkulacije

Proizvodno podjetje »BOR, d. o. o., ima naslednja stroškovna mesta:

- glavni stroškovni mesti: Obrat I (DN1, DN2) in Obrat II (DN3)
- pomožni stroškovni mesti: Mehanična delavnica in Vzdrževanje
- neproizvodno stroškovno mesto: UNP

Proizvodnja je dokončana v obeh obratih: po DN1 – 130 kosov izdelka A in po DN2 – 80 kosov izdelka B, po DN3 200 kosov izdelka C.

Z. št	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0.	Začetno stanje	TRR Zaloga materiala Zgradbe Osnovni kapital		16.000,00 50.500,00 195.400,00	
1.	Porabili smo za 42.000,00 EUR materiala. Strošek bremenite: Meh. delavnica=3.000,00 EUR Vzdrževanje =4.500,00 EUR, Obrat I=6.000,00 EUR, Obrat II=1.500,00 EUR, UNP= 4.700,00 EUR, D 10.000,00 EUR, DN2=7.300,00 EUR, DN3 ostalo.				
2.	Prejeli smo račun za porabljeno električno, ki znaša z vračunanim 22 % DDV 5.460,00 EUR. Strošek bremenite: Meh. delavnico 680,00 EUR, Vzdrževanje=980,00 EUR, Obrat I=1.300,00 EUR, Obrat II=1.250,00 EUR in UNP ostalo.				
3.	Obračunajte amortizacijo zgradbe 2.580,00 EUR. Strošek bremenite: DN1=1.080,00 EUR, DN2= 950,00 EUR, DN3= ostalo.				
4.	Obračunajte bruto plačo: Meh. delavnica =1.200,00 EUR, Vzdrževanje=900,00 EUR, Obrat I= 1.400,00 EUR, Obrat II=1.700,00 EUR, UNP=1.300,00 EUR, DN1=3.100,00 EUR, DN2=3850,00 EUR, DN3=2.800,00				

Sestavi OBOL – obračunski list stroškov

Stroške Mehanične delavnice razporedite na: Vzdrževanje, Obrat I in Obrat II v razmerju 2 : 1 : 5.

Stroške Vzdrževanja razporedite na Obrat I, Obrat II. in UNP v razmerju 1 : 2 : 1

Splošne stroške razporedite po delovnih nalogih na podlagi izdelavnega materiala.

OBOL

Vrsta stroška	SKUPAJ	Pomožna SM		Glavna SM		UNP

Ključ:**ZBIRNA OBRAČUNSKA KALKULACIJA**

Elementi cene	SKUPAJ	DN 1	DN 2	OBRAT 1	<u>OBRAT 2</u> DN 3

Dopolnite ali obkrožite pravilen odgovor.

1. Katera so pomožna stroškovna mesta?
2. Koliko je stroškovnih nosilcev?
3. Proizvajalni stroški OBRATA 1 znašajo?
4. Skupni neposredni stroški materiala znašajo?
5. Ključ ali količnik za delitev stroškov OBRATA 1 lahko računate na podlagi:
 - a) splošnih stroškov Obrata 1, ki jih delimo s skupnim zneskom izdelavnega materiala;
 - b) vseh proizvodnih stroškov Obrata 1, ki jih delimo z izdelavnim materialom Obrata 1;
 - c) splošnih stroškov Obrata 1, ki jih delimo z izdelavnim materialom Obrata 1;
 - d) drugo_____.

5. PRODAJA PROIZVODOV

Prodaja proizvodov se knjiži v dveh delih po:

- ✓ oddajnici proizvodov iz skladišča in
- ✓ izdanem računu kupcu.

1. a Prodaja proizvodov – oddajnica

630-Proizvodi v skladišču		700,701-Vrednost prodanih proizvodov	
Stanje	Lastna cena (1. a)	(1. a)	Lastna cena
↑ knjiženje prodaje proizvodov po lastni ceni		↑	

1. b Prodaja proizvodov – izdan račun kupcu

760-Prihodki od prodanih proizvodov	Prodajna vrednost (1. b)	120-Terjatve do kupcev v državi	Prodajna (1.b) vrednost + DDV
↑ knjiženje prodaje proizvodov po prodajni vrednosti z DDV ↓		260-Obveznosti za izstopni DDV Izstopni DDV (1. b)	

5.1 RAZLIČNE METODE VREDNOTENJA ZMANJŠEVANJA ZALOG PROIZVODOV

Skladno s SRS-4 se podjetje lahko odloči zmanjševanje zalog proizvodov vrednotiti po metodi FIFO, metodi drsečih povprečnih cen ali metodi tehtanih povprečnih cen.

V nadaljevanju je poudarek predvsem na prvih dveh metodah.

6. POSLOVNI IZID V PROIZVODNEM PODJETJU

Prihodki od prodaje proizvodov se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih in drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrenih ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila (finančni popusti oziroma kasaskonti).

Podjetja se lahko s svojimi računovodskimi usmeritvami opredelijo za uporabo I. različice izkaza poslovnega izida in zato uporabljajo za izkazovanje poslovnih odhodkov konte skupine 70. Lahko pa se odločijo za II. različico izkaza poslovnega izida in v tem primeru bodo uporabljala za izkazovanje poslovnih odhodkov konte skupine 71. O tem si lahko preberete več v SRS-25.

6.1 KNJIŽENJE ODHODKOV IN PRIHODKOV

Odhodki in prihodki se v kontnem načrtu za gospodarske družbe nahajajo v razredu 7. Odhodki so prikazani od skupine 70 do vključno 75, medtem ko so prihodki predstavljeni od skupine 76 do 78.

Odhodki se knjižijo vedno v breme (debet), prihodki pa v dobro (kredit).

VAJA 20

Kontirajte poslovne dogodke na konte glavne knjige.

1. Zavarovalnica nam je nakazala 2.000,00 EUR odškodnine na TRR.

KONTO	DEBET	KREDIT

2. Kupcem smo izdali račun za **prodane** proizvode v vrednosti 3.200,00 EUR, vračunan je 22 % DDV.

KONTO	DEBET	KREDIT

3. Prodali smo proizvode. Zmanjšajte zalogo proizvodov za 2.500,00 EUR.

KONTO	DEBET	KREDIT

VAJA 21 – KONTI USPEHA, POSLOVNI IZID

Stanje na kontih 1. 1. 20__ :

TRR: 29.560,00 EUR, Blagajna: 120,00 EUR, Proizvodi v lastnem skladišču: 500 kosov po 231,50 EUR/kos, Osnovni kapital?

Od 1. 1. 20__do 30. 6. 20__je imelo podjetje naslednji promet na kontih prihodkov in odhodkov v obračunskem obdobju:

Poslovni prihodki: 21.874,00 EUR

Finančni odhodki: 275,00 EUR

Finančni prihodki: 12.087,00 EUR

Poslovni odhodki: 17.654,00 EUR *

Prepišite odhodke in prihodke obračunskega obdobja na temeljnico.

Knjiži naslednje poslovne dogodke, ki so nastali 30. 6. 20__:

- 1) Prodali smo 400 kosov proizvodov kupcu. Prodajna cena je 405,00 EUR/kos, DDV je 22% .
- 2) Ugotovite in knjižite poslovni izid.

Z. št.	BESEDILO	Ime konta	Šifra	Debet	kredit
0.	Začetno stanje				
T-1	Promet prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja * Prepišite znesek prometa na kontih prihodkov in odhodkov.	Poslov. prih.	76		
		Finan. prih.			
		Poslov. odh.			
		Finan. odh.			
1.					

PODATKI O IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA sestavljeni na dan 20

Z. št.	Šifra	ODHODKI	Znesek v EUR	Z. št.	Šifra	PRIHODKI	Znesek v EUR
1.	70-71	POSLOVNI ODHODKI		1.	76	POSLOVNI PRIHODKI	
2.	74	FINANČNI ODHODKI		2.	77	FINANČNI PRIHODKI	
3.	75	DRUGI FIN. IN OST. ODH.		3.	78	DRUGI FIN. IN OST. PRIH.	
4.	800	DOBIČEK		4.	800	IZGUBA	
		SKUPAJ				SKUPAJ	

VAJA 22

Proizvodno podjetje »MITEKS, d. d., ima naslednja stroškovna mesta:

Glavno stroškovno mesto OBRAT I – proizvaja po DN1 izdelek A in po DN2 izdelek B

Glavno stroškovno mesto OBRAT II – proizvaja po DN3 izdelek C 3.500 kosov in po DN4 izdelek D 1.400 kosov.

Proizvodnja v Obratu I je nedokončana, v Obratu II pa dokončana.

Pomožni stroškovni mesti – Orodjarna in Skladišče in neproizvodno stroškovno mesto UNP.

Sestavi OBOL in zbirno obračunsko kalkulacijo. Ključne izračunaj na osnovi izdelavnega materiala.

Stroške Orodjarne razporedi na: Skladišče 10 % Obrat I 30 % Obrat II 60 %

Stroške Skladišče razporedi na: Obrat II 10,5 % UNP 89,5 %

Z. št	BESEDILO	KONTO	V BREME	V DOBRO
0.	Oprema=40.000,00 EUR Popravek vrednosti opreme=12.500,00 EUR Zaloga materiala=240.000,00 EUR TRR=60.000,00 EUR Lastni kapital?			
1.	Prejeli smo račun za nabavljeni drobn inventar (DI) 4.920,00 EUR, vračunani vstopni DDV je 22%. Odpišite 50 % DI. Takoj ga izločimo v uporabo po neposredni metodi: Orodjarna=350,00 EUR, Skladišče=250,00 EUR, Obrat I=700,00 EUR, Obrat II.=600,00 EUR, UNP=ostalo.			
2.	Porabili smo material po metodi drsečih povprečnih cen <u>izdelavnega materiala</u> : DN1=1.850,00 EUR, DN2=1.750,00 EUR, DN3=2.000,00 EUR, DN4=1.000,00 EUR in <u>režijskega materiala</u> : Orodjarna=450,00 EUR, Skladišče=500,00 EUR, Obrat I=500,00 EUR, Obrat II= 240,00 EUR, UNP=290,00 EUR.			
3.	Obračunajte plače, če je bruto 9.000,00 EUR. <u>Izdelavne plače</u> : DN1=1.250,00 EUR, DN2=1.250,00 EUR, DN3=1.300,00 EUR, DN4=1.300,00 EUR. <u>Režijske plače</u> : Orodjarna= 700,00 EUR, Skladišče=600,00 EUR, Obrat I=650,00 EUR, Obrat II=900,00 EUR, UNP=ostalo.			
4.	Prejeli smo račun za zavarovalno premijo 1.700,00 EUR. Strošek bremenite Obrat I=1.000,00 EUR, Obrat II=ostalo.			
5.	Proizvodnjo obremenite po proizvajalnih stroških. Knjižite tudi prenos <u>dokončane proizvodnje</u> v zalogo proizvodov – izdelkov.			

Z. št	BESEDILO	KONTO	V BREME	V DOBRO
6.	Splošne stroške UNP prenesite v odhodke.			
7.	Prodali smo 60 % zaloge proizvodov. a) Knjižite zmanjšanje zaloge proizvodov. b) Knjižite izdan račun kupcu, če je prodajna vrednost za 40 % večja od stroškov prodanih proizvodov, izstopni DDV je 22 %.			
8.	Ugotovite in knjižite poslovni izid, davek iz dohodka je ____%. Knjižite tudi prenos davka iz dohodka med obveznosti.			

OBOL – obračunski list stroškov

VRSTA STROŠKA	ZNESEK SKUPAJ	POMOŽNA SM		GLAVNA SM		UNP

Ključ 1=

Ključ 2=

ZBIRNA OBRAČUNSKA KALKULACIJA

Elem. cene	SKUPAJ	<u>DN1</u>	<u>DN2</u>	<u>OBRAT I</u>	<u>DN3</u>	<u>DN4</u>	<u>OBRAT II</u>
Količina							
LC							

VAJA 23

Z. št.	BESEDILO	KONTO	DEBET	KREDIT
0.	Oprema=78.000,00 EUR Pop. vred. opreme=15.600,00 EUR TRR=405.400,00 EUR Vnaprej plačana najemnina za pol leta=10.000,00 EUR Zaloga materiala=52.000,00 EUR Material v obdelavi=30.000,00 EUR Krat. prejeto posojilo banke=4.000,00 EUR Lastni kapital?			
1.	Vračunajte predvidene stroške sejma 8.000,00 (PČR).			
2.	Obračunajte stroške že plačane najemnine za 2 meseca.			
3.	Obračunajte amortizacijo opreme, če je življenjska doba opreme 5 let.			
4.	Prejeli smo račun za sejemske stroške ki znaša z 22 % DDV 10.212,00 EUR. Poračunajte konto PČR.			
5.	Knjižite prenos stroškov v zaloge nedokončane proizvodnje.			
6.	Proizvodnja je dokončana 70 %. Knjižite prenos proizvodov iz proizvodnje.			
7.	Vrnili smo banki obrok kratkoročnega posojila, ki znaša 420,00 EUR, od je obresti 120,00 EUR.			
8.	Od zavarovalnice smo prejeli za 4.600,00 EUR odškodnine.			

Z. št.	BESEDILO	KONTO	DEBET	KREDIT
9.	Prodali smo 80 % zaloge proizvodov. a) Knjižite zmanjšanje zaloge proizvodov. b) Knjižite izdani račun kupcu, če je prodajna vrednost 25 % večja od stroškov prodanih proizvodov, DDV je 22 %.			
10.	Ugotovite poslovni izid, davek iz dohodka je ____%. Knjižite tudi prenos davka iz dohodka na obveznosti.			

VAJA 24

Z. št.	BESEDILO	IME KONTA	ŠIFRA	DEBET	KREDIT
0 .	Zaloga proizvodov=105.600,00 EUR, Nedokončana proizvodnja= 50.000,00 EUR TRR=181.500,00 EUR, Kupci=42.400,00 EUR Dolgoročno posojilo banke= 15.000,00 EUR Osnovni kapital?				
1.	60 % proizvodnje je dokončane. Knjižite prenos proizvodov iz proizvodnje.				
2	Zavarovalnica nam je nakazala 5.000,00 EUR odškodnine na TRR.				
3.	Kupcu smo zaračunali zamudne obresti 33,00 EUR.				
4.	Plačali smo z nakazilom obrok dolg. Posojila v višini 1.000,00 EUR glavnice in 300,00 EUR obresti.				
5.	Prodali smo proizvode kupcu. Lastna cena je 5.852,50 EUR, prodajna cena z vračunanim 22 % DDV je 8.454,54 EUR. a) Knjižite zmanjšanje zaloge. b) Knjižite izdani račun.				
6.	Kupec plača vse terjatve z nakazilom.				
7.	UGOTOVITE IN KNJIŽITE POSLOVNI IZID, davek iz dohodka je _____%.	PRIHODKI	76–79		
	a) zapiranje prihodkov	_____	800		
	b) zapiranje odhodkov	ODHODKI	70–75		
		_____	800		
	Poslovni izid: prihodki _____ odhodki _____ _____ % davek _____				

VAJA 25

Knjižite naslednje poslovne dogodke:

Stanje na kontih: TRR 19.600,00 EUR, Zaloga proizvodov 54.600,00 EUR, Osnovni kapital?

1. Prodali smo proizvode po stroškovni ceni 185,00 EUR. Kupcu izdamo račun, prodajna cena je 248,00 EUR, obračunajte še 22 % DDV.
2. Prodali smo za 6.540,00 EUR proizvodov. Kupcu izdamo račun, prodajna cena z vračunanim 22 % DDV je 9.333,00 EUR. Knjižite prodajo proizvodov.
3. Kupcem prodamo proizvode po prodajni vrednosti 4.490,00 EUR, obračunajte še 22 % DDV. Zmanjšajte zalogo proizvodov zaradi prodaje za 3.470,00 EUR.

Z. ŠT.	BESEDILO	KONTO	DEBET	KREDIT
0.	TRR	110	19.600,00	

Na podlagi vaše temeljnice ugotovite naslednje podatke: (Dodajte oziroma obkrožite pravilni odgovor.)

1. Poslovni prihodki znašajo: _
2. Poslovni odhodki znašajo: _
3. Obveznosti za DDV znašajo: _
4. Razlika med prihodki in odhodki znaša: _
5. Izkaz uspeha nam pove, da je podjetje poslovalo z **dobičkom** / **izgubo**.

PRIPRAVA NA TEST – PROIZVODNJA

Podjetje ima naslednja stroškovna mesta:

- a) glavno stroškovno mesto: Obrat I, ki dela po DN1, DN2 in DN3
- b) pomožno stroškovno mesto: Mehanična delavnica in Avtopark
- c) stroškovno mesto: Uprava-nabava-prodaja (UNP)

NAVODILA ZA DELO:

- a) Razporedite stroške Mehanične delavnice na: Avtopark 20 %, Obrat I 70 %, UNP 10 %.
- b) Stroške Avtoparka razporedite na: Obrat I : UNP v razmerju 7 : 3.

Izračunajte ključ – količnik za razporeditev splošnih stroškov na osnovi izdelavnih plač na vse decimalke.

Z. št.	BESEDILO	ŠIFRA	V BREME	V DOBRO
0.	Oprema=85.000,00 EUR Pop. vred. Opreme=9.500,00 EUR TRR=22.000,00 EUR Zaloga materiala=10.000,00 EUR Osnovni kapital?			
1.	Obračunajte plače bruto 23.850,00 EUR: <u>a) izdelavne plače=21.000,00EUR:</u> DN1=10.000,00 EUR, DN2=5.000,00 EUR, DN3=6.000,00 EUR; <u>b) režijske plače=2.850,00EUR:</u> Mehanična delavnica=500,00 EUR, Avtopark= 600,00 EUR, Obrat I= 960,00			
2.	<u>Porabili smo za 27.900,00 EUR izdelavnega</u> materiala po DN 1 za 12.000,00, po DN2 za 8.500,00 EUR, po DN3 za 7.400,00EUR in za <u>900,00 EUR režijskega materiala:</u> Mehanična delavnica=280,00 EUR, Avtopark =200,00 EUR, Obrat I=250,00 EUR , UNP=170,00EUR.			
3.	Obračunajte amortizacijo opreme. Strošek bremenite: Meh. delavnico= 2.000,00, Avtopark=4.200,00, Obrat I=230,00, UNP=1.000,00.			
4.	Dokončajte OBOL in kalkulacijo. a) Prenesite proizvodjalne stroške v breme nedokončane proizvodnje. b) Knjižite tudi prenos dokončane proizvodnje v zaloge proizvodov.			
5.	Stroške UNP prenesite v odhodke.			
6. a	Kupcu smo prodali 200 stolov. Prodajna cena stola je 35 % večja od LC, DDV je 22 %. a) Knjižite skladiščno oddajnico.			

6. b	b) Knjižite izdani račun kupcu.			
7.	Plačali smo 1.200,00 EUR kazni.			
8.	Zavarovalnica nam je nakazala odškodnino v znesku 4.000,00 EUR.			
9.	Ugotovite in knjižite poslovni izid.			

OBOL

Vrsta stroška	SKUPAJ	Pomožna SM		Glavno SM OBRAT I	UNP

Ključ =

ZBIRNA OBRAČUNSKA KALKULACIJA

Elementi cene	SKUPAJ	DN 1-miza	DN 2-omara	DN 3-stol	OBRAT I
KOLIČINA		200 kos	100 kos	400 kos	
LC – lastna cena					

VPRAŠANJA:

Odgovorite, dopolnite in obkrožite.

1. Koliko stroškovnih nosilcev imaš? _____
2. Neposredni stroški Obrata I znašajo _____
3. Prodajna cena je večja / manjša od stroškovne cene.

7. VIRI

Revije za računovodstvo in finance (IKS).

Slovenski računovodski standardi 2006, 5. izdaja, Slovenski inštitut za revizijo, Ljubljana 2010.

Kontni načrt in ponazoritve knjiženj za gospodarske družbe, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana 2010.

KOLARIČ Branka/GEREČNIK, Anton, 2004: Računovodstvo 3, učbenik – 1. izd., 1. natis.
Ljubljana: Državna založba Slovenije.